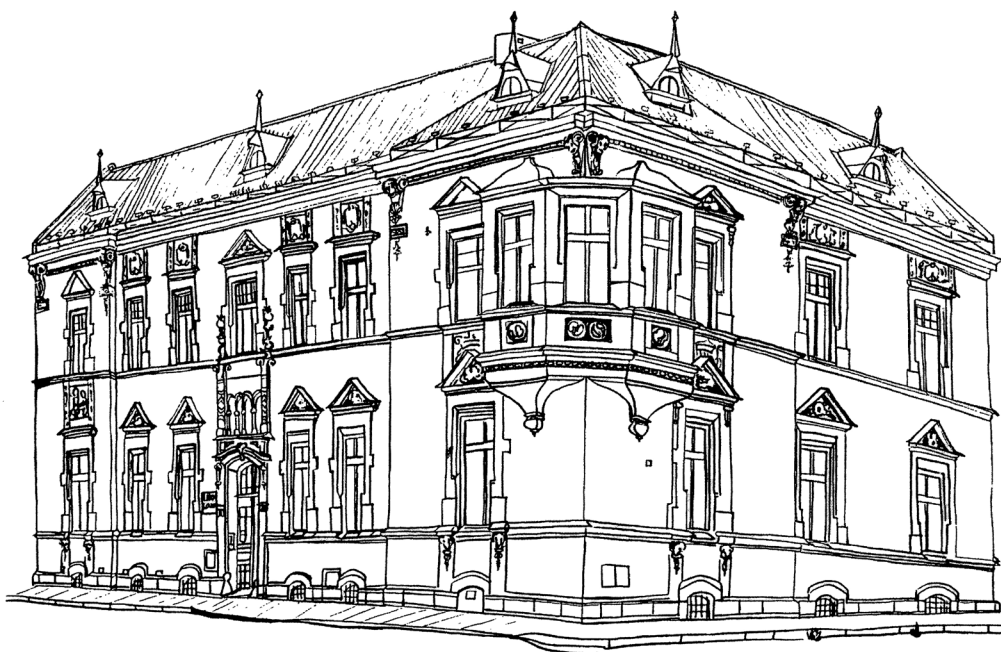

LIDOVÁ KONZERVATOŘ OSTRAVA

Renata Běčáková

Teoretická bakalářská práce

Renata Běčáková

FOTOGRAFIE NA LIDOVÉ KONZERVATOŘI V OSTRAVĚ

• Photos of the people at the Conservatoire in Ostrava •

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

• Obor: Tvůrčí fotografie •

• Vedoucí práce: prof. Mgr. Jindřich Štreit, dr. h. c. • Oponent: doc. Mgr. Josef Moucha •

• ABSTRAKT •

Tato bakalářská práce se zabývá činností pedagogů vyučujících obor výtvarné fotografie na lidové konzervatoři v Ostravě (LKO), jakož i absolventy tohoto oboru, a to od zahájení až do současnosti.

Dopisy a elektronickou poštou jsem oslovila všechny žijící pedagogy, a také přes stovku absolventů, které jsem žádala o jejich pohled na výuku na LKO. Snažila jsem se podchytit nejen učební plány a záměry jednotlivých pedagogů, ale i zpětné reakce „hotových“ fotografů.

Díky tomu jsem se seznámila se zajímavými lidmi a získala dostatek informací bývalých absolventů, kteří studovali Lidovou Konzervatoř před desítkami let. Bakalářskou práci jsem postavila na vzpomínkách studentů, kteří jsou ve výsledku tou nejlepší reklamou pro daný obor.

• KLÍČOVÁ SLOVA •

Lidová konzervatoř v Ostravě, LKO, Bohuslav Růžička, Bořek Sousedík, Jiří Kudělka, Fedor Gabčan, Antonín Pochyla, Jaroslav Hanzlíček, Hana Holáňová, Jaroslav Kocián, Dita Pepe, Jiří Žižka

• ABSTRACT •

This bachelor work has focused on education of art photography at the Popular Art Academy of Ostrava (LKO, Lidová konzervatoř Ostrava). It takes into account activities of individual teachers, as well as alumni views.

All living teachers and over a hundred graduates were addressed by post and e-mail asking for their ideas and views. I have aimed at providing documentary evidence of the teaching staff plans, as well as the feedback response of “accomplished” photographers.

Working on my thesis, I have become acquainted with many interesting people and acquired information from those, who finished their studies at the institution decades ago. The bachelor work has been based on retrospect views of students, who are the best promotion of the issue.

• KEYWORDS •

The people's conservatory in Ostrava, LKO, Bohuslav Růžička, Bořek Sousedík, Jiří Kudělka, Fedor Gabčan, Antonín Pochyla, Jaroslav Hanzlíček, Hana Holáňová, Jaroslav Kocián, Dita Pepe, Jiří Žižka

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Renata BĚČÁKOVÁ**
Osobní číslo: **F110459**
Studijní program: **B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obor: **Tvůrčí fotografie**
Název tématu: **T: Fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě**
Téma anglicky: **T: Photos of the people at the Conservatoire in Ostrava**
Zadávací ústav: **Institut tvůrčí fotografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Budu zpracovávat fotografii absolventů a učitelů na Lidové Konzervatoři v Ostravě.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Radovan Lipus - Scénografie Ostravy, nakladatelství Kant

P. František Srovnalík - Přívoz, kulturně historická črta, Cyrillo-metodějská knihtiskárna

B. Sousedík: katalog Kolegium vydaný v roce 1980

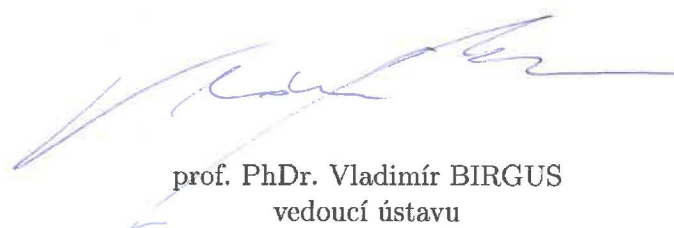
Vedoucí bakalářské práce:

prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT

Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **2. března 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **20. dubna 2018**

prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 2. března 2017

• PROHLÁŠENÍ •

Prohlašuji, že jsem práci vykonala samostatně a použila pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

• SOUHLAS SE ZVEŘEJNĚNÍM •

Souhlasím, aby tato práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, v knihovně Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na webových stránkách Institutu Tvůrčí Fotografie FPF SU v Opavě.

• PODĚKOVÁNÍ •

Děkuji za možnost být studentem na Institutu Tvůrčí fotografie, děkuji mé mamce, mému synovi Honzíkovi, muži ∞, sestře a všem přátelům, které jsem díky této škole poznala.

Také bych ráda poděkovala všem pedagogům, jmenovitě Štěpánce Stein, Ditě Pepe, Jindřichovi Štreitovi, Bořku Sousedíkovi, Fedorovi Gabčanovi, Jiřímu Kudělkovi, Martinu Smékalovi, Ladislavu Vavříkovi, Antonínu Válkovi, Jaroslavu Hanzlíkovi, Jiřímu Žižkovi, Jaroslavu Kociánovi, zaměstnancům Lidové konzervatoře v Ostravě, Otakaru Matuškoví, Andree Malinové, Luccii Čížkové, Michaele Bobkové, Daniele, otci.

V Opavě, 27. 4. 2018
Renata Běčáková

OBSAH

Úvod

Z historie Lidové konzervatoře

O historii sídla Lidové konzervatoře na Watowě ulici v Ostravě

Vyučující oboru výtvarná fotografie

24	Růžička Bohuslav
26	Sousedík Bořek
35	Holáňová Hana
36	Kudělka Jiří
42	Gabčan Fedor
45	Hanzlíček Jaroslav
47	Pochyla Antonín
51	Žižka Jiří
55	Kocián Jaroslav
58	Pepe Dita

Absolventi

63	Balco Andrej
64	Bělíková Milada
66	Bobková Michaela
70	Fojtík Libor
72	Kita Karel
74	Kolich Tomáš
75	Langer Jan
77	Lech Andrzej
79	Malůšek Marek
81	Mužík David
82	Pospěch Tomáš
86	Rudinská Libuše
89	Ryšánek Marcel
93	Smékal Martin
94	Świdorski Jacek
95	Válek Antonín
97	Vlčková Petra

Neabsolventi

99	Foldynová Terezie
100	Matušek Otakar
101	Spurná Michaela

Korespondence

Závěr

Příloha

Jmenný rejstřík

Seznam literatury

Moje první fotografie byla vyfocená z okna domu v Kunčicích pod Ondřejníkem, kde jsem v dětství bydlela, to mi bylo asi 14 let.

Delší dobu se nic nedělo, snad kamarád a kamarádka, kteří se fotografii věnovali, mne trochu ovlivnili, ale mám pocit, že to byl spíš pocit samoty a odcizení, které jsem v dětství zažívala po rozpadu vztahu mých rodičů a kvůli kterému jsem se potřebovala vyzpovídat.

Přestěhovaly jsme se s mamkou a sestrou na samotu do Zašové. V té době jsem psala texty a poezii, ale fotce jsem se začala hlavně věnovat, když jsem se odstěhovala od mamky a začala bydlet s přítelem. Byla to nová životní kapitola a moc šťastná, ale přece jen jsem se musela vzdát svých přátel a odstěhovat od mámy. V novém (už třetím) domově jsem se cítila sama, navíc to byla změna, protože z rodinných domů jsem se přestěhovala do panelového, kde nebyla ani zahrada. Taky jsem neměla práci.

Od té doby, aniž bych si to uvědomovala, jsem začala fotit pocity. Okolí, ve kterém jsem se pohybovala (neodborné), mi říkalo, že všechno, co dělám s fotografií, dělám špatně. Ale jejich kritika mě nevyváděla z míry a fotila jsem si dál to svoje.

Byla jsem docela mladá a dravější, takže mě moc věcí nezastavilo, ani fakt, že moje znalosti nebyly velké – měla jsem pocit, že si mohu dovolit všechno. Třeba si i myslet, že je to dobré.

Respekt jsem, myslím, už získala a zpětně bych volila jiná slova, jiné cesty. Delší dobu jsem se snažila dostat na ITF, ale neúspěšně, myslím, že jsem byla rekordman v počtu podaných přihláškách. Fotografii jsem vnímala jako samozřejmost, nad kterou jsem nepřemýšlela, ale intuitivně tvořila. Což by vlastně nevadilo, ale některé souvislosti mi unikaly.

Po pár letech fotografování jsem cítila, že potřebuji zpětnou vazbu, a oklikou, spojenou s velkou náhodou, jsem našla obor Výtvarná fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě.

Paradoxně jsem v té době i v Ostravě také pracovala. Ještě bych našla svůj e-mail, který jsem na studijní oddělení posílala. Krásně naivní a s vírou, že budu přijata. Naštěstí pro mne se již v tu dobu nedělaly přijímací zkoušky.

První rok přednášeli **Jiří Žižka** a **Jaroslav Kocián** a druhý rok odešel J. Žižka a nastoupila místo něj **Dita Pepe**. V jednu dobu jsem současně chodila jak do prvního, tak do druhého ročníku a učitelé mi to tolerovali, za což jsem jim vděčná.

Na tyto roky zpětně vzpomínám moc ráda, díky Lidové konzervatoři jsem potkala přátele, kteří se stále pohybují v mém okolí a které ráda potkávám. Někdy byly intenzivnější doby, kdy jsme se snad denně setkávali a díky tomu vznikla myšlenka založení ne-fotografické skupiny Surovíí/RAW. Jména jako **Karel Kita**, **Otakar Matušek**, **Petra Vlčková**, **Terezie Foldynová**, to jsou všechno lidé, které jsem potkala díky Lidové konzervatoři.

A pak tu jsou samozřejmě lidé, kteří se fotce věnují jen okrajově, ale kulturní dění vnímají nadšeně a jsou mi velmi blízcí.

Odvahu mi dodala jistá dávka dravosti a divokosti, abych tuto skupinu založila: prvotní myšlenka byla naivní, protože jsem nejdřív sehnala historické prostory, a zároveň magické místo pro naši první výstavu na Dole Michal a teprve pak vystavující.

Členy jsem hledala zpětně v absolventských pracích v archivu nebo v druhém ročníku, do kterého jsem také docházela, nebo mi byly inspirací dříve navštívené výstavy, kde jsem si někoho vytipovala. Průběžně jsme se scházeli v hospodě, promítali fotky, diskutovali. To také dodávalo zúčastněným inspiraci a odvahu aktivněji se projevovat v kulturním dění na Ostravsku.

V tu dobu jsem také musela paralelně založit občanské sdružení „Alternativa d.i.y.“, díky kterému jsem mohla žádat o grand a zažít si tak úřednický kolotoč, vypisovat formuláře, plánovat rozpočty, ale nakonec se to podařilo a vytiskli jsme k výstavě i katalogy.

Mezi vystavujícími byli **Otakar Matušek** (neabsolvent LKO, fotografie), **Marek Nenutil** aka Openmind360 (samouk, malba, objekty), **Karel Kita** (FU OU, ITF, fotografie), **Michaela Kašperová** (SUŠ Ostrava), **Šárka Nahodilová** (FU OU, objekty, malba), **Jitka Rufferová** (FU OU, objekty), **Petr Sikora** (samouk, staré techniky), **Michal Struminský** (LKO, fotografie), **David Peter** (LKO, fotografie), **Pavel Zajíc** (Photo-genia, fotografie), **Markéta Zimová** (FU OU, fotografie), **Marek Minář** (LKO, fotografie), **Jiří Dobrý** (neabsolvent LKO, ITF, fotografie), **Jana Maršálková** (LKO, fotografie), **Petr Valášek** (LKO), **Petr Kubeň** (LKO, fotografie), **Renata Běčáková** (LKO, fotografie), **Vladimír Milata** (samouk, staré techniky), **Terezie Foldynová** (neabsolvent LKO, FU OU), **Michaela Bobková** (LKO, ITF, fotografie), **Pavλίna Princ** (samouk, staré techniky), **Ondřej Durczak** (ITF, fotografie), **Petra Vlčková** (ITF, fotografie), **Vladimíra Židková** (ITF, fotografie), zahraniční výtvarníci (**Robert Švarc...**), filmaři (studenti FAMU).

Tak to fungovalo dva roky, velmi intenzivně, další dva roky se výstavy již konaly ve více alternativních prostorách (punkový klub – propojení hudby s uměním, sídliště – propojení veřejného prostoru s uměním). Poslední výstava proběhla na sídlišti v Ostravě pod názvem Meziprostory. K tomuto projektu se chci někdy vrátit a dál na něm pracovat.

Během výstav pravidelně probíhaly koncerty, projekce studentských filmů z FAMU díky spolupráci s **Vítem Klusákem**. Možná se k tomu zase vrátím, jen bych do toho zapojila více lidí, protože to byl asi jeden ze zásadnějších důvodů, proč jsem s tím musela skončit, bylo toho na mne moc.

Tohle mi LKO dala. Přátelství, chuť organizovat, nezapomenutelné zážitky... schopnost najít v sobě sílu a překonat strach. Měla jsem možnost mluvit se současnými pedagogy na LKO v souvislosti s touto bakalářskou prací a i když se věnují jiným oborům, tak mně zajímalo, jak to vnímají z role vyučujícího.

Pro všechny je to poslání, snaží se přizpůsobit svým žákům a respektují je, protože většina z nich má práci a rodinu.

Když jsem procházela archiv a objevila jsem stará absolutoria nejenom ve Výtvarné fotografii, zajímalo mne, jaké profese tito lidé měli nebo mají. Našla jsem tu prodavače, právníka, taxikáře, poštáka, laboranta, lékaře, učitele, obchodního manažera, elektrikáře, IT technika, nezaměstnaného, strojního zámečnicka, dětskou sestru, správce divadla atd.

To je mi na této škole sympatické, díky této práci jsem měla možnost poznat desítky životních příběhů, které jsou inspirativní a které mě dál nutí přemýšlet, jakým směrem se chci ubírat. Proto jsem posílala absolventům dopisy, abych si od nich přečetla, co jim studium na LKO dalo, rozhodla jsem se vést bakalářskou práci tímto směrem, útržky jejich vzpomínek. Také to má souvislost s mou praktickou bakalářskou prací Bílá ovce, kde se snažím přes vzpomínky a symboliku rozklíčovat vztah mezi mnou a mým otcem.

Absolventům od roku 1978 jsem rozesílala dopisy, seznam jejich jmen jsem získala na Lidové konzervatoři. Tehdy byl důvod jiný, chtěla jsem tyto absolventy „použít“ do vzniklé skupiny Surovíví jako vystavující. Ale dost dopisů se mi také vrátilo zpět: „Adresát neznámý“.

V této práci chci představit všechny vyučující oboru Výtvarná fotografie v Ostravě a absolventy, kteří úspěšně dál pokračovali ve fotografii, ale chci se věnovat i jejich vzpomínkám. Zdůraznit, jak velkou roli LKO hrála v mnoha životech, včetně toho mého, a zároveň jí tak poděkovat.

Je zvláštní, že čím byla doba od ukončení studia delší, tím jsem dostala více dopisů. Od současných absolventů jsem nedostala skoro žádnou zpětnou vazbu. Snad je to proto, že starší absolventi rádi vzpomínají a současná generace je tak uspěchaná a zapomíná?

Nikdy bych nebyla tím, čím jsem, bez fotografie. A velkým zprostředkovatelem byla nejdřív Lidová konzervatoř v Ostravě a následně Institut tvůrčí fotografie v Opavě.

DĚKUJI za „vytržení z reality“.

Plakáty k výstávám skupiny Surovíí

Lidová konzervatoř v Ostravě zahájila svou činnost jako první v ČSR 1. září 1957.

Autorem myšlenky založit konzervatoř pro lid a zároveň člověk, který to uskutečnil, byl **Jaroslav Dvorský**, který nastoupil na místo metodika pro hudbu a zpěv. Měl odborně vést okresní metodiky a organizovat praktická školení pro vedoucí různých amatérských uměleckých souborů. Brzy se ovšem ukázalo, že krátkodobá školení nestačí, a tak vznikl nápad poskytovat ucelené profesionální vzdělání i „amatérům“. Šlo o prototyp vzdělávací instituce, která více či méně inspirovala ke vzniku lidových konzervatoří i v jiných krajích a městech.

Výuka byla zahájena nejdříve v hudebním oboru, později v oboru tanečním, dramatickém a posléze v oboru výtvarném, včetně fotografie. Hlavní myšlenka, proč založil Jaroslav Dvorský Lidovou Konzervatoř v Ostravě, bylo poskytování profesionálního vzdělání uchazečům z oblasti zájmové umělecké činnosti, či lidové umělecké tvořivosti, ale také tzv. poloprofesionálním a později profesionálním učitelům.

Za tím účelem spolupracoval s nejlepšími pedagogy, které Ostrava v letech 1957 – 1963 nabídla, jako např. **prof. Vladimír Svatoš**, **prof. Josef Schreiber**, dirigenti **Jiří Waldhans** a **Josef Daniel**, sbormistři **Jan Řezníček**, **Ladislav Vrtal** a sbormistr a hudební skladatel **Antonín Tučapský**. Silně byly obsazeny pěvecké třídy, kde učili **Jiří Herold**, **Helena Zemanová**, **Lubomír Procházka**, **Drahomíra Drobková** – sólisté Státního divadla Ostrava, profesorky konzervatoře **Vlasta Danielová** a **Jiřina Žurovcová**.

O rozvoj tanečního oboru se zasloužily především **Zdena Kyselá**, umělecká vedoucí a choreografka folklorního souboru Hlubina, dále **Jarka Calábková**, umělecká vedoucí a choreografka Tanečního souboru Ostrava, a etnografka **PhDr. Hana Podešvová**. Pro dramatický obor získal J. Dvorský **prof. Miroslava Etzlera**, **Annu Kratochvílovou**, **Miroslava Holuba** a **Šárku Babrajovou**¹.

Na začátku 90. let se na Lidové konzervatoři používalo logo, jehož autorkou byla **Marlen Vavříková**, tehdy ještě náciletá studentka, kterou vyučovala paní Ovčáčková, manželka **Eduarda Ovčáčka** (český vizuální básník, grafik, sochař, malíř, fotograf, typograf, kurátor a vysokoškolský pedagog). Na začátku roku 2000 došlo ke změně a LKO používá nové logo. (Rozhovor s Oldřichem Korpasem ze dne 8. ledna 2018).

Wattova 5
702 00 Ostrava-Privoz

Původní logo LKO v Ostravě,
autorka: Marlen Vavříková

Současné logo Lidové konzervatoře v Ostravě

¹ Sborník vydaný ke 40. výročí LKO

Marlen Vavříková je výrazná osobnost, která po studium na LKO absolvovala Janáčkovou konzervatoř v Ostravě v roce 1996 a následně získala hudební magisterský titul hry na hoboj a v literatuře na Eastmanské hudební škole a později také doktorát hudebního umění na univerzitě v Illinois v Urbana-Champaign.

V současné době je Vavříková docentkou hry na hoboj na Státní univerzitě Grand Valley v Allendale, Michigan, a členkou univerzitního ansámblu Grand Valley Winds. Jako členka souboru Open Gate vystupovala mimo jiné i v Carnegie Hall v New Yorku.

Od roku 2017 vyučuje Vavříková hru na hoboj na prestižní Umělecké akademii v Interlochenu ve státě Michigan v USA a v létě se pravidelně vrací do Ostravy, kde vyučuje hru na hoboj v letních kurzech, a na festivaly v České republice.

O vznik oboru výtvarné fotografie se na konci šedesátých let zasloužil **Bohuslav Růžička**, svérázný fotograf i člověk, a na začátku sedmdesátých let se ujal vedení výtvarné fotografie na Lidové konzervatoři **Ing. Bořek Sousedík**, který na LKO působil desítky let. Výrazně ovlivnil stovky absolventů svým zaujetím fotografií, vytvořil ucelenou koncepci studia. Po něm vedla obor na krátkou dobu **Hana Holáňová**, s rozšířenou výukou nastoupili **Jaroslav Hanzlíček** (nultý, přípravný ročník), **Antonín Pochyla** (první ročník), **Fedor Gabčan, Jiří Kudělka** (druhý ročník). A nakonec přišli **Jiří Žižka** a **Jaroslav Kocián**, který si přizval na pomoc **Ditu Pepe**. Kocián a Pepe nakonec po pár letech odešli a pro obor zde zůstal Jiří Žižka, podle jehož slov je obor vedený spíše formou kurzu.

V sedmdesátém roce byla Lidová konzervatoř převedena z kraje na město, které nemělo zájem o obdobnou instituci, a přičteme-li k tomu celkovou politickou atmosféru těch let, lze i pochopit, že převažovala snaha Lidovou konzervatoř zlikvidovat. K tomu ale nedošlo, naopak škola „přistála“ u Městského osvětového střediska, později Městského kulturního střediska, a díky zlepšeným pracovním podmínkám se mohla opět rozvinout. Velkým přínosem bylo umístění výuky sice v prozatímních objektech Městského střediska, ale v praxi to znamenalo několikaletou stabilitu výuky ve stejných prostorách a učebnách, což nebyla standardní situace – většinou se nevědělo, kde bude probíhat vyučování v dalším roce.

Paleta posluchačů se rozšiřovala a okruh vzdělávacích oborů se postupně rozvíjel. Škola pružně reagovala na zájem uchazečů, průměrný věk posluchačů se snížil, zavedly se přípravné ročníky, tzv. nulté, a naopak pro absolventy, kteří nechtěli studia zanechat, se organizovaly speciální kurzy, což trvá dodnes, takže někteří posluchači navštěvují Lidovou konzervatoř čtyři, šest i více let.

Rovněž v pedagogické práci vládne tolerance a tvůrčí samostatnost, což vždy podnítilo a nadchlo lektory v přístupu k žákům.

Za dobu existence Lidové konzervatoře se nabídka výukových oborů několikrát změnila. Některá oddělení zanikala a jiná podle poptávky zase vznikala. Největší změny v této oblasti, ale i v oblasti legislativy nastaly v roce 1991, kdy byla rozhodnutím zastupitelů města Ostravy zakládací listinou zřízena samostatná příspěvková organizace lidová konzervatoř v Ostravě. Tím se rozšířily i možnosti vzniku a nabídky nových oborů a to hlavně dětských: dětské taneční školy, dětské výtvarné třídy a především dětské muzické školy pro zdravotně postižené děti.

Škola však také dostala poprvé od svého vzniku důstojný stánek v Ostravě-Přívoze, kde jsou soustředěny všechny základní obory, a dále získala do pronájmu budovu v Mariánských Horách, ve které působí Dětská muzická škola, kterou uvedla v život v devadesátých letech současná ředitelka **Mgr. Miloslava Soukupová**. Díky tomu Lidová konzervatoř byla, je a bude neodmyslitelnou součástí kulturního života v Ostravě a nabízí zájemcům v uměleckých oborech možnost studia doslova v každém věku. Je výjimečná tím, že handicapem není věk, ani vzdělání, dokonce ani handicap.

Tak trochu se totiž liší, protože již zmíněná ředitelka Míla Soukupová byla u zrodu Dětské muzické školičky (později přejmenovaná na Muzická škola, protože děti vyrostly a nepřestalo je to bavit, takže stále dochází na LKO). To se psal rok 1991, když prosadila svou myšlenku začlenit handicapované děti mezi zdravé vrstevníky, kterou podpořilo tehdejší vedení. Škola jako první v republice zvýhodnila znevýhodněné a dala možnost tvořit postiženým dětem na jednom místě současně se zdravými vrstevníky, a tak jim nabídla nové metody ve vzdělávání. Zařadit handicapované děti do běžných tříd bylo v té době neobvyklé a nebyl ani tak problém vytvořit obor na škole, jako spíš přesvědčit rodiče a odbourat z jejich myšlení to, co tehdy bylo „normální“ (tyto děti se většinou zavíraly za ploty).

Muzickou školu navštěvují děti se somatickými, smyslovými i mentálními vadami, včetně dětí s poruchami sociálního kontaktu nebo s nepříznivými životními podmínkami v rodině.

Jak napsala paní Miloslava Soukupová: *„Poslání Muzické školy je zejména humanitní, neboť chce pomáhat. Humanita znamená úctu člověka k člověku. Je to výlučně lidská kvalita a naše škola je projevem humanity v praxi.“*

Kdybych to shrnula, tak Lidová konzervatoř v Ostravě se dělí na Lidovou konzervatoř a Muzickou školou.

Lidová konzervatoř nabízí studium v šesti základních uměleckých oborech, v hudebním, výtvarném, literárně-dramatickém, tanečním a v oboru výtvarné fotografie a videa. Programová nabídka je v případě Muzické školy rozšířena o terapeutické obory (arteterapie, ergoterapie, psychoterapie, muzikoterapie, notopis nevidomých, hra na zobcovou flétnu pro mládež s astmatem, jóga pro zdravá záda, poetoterapie). Díky těmto změnám vzrostl počet studentů a žáků v obou budovách na horní hranici kapacity.

V současné době má Lidová konzervatoř a Múzická škola přes tisíc posluchačů.

Kromě školáků na LKO dochází ve velkém počtu i studenti, kteří mají závazky, jako je rodina, práce. Nejtalentovanější posluchači přecházejí na vyšší či vysoké umělecké školy jako Institut tvůrčí fotografie v Opavě (ITF), FU OU (Václav Rodek), AMU, DAMU, JAMU, VŠMU, UMPRUM, ČVUT (Ing. arch. Lucie Kirovová, Ph.D.), FAMU, ale také do zahraničí, konkrétně VIA Univerzity College v Dánsku (obor Architectural Technology and Construction Management, studentka Julie Golasowská), nebo se účastí na různých soutěžích, např.: národní přehlídka pantomimy a pohybového divadla v Kolíně, soutěž mladých varhaníků, účast na mezinárodním letním táboře Rotary, kde se každoročně setkávají handicapovaní posluchači Múzické školy.

Také handicapovaní posluchači opakovaně vystupují s Janáčkovou filharmonií Ostrava nebo na Mezinárodním festivalu Janáčkův máj, ve výtvarném oboru je to účast na International Biennial of Miniature Art, Gornji Milanovac v Srbsku a v hudebním oboru se muzikanti pravidelně účastní Mezinárodní interpretační soutěže dechových nástrojů Brno (od roku 1973 pro země Visegrádské čtyřky).

Nicméně jsou tam hlavně soukromé přesahy, kdy posluchači překonávají sami sebe a kdy posluchači nemají potřebu soutěžit, stresovat se, ale dělají jen to, co opravdu chtějí, kdy je umění obklopuje, inspiruje, léčí, pomáhá.

O HISTORII SÍDLA LIDOVÉ KONZERVATOŘE NA WATTOVĚ ULICI V OSTRAVĚ

Hlavní budova Lidové konzervatoře v Ostravě je postavená v části Ostravy-Přívov, při vtoku řeky Ostravice do řeky Odry. O této části Ostravy dějiny moc nepíší, protože Přívov byl dříve malou vesnicí. Její osud úzce souvisí s Moravskou Ostravou, protože byla spojena s opavskou obchodní cestou, která až do XVI. století vedla podél levého břehu Ostravice k Odře, kde byl brod. Když hladina vody stoupla a nešlo ji přebrodit, převážel převozník povozy přes Odru na prámu a pak se ubíraly dále přes Hlučín k Opavě. Převozník si postavil domek, později tam vznikl hostinec pro pacholky a místu se začalo říkat Převoz čili Přívov.

LKO sousedí s místní krásnou dominantou, kostelem Neposkvrněného početí Panny Marie, pocházejícím od významného vídeňského architekta **Camilla Sitte**, který pracoval na celém územním plánu Přívovu, realizovány však byly jen některé objekty, např. kostel, fara, radnice². Chrám je jednoduší novogotická stavba z let 1896 – 1899, jejími staviteli byli **K. Kern** a **K. Blum**. Autorem obrazu Panny Marie na hlavním oltáři je profesor pražské Akademie výtvarného umění **František Ženíšek**³.

Kostel Neposkvrněného početí Panny Marie

Majitel parcely, na které je LKO postavena, **MUDr. Ignác Lang** získal 4. dubna 1890 povolení ke stavbě jednoposchodového obytného domu na tehdejší ulici Donnersmarkstrasse a 17. října téhož roku proběhla kolaudace novostavby č. p. 430, během které byly zjištěny drobné nedostatky, jež však byly brzy odstraněny. Samotnou stavbu provedla firma Schön a Müller z Moravské Ostravy. MUDr. Lang zde také v ordinaci provozoval lékařskou praxi. V roce 1900 si ve dvoře budovy nechal přistavět stáj a přístřešek pro koně a vůz.

V roce 1900 zde žilo ve čtyřech bytech 22 lidí, většinou rodin úředníků a inženýrů. O deset let později pak již 34 obyvatel v pěti bytech (ordinace byla adaptována na byt).

² SROVNALÍK, František: *Přívov, kulturně historická črta*, Cyrillo-metodějská knihtiskárna

³ VANĚK, Petr a HAVRLANT, Miroslav: *Malý průvodce stavebními památkami v Ostravě, Město Ostrava, Ostrava, 2000, Sign.: 908.437*

V pokoji jednoho bytu byla kancelář stavebního podnikatele. To již byla vlastníkem domu vdova po Ignáci Langovi – **Sofie Langová**. Další zpráva o domě je až z roku 1926, kdy už další majitel objektu **MUDr. Jan Čakrt** žádal o přestavbu stáje ve dvoře na autogaráž.

Když stavebník **František Neumann** zjistil stav stáje, nechal ji strhnout a postavit garáž úplně novou, ovšem bez stavebního povolení, což muselo být následně řešeno ve správním řízení.

Ve třicátých letech 20. století vlastní dům rodina Matejků, která se hlásila k německé národnosti. V roce 1939 byla provedena adaptace jednoho nového bytu.

Po 2. světové válce se dům dostává jako německý konfiskát do národní správy a v roce 1946 je v užívání Okresní charity Ostrava-Přívoz, umístěna zde byla dvouletá ošetřovatelská škola. Charita tehdy žádala o povolení prorazit průchod do sousedního domu ve štítové zdi č. p. 670, kde měl být umístěn internát.

V roce 1950 se vlastníkem objektu stává město Ostrava a v roce 1952 Československý stát – Oblastní bytová péče a výstavba, komunální podnik JNV v Ostravě.

V sedmdesátých letech minulého století byly dům č. p. 430 a zároveň sousední domy č. p. 481 a 670 adaptovány na zdravotní středisko. Do té doby sloužil jako obytný dům a nájemníkům byly z důvodu zmíněné adaptace přiděleny náhradní byty.⁴

Původní ředitelství Městské kulturní středisko v Ostravě,
v současné době fara Římskokatolické církve

⁴ Juřica, Martin: 50 let Lidové konzervatoře v Ostravě, Ostrava, 2007

BOHUSLAV RŮŽIČKA

* 27. ledna 1923 v Ostravě

† 30. července 1993 v Luhačovicích

Bohuslav Růžička prožil snad několik životů: kvůli německé národnosti musel do 2. světové války narukovat do Wehrmachtu, odtud ale sběhl k jugoslavským partyzánům. Po válce pracoval v Ostravě v dole a hutích.

V padesátých letech začal naplno fotografovat, a také organizoval aktivní setkání fotoamatérského života, byl členem **Fotoklubu Vítkovice** a účastnil se výstav v Ostravě, krajských, celostátních i zahraničních.

Na Lidové konzervatoři vedl obor výtvarná fotografie od samého vzniku a díky němu také na LKO vznikl. To se psal rok 1966⁷, některé zdroje uvádějí 1967⁵.

Studium trvalo dva roky a výuka byla vedena většinou externími pedagogy. Během této doby se vystřídalo 14 většinou mimoostravských lektorů⁵, jako byl **prof. Ján Šmok** (fotograf, teoretik fotografie, vysokoškolský pedagog), **Jaroslav Trojan** (organizátor, lektor, zakládající člen SČF, v letech 1980-85 byl jeho předsedou⁶), **Milan Borovička** (akt), **Jaroslav Vávra** (akt, skupina DOFO), **Jiří Škoch** (kurátor, fotomontáže), **Rudolf Skopec** (historik světové fotografie), **Antonín Hinšt** (krajina).

On sám výuku nevedl, ale očividně uměl věci velmi dobře organizovat a díky svým kontaktům s odbornou veřejností jeho žáci nestrádali. Ale zpětně dle vyjádření LKO (*text z katalogu Uspořádané okamžiky, Ostrava, 1986*) se tento systém neosvědčil a v pozdějších letech byl modifikován **Bořkem Sousedíkem**.

Bohuslav Růžička začal fotografovat mezi padesátými a šedesátými lety. Na začátku byl autodidaktik a začal se jako amatér věnovat fotografii z okraje společnosti. Toto období je označováno za období živé fotografie. Vznikají tak velmi citlivé snímky lidí, ke kterým se dokázal přiblížit díky svému přístupu a srdečnému chování. Pak se u něj objevují snímky abstraktní, fascinují ho zátiší, struktury, krajinné detaily strusek, kališť a hald. A nakonec období, kde experimentuje s různými hmotami a vytváří svoje „obrazy“. Jistou dobu také působil jako krajský lektor a metodik oboru fotografie a filmu s Viktorem Kolářem.

Během Pražského jara fotografuje, negativy vyvolává a fotky vystavuje po výkladech obchodů ostravských ulic. Po okupaci odešel Růžička do Francie, ale po půl roce se vrátil. V době normalizace skončil jako metodik fotografie a filmu a také musel ukončit vyučování na LKO. Pracuje jako správce sportovní haly, ale fotografii používá ke svému sebevyjadřování. Později se s rodinou stěhuje do Luhačovic, kde po pár letech umírá.

⁵ Šulc, Vladimír: *Mladí fotografové Ostravska 2000, Bakalářská diplomová práce, Opava, 2002*

⁶ Balajka, Petr a kol.: *Encyklopedie českých a slovenských fotografů, ASCO, Praha, 1993*

⁷ Vavřík, Ladislav: *Bohuslav Růžička, Bakalářská diplomová práce, Opava, 2000*

Posluchači Bohuslava Růžičky ještě v původní budově VŽKG

Bohuslav Růžička, bez názvu

Bohuslav Růžička, bez názvu

* 11. prosince 1946

Vedoucí lektor oboru fotografie výtvarného oddělení od r. 1972 – 1992

Na Bořka Sousedíka jsem dostala adresu od **Tomáše Pospěcha**, delší dobu jsem měla připravený dopis a zdráhala jsem se mu jej poslat, protože měl status nepřístupného muže.

Já sama to nemůžu potvrdit, byl a je ke mně vstřícný...

Setkala jsem se s ním zatím dvakrát a napsali nesčetné e-maily, ty byly spíše osobního charakteru, přece jen je těžké někomu vyprávět svůj život a neznat jej. Otevřít se.

On takový je a já vlastně taky. Z mnohých stran mi bylo řečeno, že je to velmi chladný muž bez emocí, ale já jsem ho zažila jako člověka, který umí být velmi citlivý a vnímavý, někdy zase ponořený sám do sebe. V současné době stále fotí, věnoval se osm let překladu libret od **Vivaldiho**, upravil chyby, ale nejdřív se musel naučit italštinu, a znovu zpracoval Úvod do studia dějin fotografie, Fenomenologie optického obrazu⁸, kde dohledával první doložitelné zmínky o cameře obscuře. Ty našel v italské knize La Pratica della Perspettiva, která byla vydána v roce 1569, kde se o ní zmínil Daniel Barbaro, jako o „temné místnosti“⁹.

Bořek Sousedík
**Úvod do studia dějin
fotografie**

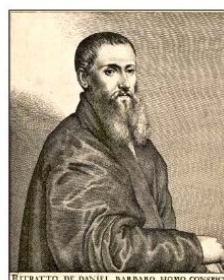
Fenomenologie optického obrazu

Sousedík, Bořek: Úvod do studia dějin
fotografie, Fenomenologie optického obrazu, 2017

DODATEK:

Daniel Barbaro
*LA PRATICA DELLA
PERSPETTIVA,*
Venezia, MDLXVIII

Václav Holan: Daniel Barbaro, c.1560

Daniel Barbaro. LA PRATICA DELLA PERSPETTIVA.
Venezia, MDLXVIII.
Parte nona. Cap. V (ultima). Modi naturali di mettere in Perspettiva
faksimile titolní strany

Sousedík, Bořek: Úvod do studia dějin
fotografie, Fenomenologie optického obrazu, 2017

⁸ Sousedík, Bořek: Úvod do studia dějin fotografie, Fenomenologie optického obrazu, 2017

⁹ Barbaro, Daniel: DELLA PERSPETTIVA, Venezia, MDLXVIII, Cap. V. (ultima)

Rozsáhlou práci o **Bořku Sousedíkovi** napsal **Kuba Kožial** a nerada bych opakovala to, co už je psané, naopak jsem dodala, co jsem zjistila navíc, nebo to, co mne zaujalo. Nicméně trochu to shrnu: pan Sousedík neodmyslitelně patří k Lidové konzervatoři v Ostravě jako významný učitel, který oslovil a ovlivnil kolem dvou stovek studentů. Jeho dvacetileté působení na LKO je podle **Tomáše Pospěcha** zásadní a legendární. V tu dobu se LKO říkalo sobotní škola nebo také Sousedíkova škola a jeho absolventům Sousedíkovci.

Jedna z výstav, kterou kurátoroval Sousedík v Praze (Výstavní síň družstva Fotografa ve Vodičkově ulici), byla na třetí den předčasně ukončena. Jestli to má souvislost se **Šmoke**m, který den předem výstavu navštívil, se už nedozvíme, ale prohlásil, že fotografie jsou atraktivní, ale prázdné. Protože mě tato historie zaujala, našla jsem katalog z této výstavy Kolegium, výstava fotografií za mezí autenticity a ikoncity. Vystavoval **Beneš, Neuwirth, Hradil, Ryšánek**, díky jehož pomoci byla tato výstava uskutečněna, **Smékal, Stančík** a nakonec **Sousedík**.

„Program

Význam našich fotografií je mezi ikoncity a autenticity, tj. za mezi iluzivní jasnosti fotografie. Takové fotografie nazýváme opsognomiemi. Význam opsognomie je dán ideově – plastickým, neopakovatelným, nezaměnitelným prožitkem individuálního oka a myšlenky – odtud název (opsis – vidění, gnómé – kritická úvaha). Z takového vymezení fotografie jako opsognomie plyne, že svou tvorbu stavíme na nevěcnosti /1./, vizuální spontánnosti /2./, obrazové nevyhnutelnosti /3/.

Soudíme, že /1/ nevěcnost je základním a jedině plodným přístupem k fotografické tvorbě. Nechceme fotografovat věci známé ani neznámé. Chceme fotografovat a tvořit obrazy vypovídající o nepovrchních aspektech nás i jiných. Závislost těchto obrazů na předloze je nám vedlejší.

/2/ Vizuální spontánnost znamená, že máme svrchovanou úctu a respekt před spontánním vizuálním prožitkem. Věříme, že konečná podoba fotografie vzniká a je výsledkem nevyhnutelné přítomnosti fotografa v okamžiku stisku spouště a nikoliv toho, jak obraz myslí nebo nemyslí. Opsognomie může mít premeditativní východisko, její definitivum však určí až autentičnost expozice.

Bezprostřední korelativem a popudem pro stisk spouště je /3/ obrazová nevyhnutelnost. Je to pocit vážící se k vizuální spontánnosti a to pocit, že to, co vidím v hledáčku, je za daných okolností nevyhnutelně významné a že tedy dám příkaz k fotografickému záznamu. Absence tohoto pocitu znamená nedostatečný opsognomický význam a tedy fotografování v daném okamžiku ztrácí význam. Obrazová nevyhnutelnost je jistotou jednoty a harmonie. Pro vznik věcné fotografie stačí zprostředkovaná jistota existence věci. Pro vznik opsognomie je nezbytná bezprostřední jistota pramenící z obrazové nevyhnutelnosti¹⁰“

¹⁰ Katalog Kolegium, 1980

Sousedík o své fotografii v katalogu píše: „Věc v objektivní existenci nelze spatřit, a tudíž ani vyfotografovat. Věc existuje vizuálně tolikrát, kolikrát ji uvidíme. To, co na věci vidíme, je jen zčásti pod naši kontrolu. Nekontrolované představuje nekonečnou možnost.

Z takové nekonečné možnosti ztvárníme tím více, čím méně trváme na své kontrole. Fotografie se nedaří, máme-li pevně vědomí předlohy, ale daří se, když máme chuť fotografovat. Nefotografuji něco nebo pro něco – chci jen fotografovat a těšit se z toho¹⁰.“

Poučen z této výstavy i z reakcí absolventů, kteří z toho také byli zklamáni a kteří také nesouhlasili se zněním textu, Sousedík realizuje o pár let později (1986) na Černé louce v Ostravě další výstavu absolventů, ale tam už se sám neangažuje jako vystavující ani jako člověk, který chce lidu sdělit své myšlenky.

Výstava má název *Uspořádané okamžiky* a snad jen ten název zavání trochou provokace. Proto jsem se na to také zeptala. *„Provokace a náhoda ne. Spíše záměr v tom, že jsem chtěl zdůraznit absurdní, ale nevyhnutelnou okolnost, že dobrá fotografie (v mém názvosloví opsognomie) je přísně uspořádanou strukturou, která vzniká v tak krátkém časovém okamžiku, že vlastně nepostižitelném. Kromě table-topu, kde to máte jakž takž pod kontrolou, nemůžete nikdy vznik této struktury výrazně ovlivnit. Vždy poznáte až ex post (a někdy někdo až po smrti), zda to vyšlo čili nic. Když někdo řekne, že fotografuje to a ono, tak je to lhář. Když to prosazuje a nutí (učí) jiné, aby to tak dělali, je to zhovadilý svůdce¹¹.“*

Způsob výuky a osnovy na Lidové Konzervatoři

Od roku 1972 učil fotografii docela sám, v oboru fotografie neměl na LK kolegy. Zastával názor, že výuka fotografie se nemá dělit podle zažitých žánrů (např. reportáž, krajina, zátiší apod.). Studium trvalo dva roky a bylo rozděleno na čtyři semestry, které zahrnovaly jak praktickou, tak teoretickou část.

Učil oba ročníky zároveň, první i druhý, v té době měl Sousedík na LKO pracovní poměr na plný úvazek, za 1 800 Kč měsíčně. Sousedík si nevzpomíná, že by jeho pozice neměla odborný termín, tentokrát to bylo volnější. *„Teď by to bylo definované, jako vše ostatní¹²“*, dodal.

Výuka byla organizována tak, že přednášky probíhaly vždy v sobotu dopoledne dvakrát měsíčně, protože se museli vystřídat studenti prvního a pak druhého ročníku. Kromě sobot byla možnost dobrovolných konzultací a práce ve fotokomoře. Termíny dobrovolných konzultací byly vypsány nebo mohl přijít, kdo kdy chtěl.

¹⁰ Katalog Kolegium, 1980

¹¹ Z e-mailové korespondence s Bořkem Sousedíkem ze dne 10. 2. 2018

¹² Z e-mailové korespondence s Bořkem Sousedíkem ze dne 14. 2. 2018

Na tento obor se mohl přihlásit každý, jediný limit byl věk 16 let a základní vzdělání. Každý uchazeč sice procházel talentovou zkouškou (10 fotografií libovolného tématu), ale podle Sousedíka prý přijal každého. Studium trvalo dva roky a bylo rozděleno na čtyři semestry:

První semestr: Základy fotografické techniky – zahrnoval výuku postupů klasické černobílé i barevné fotografie, ovšem i v rámci těchto víceméně technických cvičení byly preferovány výtvarné přístupy řešení úkolů. Druhý semestr: Skladba a estetika fotografického obrazu – řešily se úkoly obrazové stavby. Třetí semestr: Snímková technika – zaměřeno např. na exponometrii, senzitometrii a zdokonalení klasických technických postupů a teorii barevné fotografie.

Poslední semestr se věnoval Dějinám fotografie, kdy Sousedík často velmi zajímavým a osobitým způsobem interpretoval díla fotografů. To hlavně z toho důvodu, že vyměňoval své fotografie za fotografické monografie se zahraničními kolegy. Posluchači tak měli možnost vidět to, co se ve světě opravdu dělo.

Na závěr studenti odevzdávali ručně zhotovenou knihu fotografií (absolventskou práci) a skládali zkoušku z dějin fotografie a získávalo se absolutorium.

Statistika byla neúprosná, z přijatých šedesáti uchazečů absolutorium získalo průměrně 1/5 posluchačů. A samozřejmě nebyl by to **Bořek Sousedík**, pokud by to nebylo s dramatickým závěrem: teprve na poslední výuce daného ročníku ukázal své fotografie.

„Připadalo nám to zvláštní, mezi mnohými z nás to vzbuzovalo nedůvěru. Své fotografické portfolio ukázal až na poslední lekci vlastně již jen hrstce absolvujících žáků. Na ukázce jeho fotografií jsme poznali, že všechno to, co nám dosud vysvětloval o fotografickém obrazu, opravdu funguje. Musím přiznat, že jsme byli okouzlení¹³.“

Jeho vrchol tvorby je označován jako vizualismus, a proto jsem se na to zeptala, zda to tak taky vnímá.

¹³ Kožial, Jakub.: Diplomová práce Bořek Sousedík, teoretik, pedagog, fotograf. z e-mailové komunikace s Martinem Smékalem dne 8. 8. 2010

„Renato, vizualismus se mne netýká. Je to ismus určitých teoretiků. Těch se doptávejte! Já s tím nic nemám. Já se snažím, jako jsem se vždy snažil, udělat pár dobrých (smysluplných) optických obrázků. Nazývám je opsognomiemi. Jaký vrchol tvorby? Co to za konstrukce jest? Někteří ‚teoretici‘ mne zařadili, ukončili výčet a rádi mne mají mrtvého. Ale já i tak tvořím. Někdy se daří více, někdy méně. Nikdy tak, jak by si to člověk přál! Způsob (druh) fixace optického obrazu značně ovlivňuje, až někdy i určuje způsob tvorby. Zde přechod od chemické fixace na elektronickou hrál a hraje velkou roli. Došlo k proměně paradigmatické a té se nikdo (nikdo!) nevyhne. Pokud je Vám zatěžko vzít v úvahu mou současnou tvorbu, pak byste mohla aspoň číst, co píši v současnosti. Záleží jen na Vás. Spoléhejte na sebe, na své oči, na svůj cit¹⁴.“

Dostala jsem podklady od pana Sousedíka a tady je přesné znění pojmu opsognomie:
„Opsognomie je fixace (zachycení) optického aspektu neboli aspektu obrazového pole objektivu. Aspekt rozpoznává (určuje) tvůrce jako vnímatele (pozorovatele) obrazové pole. Vnímání (nahlížení, pozorování) obrazového pole se řídí smyslovou (především zrakovou, ale nejen) a obrazovou logikou a je takto svou podstatou tvůrčím procesem, jehož výsledkem je právě opsognomie. Opsognomie je estetická interpretace optického obrazu¹⁵.“

Z e-mailové konverzace s panem Bořkem Sousedíkem ze dne 29. března 2018

Já: ... „Člověk, který přede mnou klábosil, že jen tón čistý, jediný v hudbě něco znamená. A já pravím, že nic neznámá, dokud není zabodnut v životě, v krvi, v prostředí. Jinak je hračkou, která se nemusí cenit.“ Leoš Janáček - Maxu Brodovi, 22. srpna 1924. Když jsem si toto vypisovala před měsícem v ostravské badatelně, tak mně to zaujalo. Dnes to vidím v souvislosti s Vámi. Fotka a hudba. Hudba a fotka...

B. S. ... „Paralela je velmi případná! Co je dobrá hudba pro ucho, to je dobrý obraz pro oko. Oba je poutá harmonie. Já bych ještě dodal, pokud mám nějak upřesnit adjektivum „dobrý“, že dobrý obraz je v konjunktivu, obraz málo dobrý pak v indikativu. Pro česky mluvící je to špatně pochopitelné, protože čeština konjunktiv nemá. Děkuji za zdařilý obraz v konjunktivu – ne právě veselém či jakkoliv jinak optimistickém. Jako by Vám z duše ‚vypadl‘. Sám zápasím s konjunktivem celý život.“

Z e-mailové korespondence s Bořkem Sousedíkem ze dne 23. března 2018

Já: ... „Jsem ale z toho trochu zmatená. Když čtu dopisy od žáků, tak Vás vnímám, že jste kladl důraz spíše na pocity, tak jsem Vás také vnímala i já, ale řekněme škarohlídové Vás brali jako člověka, který klade důraz pouze na techniku... můžete mi napsat, jak to vlastně bylo?“

B. S. ... „Vaše otázka není k věci, neboť problém priority citu versus rozumu jsem neřešil a neřeším. Ženy mají s tím někdy potíž, protože v citu jsou většinou (ale ne vždy) mnohem lepší a naopak, což ale nerady přiznávají, protože chtějí být samozřejmě rozumné. Při tvorbě (ne výrobě) je třeba rozumu i citu, ale bez intuice oba nedojdou ani k sluchu, ani k zraku. Pro pěkné jsou smysly, ale smysluplné nevyjeví. K tomu je třeba transcendence.“

Bořek Sousedík stále bádá, fotí, můžete ho potkat po ostravských ulicích, nejlépe po práci, kdy bývá na ulicích nejvíce lidí. Vitální a plný sil, na svůj věk ve velmi dobré kondici.

¹⁴ Z e-mailové korespondence s Bořkem Sousedíkem ze dne 9. 4. 2018

¹⁵ Sousedík, B.: *Chvilky rovnováhy, Reálný obraz a jeho virtuální projekce fotografií, Virtualita vs. Realita, opsognomie, 2017*

BOŘEK SOUSEDÍK – ŽIVOTOPIS

• 1970

Absolvoval Vysokou školu báňskou v Ostravě, Fakultu hutnickou, obor ekonomiky a řízení hutnictví, udělen titul inženýr (Ing.)

• 1976 – 1978

FAMU, obor fotografie, dálkové studium, nedokončené

• 1982

Lektor v kurzech pro zahraniční studenty v Salzburku

• 1972 – 1992

Vyučuje fotografii na Lidové konzervatoři v Ostravě

• 1993

Udělen Certificate of Proficiency in English, University of Cambridge

• 1992 – 1995

Vyučuje anglický jazyk na Junior College Ostrava

• 1995 – 2007

Tajemník VR FS, International Projects Officer, VŠB-TUO

• 2006

Udělen Certificate of Completion, kurzy anglické literatury, University of Cambridge

• 2007 – 2010

Vyučuje anglický jazyk na Katedře jazyků, VŠB-TUO

• 2010 – současnost

Překladaatel a soukromý výtvarník

• Vydané publikace •

Úvod do dějin fotografického obrazu, LK/MKS Ostrava 1982, 2017

Základy fotografie, LK/MKS Ostrava 1984

Snímková technika, LK/MKS Ostrava 1987

Skladba fotografického obrazu, LK/MKS Ostrava 1989

• Samostatné výstavy •

Fotografie: Salzburg College, Salzburg 1982

Fotografie: Kabinet fotografie Jaromíra Funka, Dům pánů z Kunštátu, Brno 1986

Objektivní personalita: Galerie G4, Cheb 1988

Fotografie: Divadlo hudby, Ostrava 1991

• Skupinové výstavy •

Kolegium, výstava fotografií za mezí autenticity a ikonocity: Družstvo Fotografia, Praha 1980

Contemporary Czechoslovak Photography: Londýn 1985

Nové pohledy, 16 mladých autorů ČSSR: Galerie G4, Cheb 1986

Česká amatérská fotografie 1945 – 1989: Bruselský pavilón Praha 1989

Česká a slovenská fotografie osmdesátých a devadesátých let 20.

Století: Museum umění Olomouc 2002

Československá fotografie 20. století: Praha 2005

Fotografie 70. let v ČSR: Galerie u Bílého jednorožce v Klatovech 2007

Festival fotograf, Školská, Praha 2011

• **Kurátorská činnost** •

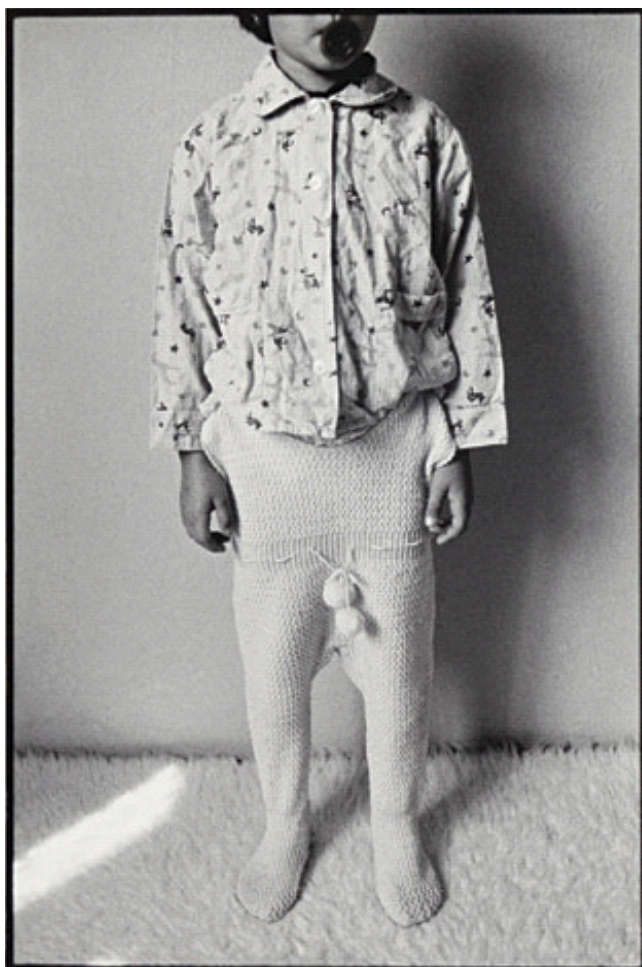
1980 Kolegium, Výstavní síň Družstva Fotografie, Vodičkova 37, Praha 1

1986 Uspořádané okamžiky, Výstaviště Černá louka, Ostrava

• **Zastoupení ve sbírkách** •

Moravská galerie v Brně

Slezské zemské muzeum Opava

Z cyklu Situace, 1975 – 1980

Bez názvu, 1981

Konfúze, Ostrava, 1984

Bez názvu, Berlín – okolí

Bořek Sousedík, bez názvu

HANA HOLÁŇOVÁ

Výtvarnou fotografii vedla od r. 1992 – 2000, kdy po krátké nemoci zemřela

Hana Holáňová na LKO vedla v první řadě výtvarné kurzy, ale po náhlém odchodu **Bořka Sousedíka** dlouhodobě působila na LKO, vyučovala výtvarnou fotografii.

Bohužel se mi nepodařilo dohledat nikoho z rodiny, kdo by mi o ní více řekl, takže vycházím z různých útržků v rozhovorech s panem **Kudělkou**, bývalým ředitelem **Korpasem** a absolventy. Hana Holáňová studovala na FAMU, ale nesložila zkoušky. Pro mnohé byla nenápadná černovlasá paní. Hezky o ní napsal pár vět **Stanislav Drozd**, místní fotograf, který mi pomohl při pátrání.

Vzpomíná si, že v sedmdesátých a osmdesátých letech byly zřizovány poradní sbory u Městských a Krajských kulturních středisek. Holáňová byla metodičkou u MĚKS v Ostravě a vedla poradní sbory pro amatérské fotografy, filmaře a výtvarníky. Měla organizační schopnosti a byla velice aktivní, dovedla nadchnout jak pro tvůrčí, tak pro organizační práci. Také byla duší různých soutěží tak zvané ZUČ – zájmové umělecké činnosti.

Zleva Miroslav Voznica, ředitel DK NHKG,
Stanislav Drozd, předseda fotoklubu NHKG,
a Hana Holáňová, metodička MKS

* 22. 4. 1952 v Ostravě

Na LKO vyučoval v letech 1993 – 2006 druhý ročník s panem Gabčanem.

Pana Kudělku jsem poznala díky této bakalářské práci, sedli jsme si v kavárně. Nejdřív toho moc nenamluvil, ale pak jsme si příjemně popovídali a velmi ochotně mi poskytl své materiály.

Když jsem se snažila zjistit více o Jiřím Kudělkovi od žáků, tak reakce byly všechny nadšené a kladné, snažil se vybízet k tvorbě a výtvarné fotografii. Bylo mu jedno, když nebyla dotažena po technické stránce k dokonalosti. Důležité bylo, že se žák pokusil překonat nějaké hranice nebo přišel s nějakým novým nápadem. Hodně žáků to nechápalo a nedokázalo se uvolnit při práci. Moc toho prý nenamluvil, ale vždy se zastal někoho, kdo se snažil tvořit, i když jeho práce nevypadala nejtechničtěji, což se v té době na škole prosazovalo.

Z e-mailové korespondence s Markem Malůškem ze dne 16. 4. 2018

„Jiří Kudělka byl pro mne svým přístupem velmi inspirující. Zabýval se např. oblastí osobnosti fotografa a jeho předpoklady pro práci. Diskutovali jsme o autorských typech, o hledání obsahu a interpretaci fotografického obrazu. Jako umělecký pedagog byl pokrokový a zabýval se při výuce problematikou, která byla na tehdejší dobu inovativní. Sestavil dokonce skriptu nazvaná Skladba fotografického obrazu. Byla to ale spíš taková psychologie umění a analýza obrazu.“

Vystudoval gymnázium ve Valašském Meziříčí, od roku 1971 studuje Vysokou školu báňskou, kterou absolvuje jako strojní technolog. Začne pracovat v Nové huti, později pracuje u Hutních montáží jako matematik-analytik, ale není to zrovna to, čemu by se chtěl věnovat. Jako odpověď na soukromé otázky, co dělat, přichází fotografie. Začne se věnovat oblasti portrétní fotografie a pak od osmdesátých let začíná pravidelně fotografovat Ostravu. Na začátku to byly statické snímky ovlivněné skupinou DOFO, ale později se objevovali lidé.

V roce 1986 absolvuje Institut výtvarné fotografie při Svazu českých fotografů, po absolvování studia fotografie opouští svou inženýrskou profesi, krátce pracuje jako technolog ve výrobním družstvu Fotografia později již jako fotograf. Začíná fotit na panoramatickou kameru cyklus Ostrava všedních dnů. Za tento cyklus fotografií získává Jiří Kudělka ocenění, periodicky udělované Svazem Českých fotografů – titul Mistr SČF roku 1986 a soubor ve formě výstavy putuje z Prahy po mnoha krajských městech. V letech 1989-90 studuje externě fotografii na FAMU v Praze.

Začátkem devadesátých let se začíná samostatně živit fotografií. S **Ladislavem Šhäfrem** vydal dvě čísla obrazového občasníku ve vlastním nakladatelství s názvem Trend, kde zveřejnili autory listopadových událostí, později se věnuje i grafickému zpracování materiálů pro komerční sféru,

ale také spolupracuje na knize o architektuře pro město Ostravu. V roce 1998 ukončuje bakalářské studium fotografie na Slezské Univerzitě v Opavě. V současné době pracuje na volné noze.

• Soubory •

Ostrava všedních dnů

Viděné okamžiky – z prostředí sídliště

Kradené okamžiky – jsou to reportáže z roku 1989 s tematikou existence v industriální krajině.

Rockfesty – fotografie z rockových koncertů, období 1987 – 92, v souvislosti s tímto souborem Čs. Televize o něm natočila medailon „Portrét rockového fotografa“

Představení skončilo, zapomeňme – soubor snímků z listopadu 1989

Hledání souvislostí – soubor panoramatických fotografií, 1996

Jiří Kudělka měl více než dvacet samostatných autorských výstav u nás, ale i v zahraničí, převážně s reportážní tematikou.

• TEORIE A SKLADBA FOTOGRAFICKÉHO OBRAZU •

Učební osnovy

ZÁŘÍ

I. Úvod do členění studia a pochopení hierarchie úkolů

Stručná explikace úkolů, teorie a závěrečné práce

Tvůrčí uchopení technických možností kamery

Zadání 1. úkolů. fotografická etuda

II. Rozdělení fotografie z hlediska účelu použití a kvality zobrazení

Základní zobrazovací principy pro snadnou čitelnost a pochopení tématu

Základní chyby, které brání čitelnosti fotografie

Kompoziční pravidla (členění do plánů, výstavba prostoru, rytmy atd.)

Zadání: 1. úkol dějová reportáž

ŘÍJEN

I. Základy tvarové psychologie, rozbor abstraktního obrazu

Lineární a tonální kompozice obrazu

Obsah a forma (obsahové a formotvorné prvky, identifikace, vztahy, rozbor)

Zadání: 1. a 2. úkol kompozice

II. Fotografie jako sdělovací proces (realita, autor, sdělení, divák)

Vlohy a schopnosti pro fotografování

Typy fotografií (vztah k realitě, k technice, k obrazu)

Malba a fotografie – rozdílné pojetí téže reality

Zadání 1. úkolu - psychologický portrét

- LISTOPAD**
- I. Psychologické dispozice a orientace autora
Ukázky tvorby ve vztahu ke způsobu vnímání a hodnocení reality
Fotografický styl I. (volba námětu, tématu, přístupu, zpracování, prezentace)
 - II. Posouzení a rozbor účelově vzniklé fotografie
Ukázka tonální a lineární dekompozice obrazu
Alternativní metody posuzování hodnoty fotografie, energie díla
Základní světelné konstrukce při fotografování umělým světlem
Zadání: 2. úkol - stylizovaný portrét, figura
- PROSINEC**
- I. Umělecká hodnota fotografie (jednota obsahu a formy, aktuální tendence versus osobnost autora)
Estetické kategorie jako hodnoty uměleckého působení
Pojednání o kých
Rozdílné ideové přístupy, osobní angažovanost fotografa
 - II. Různé způsoby inspirace a realizace díla. Ukázky stylů a přístupů
Vědomé a mimovědomé procesy v tvorbě
Test - stanovení vlastní orientace a schopností
Charakteristický proces tvorby.
- LEDEN**
- I. Reportáž - rozdělení podle použití, vlastního pohledu, objektivitu
Subjektivní složky osobnosti a charakter tvorby
Rozšířené vědomí, předpoklad pro vznik dobrého snímku
Ukázky reportážních fotografií
Zadání: 3. úkol - volná reportáž
 - II. Portrét - možnost využít při ztvárnění člověka mnoho obsahových, obrazových i technických principů
Ukázky různých stylů při zpracování portrétní a figury
Fotografický styl II. Jednota záměru a realizace
Zadání: 3. úkol - volný portrét
- ÚNOR**
- I. Komplexní hodnocení snímku (účel, struktura obraz. a obsah. prvků, tonální a lineární kompozice f., jednota obsahu a formy, jak bylo dosaženo předpokládaného cíle)
Hodnocení ukázkového snímku
Hodnocení předložených fotografií
Zadání: 3. úkol volná kompozice

- II. Obrazový soubor, charakteristika, výběr, řazení fotografií, záměr, realizace
 - Explicace závěrečné publikace, ukázky knížek
 - Pohovor o námětu knihy
 - Technická stránka realizace makety

BŘEZEN

- I. Typy souborů. Jednota námětu, tématu, zpracování
 - Způsob výběru a nejčastější chyby
 - Základní grafické zásady obrazové publikace
- II. Ukázky a hodnocení obrazových souborů a knih z předchozích ročníků
 - Tvorba jako technické, a námětové omezení (explicace plenéru)

DUBEN

- I. Realizace plenéru „15“
 - Intuitivní prvky v tvůrčím procesu
- II. Filmy (medailony vybraných fotografů, diskuze)
 - Tvorba a technika (volba typu kamery na charakter snímků)
 - Možnosti práce s kardanovou kamerou
 - Exponometrie, bodové měření, multiexpozice, filtry aj.

KVĚTEN

- I. Ukázky vlastních knih a diskuze o tvorbě
 - Cesta a směřování autora
 - Výběr tématu a námětu fotografické knihy
- II. Vyplnění testu autorské osobnosti
 - Diskuze nad závěrečnými otázkami
 - Možnosti digitální a analogové fotografie, rozdíly v přístupu

ČERVEN

- I. Inventura a zapsání odevzdaných úkolů
 - Termíny prázdninových konzultací
- II. Beseda s posluchači o zvolených tématech závěrečné práce
 - Ukázky fotografií oblíbených autorů

• TEORIE A SKLADBA FOTOGRAFICKÉHO OBRAZU •

Hlavní důraz byl kladen na lektorování donesených vlastních fotografií, na kterých bylo průběžně dokumentována teoretická výuka. Součástí výuky byly ukázky fotografií, fotografických stylů a souvislostí s historickým vývojem.

Přehled úkolů druhého ročníku:

KOMPOZICE

Fotografická etuda (6 – 10 snímků, 13x18)

Abstraktní plošná, prostorová kompozice (2 + 2 snímky, 18x24)

Volná kompozice (3 snímky, A4)

REPORTÁŽ

Objektivní dějová reportáž (6 snímků, 13x18)

Reportáž určitého jevu a prostředí (6-8, 18x24)

Subjektivní soubor nebo ilustrace (6 snímků, A4)

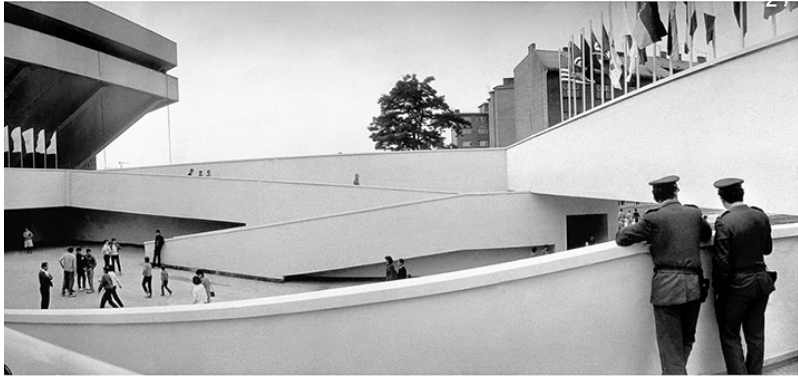
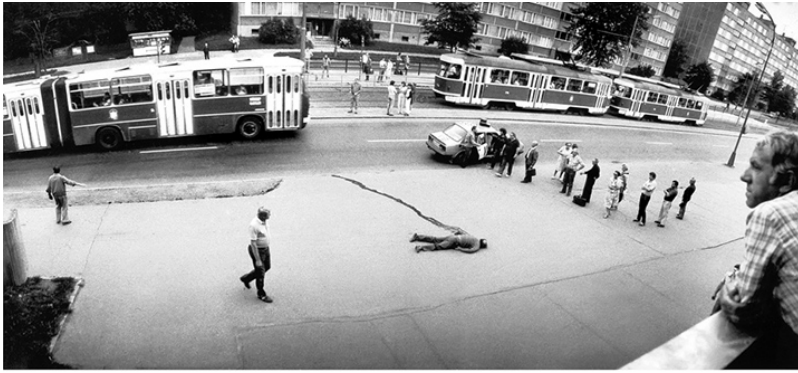
PORTRÉT

Reportážní momentka (3 snímky, 18x24)

Stylizovaný portrét – studie (3 snímky, S4)

Volný, subjektivní portrét (4 snímky, A4)

Jako závěrečná práce se odevzdávala maketa fotografické publikace 24x30, min. 18 fotografií.

Jiří Kudělka, cyklus Ostrava všedních dnů, 1980 – 1986

FEDOR GABČAN

* 22. 7.1940 v Kúty

Pracoval na Lidové konzervatoři od 2002 – 2008, vedl druhý ročník současně s Jiřím Kudělkou

Pana Gabčana jsem potkala náhodou, procházela jsem se s foťákem a on mne oslovil, na začátku jsem mu nevěnovala pozornost a můj obraný reflex byl vysoký, ale pak jsem pochopila, že mě neoslovil jako muž, ale jen jako „obyčejný“ fotograf. Díky téhle náhodě jsem měla možnost jít na workshop starých technik. Tam jsem poznala i mou budoucí spolužačku z ITF a dobrou kamarádku **Michaelu Bobkovou**.

Když si s panem Gabčanem občas zavoláme, tak zrovna nemá čas, protože je buď na cestě do Prahy na nějakou výstavu, nebo fotí v Komárně na chalupě. Dál jsem se setkávala s jeho žáky díky výstavám. Fedora Gabčana si velmi cením pro jeho zkušenosti a přístup k výuce. Výuka měla řád a pravidla, které byly jasně dané a technicky vypracované, ale našla jsem v archivu třídních knih i dost plenérů, které sám realizoval, bylo to v období krátce po jeho nástupu na LKO, kde je jeho pedagogická činnost nejkoncentrovanější, a slovo improvizace v jeho výuce také našla své místo.

Mluví o životě s nadhledem a bere věci tak, jak jsou, ale i po pár letech, co jsme se setkali, bylo vidět, že jej dost silně ovlivnila smrt syna **Martina Gabčana**, talentovaného malíře, který měl dobře našlápnuto do výtvarného světa.

Otec Fedora Gabčana působil jako strážmistr, ale protože pomáhal osobám politicky a rasově pronásledovaným, byl svým kolegou udán a na základě tohoto udání přemístěn jako velitel pracovního tábora v Novákoch, to se psal rok 1944. Tam také pomáhal, ozbrojil židy, kteří pak bojovali ve Slovenském národním povstání, kterého se jeho otec taky zúčastnil. Maminka byla perzekuována a vyšetřována gestapem a krátce nato zemřela.

Dětství měl Fedor Gabčan velmi těžké, kvůli době a osobním prožitkům. Po střední průmyslové škole (obor geodezie a kartografie) ho oslovovaly krásné obrazy a začal navštěvovat večerní kurzy kreslení. Následovala vojna a po krátkém působení jako kartograf se nechal se přesunout do Ostravy jako stavební dělník u Vítkovických železáren, a tam také začal navštěvovat Lidovou školu umění, pod vedením **Vratislava Varmuży**, akademického sochaře **Ota Cienciala** a akademického malíře **Jaroslava Kapce**¹⁶.

Díky zájezdu do Berlína a půjčenému fotoaparátu začal fotografovat. Tajně fotil na šachtě, kde si i v jednu dobu zařídil malířský a fotografický ateliér. Fedor Gabčan fotografuje akt, zkusil i módní fotografii, krajinu, zátiší, reportážní fotografie, dokument, s oblibou vytváří ušlechtilé tisky, ale také se věnuje kresbě, malbě, smaltu. Jeho pedagogická činnost na Lidové konzervatoři v Ostravě byla ovlivněna zkušenostmi z FAMU, kde v sedmdesátých letech studoval, a ze Střední umělecké školy v Ostravě, na níž v devadesátých letech vyučoval. Žije ve Vratimově se svou manželkou Olgou, zde má také svůj ateliér a zde stále tvoří.

¹⁶ Palkovičová, Eva: Fedor Gabčan, Magisterská teoretická práce, 2008

• Výstavní soubory •

Lidé z pevnosti (Život cigánů v Komárně), Baníci, Starý pohled (mužské a ženské akty), Komárno, Spartakiáda, Kaskadéři, Zátíší, Hukvaldy 1978, Ostravská krajina

• Přehled úkolů pro splnění druhého ročníku na Lidové konzervatoři v Ostravě •

- Předmět v prostoru + architektura (2x5 snímků, 18x24)
- Zátíší moderní a klasické (2 + 2 snímky, 18x24)
- Tvář a tělo (5 + 5 snímků, 18x24)
- Tvář krajiny - 2 snímky krajina
 - 2 snímky moderní krajina
 - 1 snímek barevná krajina

Jako závěrečná práce se předkládají klauzury – 5 ks fotografií 30 x 40 cm.

• Životopis •

• 1955 – 1958

Stavební průmyslová škola, obor geodezie a kartografie

• 1959

Vojenská služba v Rokycanech, protitankové dělostřelectvo

• 1962

Kartografický ústav Harmonie Bratislava

• 1965

První autorská výstava v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě

• 1967 – 1972

Tiskárna Metasport, chemigraf – litograf

• 1968

Salón v Argentině, ročník 32, kde získal ocenění za portrét horníka „60 hodin pod zemí“

• 1972 – 1976

Vystudoval FAMU

• 1974 – 1976

ČTK reportér, redaktor

• 1976 – 1980

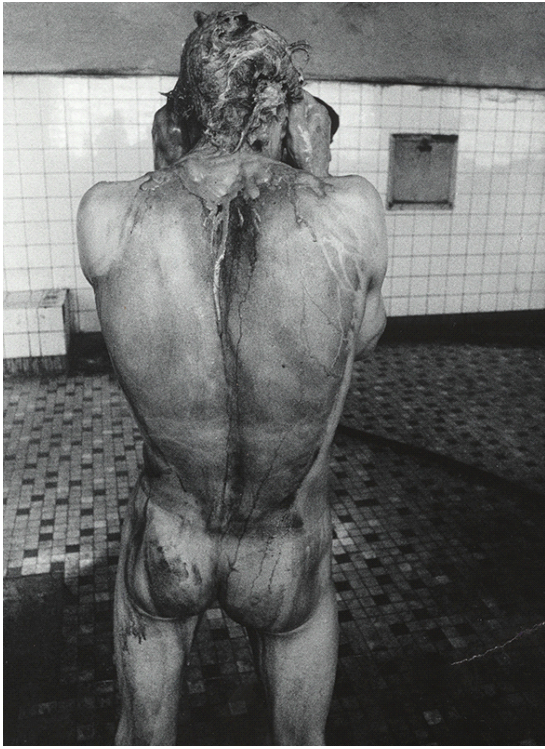
Svobodné povolání

• 1980 – 1989

Vedoucí fotografického oddělení Hutní montáže Ostrava

• 1991 – 2008

Pedagogická činnost (střední škola na Poděbradově ulici v Ostravě, Lidová konzervatoř v Ostravě, pedagogická činnost Ostravské univerzity – obor grafika, malířství, intermediální tvorba, Integrovaná střední škola podnikání a služeb v Ostravě, obor fotografie)

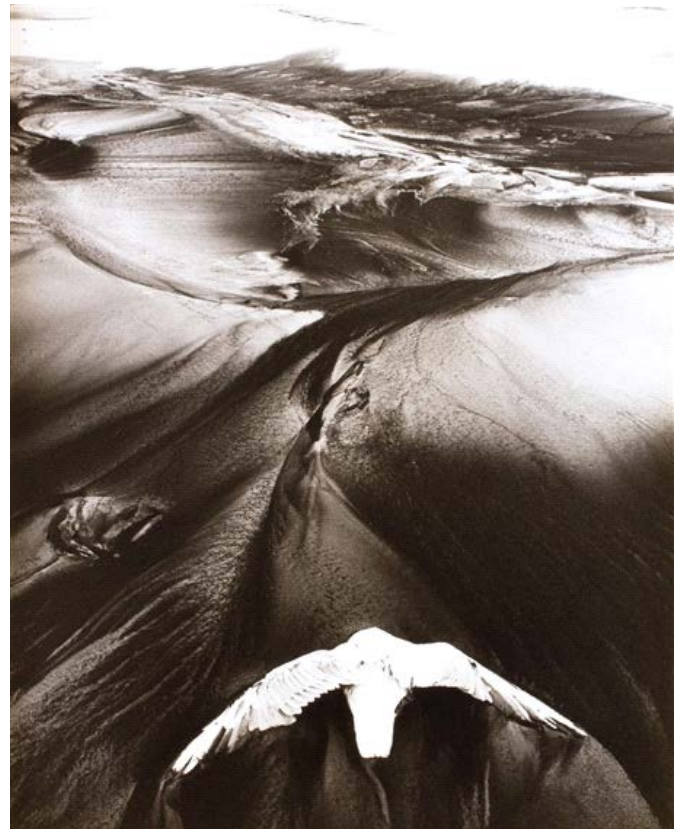
Gabčan Fedor, Baníci, 1967 – 1974

Fedor Gabčan, bez názvu, 2012

Gabčan Fedor, Ostravsko, 70. léta

Gabčan Fedor, Racek, 1970

JAROSLAV HANZLÍČEK

* Litenčice u Kroměříže v roce 1942

Vystudoval Průmyslovou školu v Uherském Brodě, obor strojní, ale byl umístěn do Vítkovických železáren, přestože nechtěl, ale taková byla doba. Oženil se zde, a když se mu narodila dcera, pořídil si Flexaret. Nelíbila se mu kvalita vyvolání ve Službách, a protože v každém závodě tehdy byly fotokomory, tak mu jeho kolega nabídl, aby si vyvolával fotky tam.

V roce 1972 se stal členem fotoklubu Vítkovice (založený v roce 1947) a nyní je jeho předsedou. Manželka mu již zemřela a sám se stará o svou nemocnou dceru.

Působil v nultém ročníku na LKO od roku 2004 – 2007, sám absolvoval tuto školu v letech 1971 – 1973. Vzpomíná, že po každé přenášce byly testy, a dokonce probíhaly dva semestry přednášky na téma film (promítání filmu Přelet nad kukaččím hnízdem) a výtvarné umění od prof. a malíře **Haidila**.

• **Osnovy tzv. nultého ročníku, kde Hanzlíček „připravoval“ budoucí uchazeče na LKO** •

• ZÁŘÍ

Fotografické přístroje, rozdělení podle formátů, funkce-clona, spoušť objektivy

• ŘÍJEN

Příslušenství k fotopřístrojům, druhy objektivů, filtry, mezikroužky, závěrka, clona, funkce clony, závěrky

• Listopad

Fotografické materiály – negativ, inverze, citlivost, světlo denní a umělé. Pozitivní materiály – gradace, nové materiály s proměnlivou gradací, negativní proces – vyvolávání filmů, zhotovení náhledů

• Prosinec

Fotokomora – zvětšovací přístroje, ukázka práce s vývojkou, úprava pozitivního materiálu pomocí barevných filtrů (gradace)

• Leden

Vyvolávání negativů, druhy vývojek, zkouška navíjení filmů do tanku

• Únor

Fotografické zátiší – aranžované, nahodilé, svícení, práce se světly, zhotovení kontaktů, zvětšování

• **Březen**

Praktické prosvěcování, zhotovení fotografií, promítání diapositivů o kompozici, promítání Fotosalónu Vítkovce a rozbor prof. Barana

• **Duben**

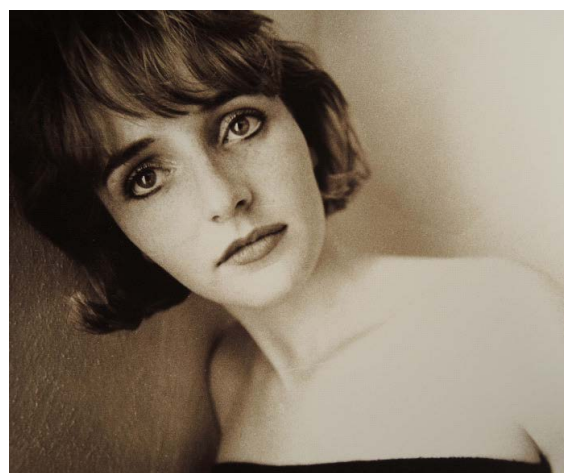
Praktické cvičení práce se světly, fotografování portrétu

• **Květen**

Pozitivní proces, praktické práce, vyvolávání, zvětšování

• **Červen**

Konečná úprava fotografií, retuš, rámování, hodnocení donesených fotografií

Jaroslav Hanzlíček, fotografie bez názvu

ANTONÍN POCHYLA

* 14. března 1944, Olomouc

† Havířov

Na Lidové konzervatoři v Ostravě vyučoval v letech 2004 – 2007.

Bořek Sousedík: „*Problém současného fotografa není zobrazit to, co víme a co už jsme někde viděli, nýbrž vytvořit obraz toho, co nevidíme a co jsme ani vidět nemohli. Fotografie má zviditelnit neviditelné*¹⁷.“ Z tohoto kréda se při své tvorbě snažil Pochyla vycházet.

Když jsem se snažila dozvědět něco o Antonínu Pochylovi, nikdo z ostravských fotografů mi nedokázal říct, co zrovna teď dělá. Byl to pravidelný účastník vernisáží a prý se asi věnuje něčemu jinému, bylo mi řečeno. Dostala jsem kontakt na pana **Válka**, který je bývalým členem havířovského fotoklubu SČF a zároveň absolventem LKO, a ten mi sdělil, že více než před deseti lety pan Pochyla zemřel. Pro mě trochu smutný příběh.

Pár studentů se o Pochylovi zmínilo v korespondenci jako o pedantovi, díky kterému odešla po měsíci polovina uchazečů, ale je pár absolventů, kteří tuto preciznost povýšili na přidanou hodnotu tohoto studia, protože díky tomu se naučili techniku, ale cvičili si i ego a trpělivost, protože jim desetkrát vrátil jeden úkol, jak mi to potvrdili sami bývalí studenti, jako je **Marek Malůšek** (ITF), **Libor Fojtík** (ITF), **Marián Svítek** (produktová fotografie, Slovensko). Jeho kolega z LKO **Jiří Kudělka** řekl, že Antonín Pochyla odváděl skvělou práci. Naučil řemeslo v základních kategoriích, byl to takový poctivý dřič, který převzal výuku od **Sousedíka**. S těmito posluchači, podle Kudělky, se již dalo kreativně pracovat (pouze s malými technickými připomínkami). Pan **Pavel Prokeš**, absolvent, fotograf a pamětník, dokonce uvedl, že při přijímacím řízení dorazilo 140 uchazečů, ale díky Pochylovi a jeho metodám zůstali jen čtyři absolventi.

Více se mi podařilo zjistit ze zповědi pár absolventů nebo kolegů, byl to havíř, konkrétně kombajnér a to v tu dobu znamenalo dost peněz, takže si mohl dovolit dobrou techniku, rád cestoval a nejráději jezdil do Ruska, kde vyfotil obrovský pult na jídlo, na kterém byl jediný zákusek. Za tento snímek byl zatčen.

Kromě jiného byl také absolventem LKO u Bořka Sousedíka a členem fotoklubu SČF Havířov. Když Sousedík z LKO odešel, tak jej doporučil právě zmíněný fotograf a člen fotoklubu SČF Havířov, pan Válek. Pochyla ve fotosoutěži světového formátu získal hlavní cenu, jednalo se o tři snímky muže, který zkolaboval. Toto jsou vzpomínky absolventa **Tomáše Kolicha** (student ITF), který také potvrzuje, že Pochyla lidi odrazoval svým chováním, a rovněž potvrdil vyřazovací politiku. „*Na druhou stranu měl díky němu člověk pocit vyjimečnosti, protože jsme ročník dokončili*.¹⁸“ Pochylova zásadní věta byla „*Nejlepší přítel fotografa je odpadkový koš*“. A protože jsem moc dat o Antonínu Pochylovi nedohledala, tak se odkazuji na vzpomínky uchazečů.

¹⁷ Katalog Fotoklubu SČF Havířov, výstava fotografií Antonína Pochyly, Městská knihovna, červen 1986

¹⁸ Z rozhovoru s Tomášem Kolichem ze dne 17. 3. 2018

Z e-mailové korespondence s Markem Malůškem ze dne 16. 4. 2018

„Obor Výtvarná fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě jsem začal navštěvovat v roce 2001. Do prvního ročníku studia, ve kterém přednášel Antonín Pochyla, nastoupila poměrně početná skupina lidí. Vzpomínám si, že nás byla plná třída. Po krátké době, patrně i v důsledku způsobu, kterým výuku realizoval, začaly řady studentů řádnout. Jeho přístup mi připomínal příhodu z vyprávění fotografky **Dagmar Hochové**, která vzpomínala na doby svých studií na Státní grafické škole v Praze kde ji učil **Jaromír Funke**. Ten údajně pohlédl na skleněný negativ, a pokud s ním nebyl spokojen, upustil jej bez většího vysvětlování na zem. A student začínal od začátku. Stejně tak i Pochyla, se nebránil mezi své pedagogické a vzdělávací metody zařadit pohazování fotografií na zem, trhání na kusy, a tak otrásl sebevědomím svých studentů. To samozřejmě řada z nich neustála. Především pro ženskou část třídy bylo jeho povýšené, občas až hrubiánské chování těžkou zkouškou.

I některé z úkolů, z nichž část převzal z repertoáru **Bořka Sousedíka**, připomínaly spíš ‚fotografickou torturu‘ než smysluplné zadání. Úkoly studentům diktoval z hodiny na další hodinu. Součástí zadání byl i jakýsi návod, jak při focení postupovat. Požadoval, aby všichni studenti striktně používali stejnou vývojku Rodinal, stejné RC papíry Foma tvrdé gradace, dokonce i stejný ustalovač. Vyžadoval zkrátka kázeň a dodržování stanoveného řádu. I návody na focení byly striktní, někdy až úsměvné.

Například pro focení bílého porcelánu nám doporučil použít prostor chodby bytu, který má dané uspořádání dveří se skleněnou výplní. Focení muselo probíhat v noci, výplň suplovala rozptýlnou plochu či odraznou desku. Další dveře do místnosti, v níž zůstalo zhasnuté světlo, se otevřely a utvářely tmavé pozadí. Myslím, že nám popisoval svůj vlastní byt.

Já jsem se snažil soustředit na podstatu. Byl to jistě dobrý základ vedoucí k preciznosti při práci. Vypracoval jsem se v průběhu prvního roku k dokonalosti při práci v laboratoři. Závěr prvního roku studia provázela, pokud si vzpomínám, test z technologie.

Výuka nebyla rozdělena na teorii a praxi či konzultace. Základem bylo zadání cvičení a konzultace splněných úkolů, které provázela i teoretická průprava. Zadání prvního ročníku, jak jsem již zmiňoval, byla velmi striktní a nenabízela příliš tvůrčího prostoru. Některé úkoly, např. největším strašákem byla kádinka s vodou a jablkem, převzal Pochyla od svého předchůdce Sousedíka. Výsledná fotografie měla přesně stanovenou kompozici, výšku hladiny vody v kádince, umístění lesků na okraji a zobáčku, množství bublinek ve vodě i tonalitu přechodů na jablku. Dnes by podobné zadání žádný student neakceptoval. Většina úkolů připomínala technickou či produktovou fotografii. Vypracovávali jsme fotografii porcelánu, dva záběry skla, snímek povrchové struktury dřeva a oprýskaného nátěru na plechovém podkladu. Toto zadání jsem obešel tím, že jsem usušil nános kvasnic na plechovém podkladu. Také jsme dělali pérovku z fotografie, reprodukcí notového listu, nebo reprodukcí své vlastní fotografie. Vše se stoprocentní precizností, vše analogově na černobílé materiály.

Z oblasti portrétu jsme pro Pochylu připravovali profil u okna s různou expozicí měřenou pro světlo za oknem a světlo odražené od tváře, dále portréty s různým světelným poměrem a americký portrét na bílém pozadí. Zcela speciální zadání představovala série dvanácti fotografií figurativní plastiky a rekonstrukce těchto záběrů se živým modelem.

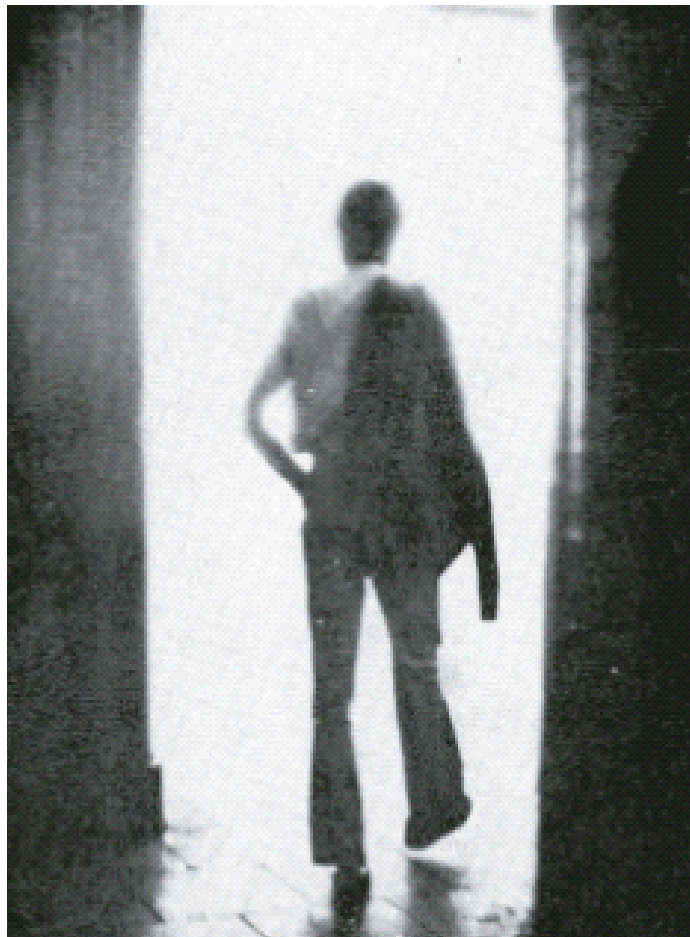
Fotografoval jsem akt *Přelíbezná dřepící* od **Jakuba Obrovského**. Modelem mi „dřepěla“ tehdejší má přítelkyně, později žena Eva. Bylo to pro ni utrpení. Fotografie musely vykazovat nejen stejnou stylizaci modelu, ale i stejné záběry kamery, shodné svícení a rozmístění stínů.

Realizovali jsme i zadání z oblasti krajinářské fotky - samostatný strom na horizontu, skupina stromů a detail. Toto zadání jsme museli fotit na začátku podzimu, kdy mají stromy ještě hodně lístků vhodných odstínů. Dále jsme vytvářeli reportáž z cesty dopravním prostředkem, šest snímků noční městské krajiny a studie pohybu různých předmětů pohybujících se různou rychlostí. I toto zadání provázely direktivní pokyny - barva auta, rozmazání kol, míra rozmazání pozadí apod.

Spolu s úspěšným splněním závěrečných testů bylo třeba odevzdat také klauzurní práci – 3 snímky formátu 30 x 40 cm.“

• Osnovy Antonína Pochyly •

Stylizační kopie	1× čb	18×24
Fotografie neprůhledných lesklých předmětů	1× čb	18×24
Fotografie průhledných lesklých předmětů	1×čb	18×24
Fotografie povrchových struktur	1× čb	18×24
	1× čb	18×24
Reprodukce, pérovka	1× čb	18×24
	1× čb	18×24
Portrét při denním světle	2× čb	18×24
Portrét při umělém světle	2× čb	18×24
Člověk při práci – denní osvětlení	2× čb	18×24
Člověk při práci – umělé osvětlení	2× čb	18×24
Krajina (stejně foto – podzim, zima, jaro)		
Strom na horizontu	3× čb	18×24
Celek	3× čb	18×24
Detail	3× čb	18×24
Reportáž		
Čekání, nástup, jízda, výstup z MHD	4× čb	18×24
Zimní krajina		
Celek, polocelek, detail (vždy 2×)	6× čb	18×24
Prostorové studie		
Socha v obecné prostředí (zepředu, zezadu)	6× čb	18×24
Celek, polodetail, detail		
Lidské tělo	6× čb	18×24
Noční reportáž z života v městě	6× čb	18×24
Pohybové studie (auta)	4× čb	18×24
Klauzury (volná tvorba)	6× čb	30×40
Testy Základy fotografie		
Testy Snímková technika		

Antonín Pochyla, bez názvu

MgA. JIŘÍ ŽIŽKA

* 9. dubna 1982, Ostrava-Vítkovice

S Jiřím Žižkou jsem se poprvé setkala na Lidové konzervatoři coby žák. On a **Jarek Kocián** mne vyučovali v prvním ročníku. Velmi dobře se doplňovali, Jirka byl ten, který dával výuce pravidla, a Jarek je zase bořil a dával tomu bouřlivé emoce, výbušnost.

Jirka klid a Jarek neklid. Teprve nedávno jsme díky této bakalářské práci začali spolu více komunikovat a psát si, protože má v současné době tři pracovní úvazky a udělat si na sebe čas byl problém. Vždy jsem měla z učitelů strach, od mládí, ale postupem času už tak Jirku nevnímám a беру ho jako člověka a fotografa, který dokáže oslovit vnímavé pozorovatele/kolemjoucí.

Vystudoval Střední školu služeb a podnikání v Ostravě – Porubě, kde od roku 2004 začal i učit a magisterské studium na Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Dále působí jako lektor výtvarné fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě od roku 2008 a nakonec od roku 2017 jako externí pedagog na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty OU.

Ve své volné tvorbě se věnuje zejména subjektivnímu dokumentu, v komerční oblasti technické a reportážní fotografii a v roce 2010 získal ocenění Czech Press Photo 2010 v kategorii každodenní život za soubor subjektivních dokumentárních fotografií z prostředí léčebny pro duševně nemocné, cyklus pod názvem Opava na prahu nového tisíciletí. Jeho práce jej naplňuje a ovlivňuje zároveň. I když hned po maturitě dostal nabídku učit na škole, kde studoval, tak této příležitosti hned nevyužil.

„Nevěděl jsem, jak to mám dělat, ale věděl jsem, jak se to dělat nemá. Bylo to šťastné a nejlepší rozhodnutí v mém životě. Z některých mých absolventů se stávají dobří přátelé a profesní kolegové. Ačkoliv mi pedagogická práce ubírá energii, pracovní příležitosti a potřebný čas na tvůrčí činnost, stále si této příležitosti, kterou mi poskytl život, nesmírně vážím¹⁹.“

• Fotografické soubory •

Hrušov (1999 – 2000)

Den bez konce (2003 – dosud)

– Deníkový styl běžného života a hledání odpovědí na nevyřčené otázky.

Trosečníci (2006 – dosud)

– Subjektivní dokument, kde Žižka zachycuje prostředí hornických kolonií.

¹⁹ Korespondence s Jiřím Žižkou, ze dne 22. dubna 2018

„K práci na mých současných dvou současných cyklech Den bez konce a Trosečníci mě nejvíce inspirují mé prožitky z dětství. Začal jsem se nejdříve zajímat o cyklus Den bez konce, který na sebe nabalil jakési souvislosti a vznikl cyklus Trosečníci, zatím vytvářený v prostředí bývalé hornické kolonie v Ostravě-Hrušově, na rozdíl od cyklu Den Bez Konce, vytvářený na území celé Ostravy a jejího blízkého okolí. Poslední období mé práce je tedy charakteristické jakýmiisi návraty do minulost, na kterou vlastně ani nechci vzpomínat. Zajímá mě pomíjivá lidská paměť a její vyvolávač fotografie. Hledám a fotografuji lidi, svědky míst, kteří je kdysi svou prací a svým životem intenzivně naplňovali¹⁹.“

Jiří Žižka, Opava na prahu nového tisíciletí, 2004 – 2008

• **Realizovaná fotodokumentace v rámci různých projektů a publikační činnosti** •

Centra regionálních studií při Filozofické fakultě OU:

Recepce kultu Panny Marie Čenstochovské v Českém Slezsku a na Severní Moravě, Reprodukce obrazů PMČ, 2017– 18

• **Ocenění** •

2010 – Czech Press Photo - 3. cena v kategorii Každodenní život

• **Samostatné výstavy** •

2006 – Den bez konce, Galerie 7, Ostrava

2007 – Den bez konce, Galerie Fons, Pardubice

2010 – Fotografie (Z jiných světů), Galerie Opera, Ostrava

2013 – Z jiných světů, Galerie Camera, Ostrava

• **Kolektivní výstavy** •

2004 – II. mezinárodní výtvarný plenér Krnov, Výstavní síň Městského muzea v Krnově

2005 – III. mezinárodní výtvarný plenér Krnov, Výstavní síň Městského muzea v Krnově

2005 – Volné sdružení krnovských výtvarníků – A13, Výstavní síň zámku Bruntál

2005 – Opava na prahu nového tisíciletí, Kabinet fotografie Domu umění v Opavě

2007 – Opava na prahu nového tisíciletí, Slezská univerzita Opava

2007 – Den bez konce, Cestograf (M. Popieluch), Kabinet fotografie Domu umění v Opavě

2008 – Opava očima studentů Institutu tvůrčí fotografie, Dům umění, Opava

2008 – Tři v Ostravě, Galerie Gaudeamus, Ostrava

2009 – INDUSTRIALife, Důl Michal, Ostrava - Michálkovice

2009 – INDUSTRIALife, Flemmichova vila, Krnov

2009 – INDUSTRIALife, Bienále industriální stopy, Praha

2010 – Dvacátý rok Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě, Divadlo Reduta, ND Brno

2010 – Praha – Czech Press Photo, Staroměstská radnice

2013 – Slezské Rudoltice 2013, 2. ročník výstavy

• **Účast na fotografických projektech** •

2004 – 2008: Opava na prahu nového tisíciletí (dlouhodobý projekt ITF, 2004 – 2008)

2009 – INDUSTRIALife – ocel, uhlí, život

I. Ročník

Základy černobílé fotografie

předmět (1 fotografie)

dva předměty (2 fotografie)

struktura (2 fotografie)

Základní principy osvětlování (2 fotografie)

Stavba a skladba fotografického obrazu

(fotografie laika, informativní fotografie, tonální řešení, lineární řešení, využití optické neostrosti, využití pohybové neostrosti, využití principu kontrastu, využití principu rytmu, 16 fotografií)

Základy barevné fotografie

(výrazné tonální řešení obrazu, výrazné použití principu barevného kontrastu v obrazu, výrazná barevná dominanta v obrazu, tvůrčí práce s barvou 6 fotografií)

Dějiny fotografie do roku 1945

Výstavní soubor – Klauzura, 5 fotografií

II. Ročník

Krajinářská fotografie

(charakteristika životního prostředí, krajina jako prostředek sebevyjádření, 10 fotografií)

Základy barevné fotografie II

(tonální řešení obrazu s figurou, použití principu barevného kontrastu s figurou, výrazná barevná dominanta s figurou, volné řešení s figurou, 6 fotografií)

Fotografické zátiší

(zátiší klasické, zátiší nalezené, zátiší moderní, zátiší kreativní, 12 fotografií)

Fotografický portrét

(portrét blízkého člověka, klasický portrét, portrét volný, 10 fotografií)

Dokumentární soubor (10 – 15 černobílých fotografií)

Dějiny fotografie po roce 1945

Absolventský soubor, 10 – 15 fotografií

MgA. JAROSLAV KOCIÁN

* 30. března 1979

Jaroslav Kocián učil na LKO v letech 2008 – 2015, nabídku dostal od **Jiřího Žižky**. Podle Kociána chtělo vedení změnit koncept výuky, protože do druhého ročníku moc lidí nepostupovalo. On sám vypracoval osnovy, které se stále používají. Po roce spolupráce s Jiřím Žižkou přichází místo něj velká posila, **Dita Pepe**. Díky nim v roce 2010 vznikla Galerie Camera na Lidové konzervatoři v Ostravě.

Z e-mailové korespondence ze dne 25. 3. 2018

Jarku, mohl by jsi mi napsat víc o Lidové konzervatoři?

„Vždy jsme naráželi na problém rozdílné úrovně posluchačů, resp. na jejich očekávání. Na téhle škole to v minulosti chodilo tak, že se učilo jednou za čtrnáct dní asi čtyři hodiny. My jsme to změnili na dvě hodiny jednou týdně. Výuka se koncipovala tak, že se zadávalo cvičení, která měli posluchači zpracovat a při setkáních konzultovat. Často jsme se setkávali s tím, že studenti toho moc nenosili a spíše čekali, že budeme společně fotit atd. Ve velkých počtech to kolikrát nebylo možné z důvodu malého prostoru v ateliéru, když bylo lidí méně, už nebyl problém. Ale ne každému to tak vyhovovalo. Dita začínala být čím dále známější a měla strašně hodně projektů a nemohla to už stíhat. Zůstal jsem teda sám. Po čase se vrátil Jiří a výuku jsme si rozdělili. On měl prváky a já druháky. Jak už to bývá, peněz bylo zase čím dál tím méně. Už jsme nedostávali na modernizaci ateliéru nebo výpočetní techniky. Ani na výstavy, proto jsme začali s krátkodobými kurzy, které chtělo spíše vedení. Nabídka kurzů se všeobecně zvýšila, i v oblasti Severní Moravy. Nějací návštěvníci byli i z řad pravidelných posluchačů. Co vím, tak ty kurzy ‚jedou‘ pořádkem, ale víceméně je dělá Jirka.“

Nemohu moc dohledat informace o Antonínu Pochylovi, ty jsi ze stejného města, nepamatuješ si na něj?

„Pochyly jsem osobně zažil, podle mě neměl moc co nabídnout. Vyučoval klasickou fotografii, člověku to určitě hodně dalo, ale už ne v době digitální fotky.“

Pamatuješ si na absolventy, kteří tě zaujali?

„Za mého působení tam prošlo hodně zajímavých lidí. Někteří už si spíše jen potvrdovali, že jsou dobří, a chtěli ten papír atd., třeba **Michaela Spurná**. Připomenu ještě **Terezu Foldynovou, Honzu Motyčku, Martina Supu, Petru Vlčkovou**. Poslední, které si pamatuji třeba: **Alexandra Bočková, Lucia Petrůjová, Svatopluk Antoš** (psycholog), **Ondra Bláha, Marek Minář**.“

Z e-mailové korespondence ze dne 5. 4. 2018

Dalo ti něco vyučování? Kamarádství... inspiraci... uvědomění si, že to (ne)chceš dělat?

„Určitě mě to bavilo a inspirovalo taky. Někdy více, někdy méně... někdy z toho byl stereotyp a v určitých

chvilích taky ,vyhoření! Ale určitě bych to ještě chtěl dělat někdy. Snad se poštěstí.

Momentálně jsem na volné noze. V době, kdy jsem tam končil, jsem učil na Střední um. škole ve Frýdku a už jsem nebyl schopný to stíhat a věnovat se tomu více.“

Jaroslav Kocián v letech 2003 – 2010 studoval Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Od roku 2004 působí jako fotograf ve svobodném povolání. V letech 2006 – 2008 vyučoval fotografii na Základní umělecké škole Bohuslava Martinů v Havířově a na Střední umělecké škole na ul. Poděbradova v Ostravě, a v letech 2008 – 2015 se věnoval výuce Výtvarné fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě. Nejdříve s **Jiřím Žižkou**, ten ale kvůli povinnostem odešel a nastoupila místo něj **Dita Pepe**. Nakonec odešla jak Dita Pepe, tak Jaroslav Kocián a opět přišel Jiří Žižka. Ve své tvorbě se Kocián hlavně věnuje portrétní a dokumentární fotografii, daří se mu tyto dva žánry zajímavě propojovat.

• **Fotografické soubory** •

Svinovské mosty

Panelákové děti (2003 – 2005)

Teenageři (2005 – 2006)

Sestry (2007-2008)

Rodinný portrét (2010 – 2012)

Konec dětství

Třetí dívka

• **Výstavy** •

2006 – Suburban Kids, absolventi ITF SLU, Opava, Česká republika

2007 – Suburban Kids, Galerie SPA, Česká republika

2007 – Sestry, Bratislava Měsíc Fotografie, Bratislava, Slovensko

2007 – Český Start, Galerie Fridrichshein, Berlín, Německo

2008 – esta, Praguephoto, Galerie Mánes, Praha, Česká republika

2008 – Sestry, Mezinárodní festival fotografie, Lodž, Polsko

2009 – OSTRAVA?, výstava v rámci ostravské kandidatury na titul Evropské unie

2015 – Hlavní město kultury 2015, Výstava Černá Louka - Pavilon A, Ostrava, Česká republika

2010 – Dvacátý ročník Ústavu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, 2010, Divadlo Reduta, Brno, Česká Republika

2010 – Dvacátý ročník Ústavu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě, 2010, Galerie AMU, Praha, Česká Republika

Dvacátý ročník Institutu tvůrčí fotografie, Slezská univerzita v Opavě, 2010, Linacre Collage, Oxford, Velká Británie

Fotokina se setkává s Akademií, Photokina-World of Imagine, Kolín nad Rýnem, Německo

2011 – Praguephoto, Galerie Mánes, Praha, Česká republika

Výstava Goldener Kentaur 2011, Mnichov, Německo

2012 – Fotografie, Opera Gallery, Ostrava, Česká republika

Jaroslav Kocián, Sestry

Jaroslav Kocián, Surela

MgA. DITA PEPE, rozená Hornsteinerová

* 5. září 1973, Ostrava

Dita Pepe nastoupila na LKO v roce 2009 a učila tam do roku 2015. V tuto dobu jsem tam i sama studovala. Dita Pepe má přirozený dar zaujmout, takže její výuka měla přidanou hodnotu. Něco, co se člověk nemůže naučit, ale co musí mít v sobě. Ona a **Jarek Kocián** se velmi dobře doplňovali. Během mého studia zvali na přednášky zajímavé osobnosti a pravidelně probíhalo fotografování buď v ateliéru, nebo v ulicích Ostravy.

V osmnácti opustila domov a odjela pracovat do Německa jako au pair, tam také poznala bývalého manžela. V rodině, kde žila, měli knihu americké fotografky **Annie Leibowitz** a také publikaci **Jana Saudka** Divadlo žije, kterou vlastně sama do této rodiny přivezla jako dárek.

Obsah ji ovlivnil natolik, že se tomuto tématu věnuje celý život. V Německu navštěvovala kurzy fotografie na Univerzitě Carla von Ossietzky v německém Oldenburgu, kde získala technické dovednosti, a poté se přihlásila na opavský Institut tvůrčí fotografie v Opavě, kde od roku 1996 začala studovat, Institut absolvovala v roce 2003.

Dita Pepe tvoří fotografie, ve kterých zobrazuje různé prostředí, pečlivě vybírá barevné kompozice, zobrazuje cizí identitu a hledá tu svoji, experimentuje s oblečením, fotografuje v různém sociálním prostředí, hraje si s pozorovatelem, vyvolává otázky. Věnuje se módní a portrétní fotografii, kterou od roku 2005 přednáší studentům ITF. Také učila na Střední umělecké škole v Ostravě.

Dlouhodobě pracuje na souboru Autoportréty se ženami, později s muži a rodinami. Tento projekt ještě nebyl dokončen a Dita v průběhu času přidává nové práce, za tuto sérii snímků získala ocenění Kodak Nachwuchs Förderpreis. Ve spolupráci s Barborou Baronovou vydala dokumentární knihy Slečny, Měj ráda sama sebe a Intimita. Poslední zmíněná kniha byla oceněna prvním místem Magnesia Litera 2016 v kategorii Litera za nakladatelský počin. Je držitelem několika českých a mezinárodních ocenění, včetně ceny Osobnosti české fotografie 2012 pro knihu Autoportréty. Také obdržela ocenění Českého muzea kultury a Muzea české literatury a čestné uznání na mezinárodní soutěži o umělecké knihy Wanted pro publikaci Slečny. Kniha Autoportréty je zastoupena ve sbírkách zahraničních muzeí jako Metropolitan Museum of Art, SAIC, Brooklyn Museum.

Narodily se jí dvě dcery Ela a Ida a se svým manželem **Petrem Hruběšem**, se kterým také spolupracuje, žije v Beskydech.

Z e-mailové korespondence s Ditou Pepe, ze dne 7. 5. 2018

Co Vám dalo/vzalo vyučování posluchačů na lidové konzervatoři?

Kamarádství... inspiraci... uvědomění, že to (ne)chcete dělat...

„Období mého působení na LKO v Ostravě mám spojené s intenzivním obdobím mateřství, kdy jsem pravidelně odcházela v odpoledních hodinách jednou týdně z domu a malou Elinku a Idunku jezdívala

hlídat moje maminka a její sestra, teta Pavla. Byla to doba, kdy v naší rodině ještě nebyla žádná jiná vnoučata, a tak se moje holky těšily absolutní pozornosti a nekonečné lásce. Já si čas mezi lidmi, kteří přicházeli na LKO kvůli zájmu o fotografii, taky užívala. Byla to pro mne nová zkušenost, pracovat s lidmi různých věkových skupin a profesního zaměření bez hlubších základů znalosti fotografie. Mezi studenty byla řada inspirativních lidí, a tak jsme s kolegou Jaroslavem Kociánem vedení školy navrhli, abychom v prostorách školy založili galerii, která by ještě více pomohla v rozvíjení vztahu k médiu fotografie. V té době byla finanční situace školy přívětivá, a tak jsme mohli zakoupit závěsný systém s rámy a provoz galerie, kterou jsme nazvali Camera, spustit. Mezi vystavujícími byli právě i sami studenti, kteří si prakticky mohli vyzkoušet a zažít svou první výstavu. Vernisáže probíhaly v přízemí budovy, vždy ve spojení s krátkým kulturním vystoupením. Tato příležitost k setkání byla i možností pozvat rodinné příslušníky, kamarády, bývalé absolventy nebo i klienty z vedlejšího výchovného ústavu, který s budovou školy sousedil. Na tyto akce vzpomínám asi nejvíc.

Namátkou si vybavuji výstavy **Petry Vlčkové, Michaely Spurné, Jana Motyčky, Martina Supy...** Po čase se finanční situace na LKO zhoršila a rovněž jsem jako negativní začala vnímat, že všechny nápady a očekávání posluchačů nelze kvůli široké škále jejich představ naplnit. Můj pohled na fotografii jako způsob komunikace a terapie se jevil místy jako zbytečný, protože bylo třeba posluchače seznámit se základními technickými zákonitostmi kompozice, expozice, svícení, rozdělení do jednotlivých fotografických kategorií, a proto jsem také cítila, že nemůžu na LKO dále pokračovat. Byla jsem ráda, že mě vystřídal můj bývalý žák ze Střední integrované školy oděvní, služeb a podnikání Jiří Žižka, který byl vždy velmi precizní a empatický. Doufala jsem, že v dvojici **Kocián–Žižka** bude atmosféra oboru kreativní fotografie na LKO dále inspirativní.“

• Fotografické soubory •

Autoportréty 1999

Matka

Slečny

Měj ráda sama sebe

Intimita

Hárající fenka

• Ocenění •

2001 – Kodak Nachwuchs Förder Preis, Hamburg (Německo)

2003 – 1. cena Českého tiskového fotografa 2003 (s Petrem Hrubešem)

2005 – 1. cena Jaromír Funke, Praha (Česká republika)

2007 – 1. cena diváků, Praha Biennale 3, Praha (Česká republika)

2008 – Stipendium Gd4art, Bologna (Itálie)

2011 – Sylt-Preis-Preis für zeitgenössische Fotografie, Sylt (Německo)

2012 – Slečny, Nejkrásnější české knihy 2012, 3. „Belles-Lettres“, Česká republika

2013 – Slečny, čestné uznání u uměleckých knih, které chtějí vydat Lidu

2013 – Můj výběr „Fotograf roku 2013“ v Českém velkém designu, Česká republika

2014 – Stipendium Art Residency, Johannesburg (Jihoafrická republika)
2014 – Měj ráda sama sebe, Nejlepší fotografická kniha 2014 na Art Books Wanted by Edition Lidu
2014 – Stipendium Art Residency, Evropské oči v Japonsku, Tokio (Japonsko)
2014 – „Dita Pepe autoportréty“, finalista Kaleid Editions 2014 „Umělci, kteří dělají knihy“, Londýn (Velká Británie)
2016 – „Intimita“, Magnesia Litera „Cena publikačního úspěchu“, 2016, Česká republika
2016 – „Intimita“, Nejkrásnější české knihy, 2. místo „Výtvarné umění a umělecké knihy“, Česká republika
2016 – „Intimita“, Les Prix du Livre „Prix Photo-Texte“ Shortlist na Les Rencontres de la Photographie v Arles, Francie

• **Výběr vydaných knih** •

2012 – Vladimír Birgus, „Dita Pepe – Autoportréty“, Praha, Kant
2012 – Barbora Baronová, Dita Pepe, Slečny, Praha, wo-men
2014 – Barbora Baronová, Dita Pepe, Měj ráda sama sebe, Praha, wo-men
2014 – Lukáš Bártl, Dita Pepe, Self-portraits 1999-2014“, Praha, wo-men
2015 – Barbora Baronová, Dita Pepe, Intimita, Praha, wo-men

Dita Pepe, Autoportréty

Dita Pepe, Intimita

MgA. ANDREJ BALCO

Absolvent 2000

Vystudoval obor sociální práce na Trnavské univerzitě (1998), fotografii na Lidové konzervatoři v Ostravě a v roce 2010 získal magisterský titul v oboru fotografie na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Zabývá se především dokumentem, který má portrétní pojetí, tak sugestivní reportáží, spolupracuje s řadou časopisů a reklamních agentur, pracoval ve vydavatelství 7 plus a TREND v Bratislavě.

Byl zakládajícím členem sdružení Slovenská dokumentární fotografie a dále je spoluzakladatelem a členem skupiny Sputnik Photos a v současné době pracuje jako fotograf na volné noze v Bratislavě.

Vystavoval v Pezinku, Białystoku, v Brně, ceny na Czech Press Photo (2002, 2007), Mio Photo Awards v Osace (2004, 2005), FOTOFRAME 2006. Zúčastnil se řady kolektivních výstav, mimo jiné expozic Rodinný album.sk (Umělecká beseda slovenská, Bratislava, 2002) Absolventi ITF, (Dům umění, Opava, 2003), 15 z ITF, Stará galerie ZPAF, Varšava 2006 Slovensko, Středoevropský dům fotografie, Měsíc fotografie Bratislava, 2007.

Andrej Balco měl samostatné výstavy v České republice, na Slovensku a v Polsku, účastnil se skupinových výstav též v Maďarsku, v Nizozemsku a Rakousku.

Soubory: Antracit, kde zachycuje život v ukrajinském městě, Domésticas, Nedělní přání, Předměstí, Moskva, Rio de Janeiro

Andrej Balco, Domésticas

Absolvent 1982

Na paní Miladu Bělíkovou jsem narazila náhodou, když jsem objevila její fotky v Moravské galerii v Brně. Do této doby o tom ona sama nevěděla. Jako bývalou absolventku jsem ji oslovila dopisem, naštěstí po delší době přišla odpověď.

Narodila se v Kopřivnici, ale delší dobu žije v Praze, vystudovala strojírenskou průmyslovku a VŠB obor ekonomie a řízení průmyslu, zaměstnaná byla v konstrukci, pak ve výpočetním středisku, kde jí živily počítače. Velmi ráda od malička čte, knihy jí po celý život doprovází, hlavně **Carl Gustav Jung**. Fotila šest roků, ale přehltila se a v současné době se intenzivně věnuje malování.

Z e-mailové korespondence s Miladou Bělíkovou ze dne 23. 3. 2018

*„LKO v Ostravě pro mne velmi zajímavé studium. Více než jsem si dokázala představit. Bylo to jasně díky přednášejícímu **Ing. Bořkovi Sousedíkovi**. Při jeho přednáškách jsem si tehdy velmi často říkala ,tak to jsem nikdy neslyšela, odkud to ten chlap bere?’ A nešlo samozřejmě o fakta, týkalo se to především obrazů, které to v mé hlavě vyvolávalo. Na cyklu dějiny fotografie spojených s prohlížením autobiografických knih význačných světových fotografů, to bylo vidět nejvíce, (tyto knihy v té době byly pro mne nedostupné), pan Sousedík je vlastnil.*

Šlo vlastně o nahlédnutí toho, co je asi ,realita‘ a co optika pozorujícího, v tomto případě fotografa, a jak to spolu souvisí. Musela jsem to nějak zpracovat a najít, ne vědomě, spíše intuitivně. Byla to velmi zajímavá cesta. Jinými slovy ovlivnila mne především ,filosofie fotografování‘, která byla v Sousedíkově výkladu ovlivněna dílem C. G. Junga (na to jsem přišla až o hodně později, když jsem se seznamovala s Jungovým dílem).

Tedy tady šlo celkově o náhled na život a jeho vnímání a jeho intuitivní promítnutí do fotografické tvorby (byl v tom zahrnut i proces vyvolávání fotografií v temné komoře, tahle alchymie je také velmi důležitá pro fotku a propojení fotografa s jeho ,dílem‘). Ostatní stránky výuky byly pro mne z delšího odstupu podružné. Fotografovala jsem intenzivně asi šest let po absolvování konzervatoře, ale pak jsem se asi vyprázdnila, už mne moje fotky nefascinovaly, nějak jsem fotila to, co bylo mnou už mnohokrát zachyceno předtím, i pocity byly stejné. Takže jsem ten smysl začala hledat jinde. Možná že se ještě k fotce vrátím, takový je můj úmysl, ale nevím, jestli se to povede.“

Milada Bělíková, bez názvu, 1983

Milada Bělíková, bez názvu, 1982

Milada Bělíková, A andělé opět přicházejí, 2005

Milada Bělíková, Mezi ploty, 2004

Milada Bělíková, Černé ženy aneb sny, 2004

Absolvent 2007

Michaela Bobková nastoupila na Lidovou konzervatoř v Ostravě během nástavbového studia oboru Podnikání na ISS oděvní služeb a podnikání.

*„Po ukončení učebního oboru Fotograf jsem studovala nastavbu v oboru Podnikání. Byla to nejrychlejší cesta, jak získat maturitu. Bohužel, jak už název napovídá, byla studium hlavně o marketingu, managementu a účetnictví. Po třech letech každodenního kontaktu s fotografií jsem najednou pociťovala prázdnotu a vnitřně v sobě řešila, jak fotku opět vrátit do mého života. Naše škola pravidelně vystavovala na ostravském Setkání fotografů. Napadlo mě tedy, že s panem **Fedorem Gabčanem** zkonzultuji své fotografie a zjistím, zdali má cenu se na LKO přihlásit.*

K mému překvapení mi řekl, že se mám rovnou přihlásit k němu do druhého ročníku, že ten první by mě určitě nebavil. S mými spolužáky mě dělil i třicetiletý rozdíl. V době studia jsem měla pár měsíců před 18. narozeninami.

Ale i přes tuto propast jsem si našla kamarády, s kterými jsme si vzájemně konzultovali zpracované úkoly. Cca dva až tři roky zpět, když jsem ještě pracovala v ostravské prodejně Megapixel, mě oslovil jeden zákazník s dotazem, zdali si ho pamatuji z LKO. Byla jsem mezi studenty nejmladší, neprošla jsem prvním ročníkem, takže hodně lidí na mě koukalo skrz prsty, snad si možná mysleli i něco o protekci. Ale tak tomu opravdu nebylo.

Upřímně, ostatně asi jako každý, kdo zde nastoupil s již nějakým fotografickým základem, jsem čekala, že se dozvím zase něco navíc. Jak jsem již zmínila na začátku, studovala jsem u Fedora Gabčana.

Začátek roku byl trochu komplikovaný, protože výuka probíhala v prostorách galerie Chagall, protože budova školy byla v rekonstrukci. Nebyl tedy prostor pro ateliér a praktickou výuku. Čekala jsem, že ve chvíli, kdy se přesídlíme do zrekonstruovaných prostor školy, tak se toto změní. Bohužel, nezměnilo. Celá výuka probíhala formou konzultací, které podle mého nebyly moc organizované.

Vzpomínám si na jednoho spolužáka – starší pán (rentiér) z Frýdku-Místku, který se objevil jednou až dvakrát za měsíc a celou hodinu zabral svými fotkami, kdy chtěl zkonzultovat asi 100 snímků. Všichni jsme tedy po hodině otráveně a zoufale koukali na hodinky a doufali, že se dostane řada i na naše fotky.

*Workshop proběhl jeden – Historické techniky, v kterých **Fedor Gabčan** opravdu vyniká. Nejenom, že jsem konečně čerpala nějaké nové poznatky, ale také jsem se seznámila s tebou, Renato, a to mi dalo mnohem víc.*

Občas, když nás bylo málo a konzultace proběhla rychle, tak jsme se dostali i k historii fotografie. Pan Gabčan nám někdy promítal podobné fotografie a zkoušel, jestli poznáme autora a jestli se jedná o originál nebo napodobeninu.

Jestli jsem Fedoru Gabčanovi za něco vděčná, tak je to za to, že byl první pedagog, který mi vrátil fotku (tuším, že to byl snímek do úkolu o kompozici) se slovy: Předělej to, umíš to lépe!

Dlouhou dobu po absolutorii jsem si myslela, že jsem se nic moc nového nenaučila. Ale opak byl pravdou. Skripta, která jsme měli k dispozici, mi pomohla při přijímacích zkouškách na Institutu tvůrčí fotografie a občas i při samotné přípravě na testy z předmětu Dějiny fotografie. LKO tedy na mě zanechala nenápadné stopy, které se objeví vždy v pravou chvíli.“

V roce 2011 byla přijata na Institutu tvůrčí fotografie, který zakončila magisterskou zkouškou v roce 2016. Díky ITF se dostala k fotografování divadla, kdy se účastnila workshopu v rámci divadelního festivalu Dream Factory, následně navázala spolupráci s Národním divadlem moravskoslezským a prošla fotografickou stáží v redakci Mladé Fronty Dnes.

Spolupracuje také se sdružením Občanským sdružení Bílá holubice. V roce 2016 získala 3. místo Vládního výboru pro zdravotně postižené občany za publicistické práce zaměřené na zdravotní postižení a 2. místo fotografické soutěže Život bez bariér, pořádané Ligou vozíčkářů (18. ročník, v roce 2013).

V současné době vystavuje fotografie v rámci výstavy Česká divadelní fotografie 1859 – 2017 v pražském Obecním domě.

Soubory: Bílá Holubice, Městská nemocnice, Zóna identity

Vybrané výstavy:

2018

Obecní dům Praha: Česká divadelní fotografie 1859 – 2017

2015

Galerie Camera: Bílá holubice – Nemůžeš chodit, můžeš tančit!

Galerie Na schodech: Stovka aneb ohlédnutí (výstava absolventů ISS)

Dům umění v Opavě: 25 let Institutu tvůrčí fotografie

Národní divadlo moravskoslezské: Dokumentární publikace

2014

Rožnov pod Radhoštěm: skupina Surovíí – Meziprostory

Kavárna Domu knihy Ostrava: samostatná výstava – Bílá holubice

2013

OFF Station Plzeň: Otevřený fotofestival, Nádraží Plzeň-Jih

Cooltour Ostrava: Tanec

2012

Národní zemědělské muzeum Valtice: Krajina s maskou

Národní kulturní památka Důl Michal: skupina Surovíí – Dole

Michaela Bobková, Bílá holubice

Michaela Bobková, divadelní fotografie pro Národní divadlo moravskoslezské

Michaela Bobková, divadelní fotografie pro Národní divadlo moravskoslezské

Michaela Bobková, Animal Exitus, Dream Factory

Michaela Bobková, Něco za něco, Komorní scéna Aréna

Michaela Bobková, Bábý, Dream Factory

LIBOR FOJTÍK

Absolvent 2000

Narodil se ve Frenštátě pod Radhoštěm, jeho skutečný kontakt s fotografií nastal až na Lidové konzervatoři v Ostravě, v roce 2011 získal magisterský titul Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě. Ve volné tvorbě se zaměřuje nejvíce na společenskou dokumentární fotografii, občas reportáž. Také se zabývá tématy konzumní společnosti a absurdity běžného života (Plastic Family, Absurdistán – domov můj), v současné době se živí jako fotograf pro Hospodářské noviny (Ego), Ekonom, Marketing&Media, ihned.cz, aktualne.cz, nejvíce se zaměřuje na portréty, které ho živí. Sedm, osm let pracuje na projektu Trampové, který chce zachytit nejenom na fotkách, ale i v celovečerním dokumentárním filmu, a s **Tomášem Pospěchem** připravuje i vydání knihy.

Druhý důležitý projekt, na kterém v současné době pracuje, se jmenuje Vzpomínky Felixe Kolmera, muže, který prošel třemi koncentračními tábory, výstupem bude kniha, na které spolupracuje s Kateřinou Mazdorovou z časopisu Respekt.

Souborem Trampové vyhrál 3. cenu na Photo Annual Awards v roce 2014. Soubor Absurdistán – domov můj vyhrál 1. cenu ve fotografické soutěži FRAME a také 1. cenu Czech Press Photo 2010 v kategorii Každodenní život. V současné době žije v Praze.

Z e-mailové korespondence ze s Liborem Fojtíkem ze dne 27. 2. 2018

„Na přijímačkách na Lidové konzervatoři v Ostravě nás bylo víc než sto.

*Školu jsme dodělali asi s šesti lidmi. Největší síto bylo první dva měsíce. Důvodem toho byl zvláštní pan učitel Pochyla. Byl to ras a ne každý ho vydýchal. Nastoupil myslím po **B. Sousedíkovi**.*

Ale největší postrach byla vůbec první fotografie, co jsme dostali za úkol, kádinka.“

Fojtík je členem občanského sdružení Sonda, mezi další členy patří **Anna Gutová, Milan Bureš, Milan Jaroš, Jan Langer**. Kolektiv se zabývá dokumentováním života v oblastech, které nejsou tak často zveřejňované, a objevují skrytá místa. Cílem je kulturní činnost v dlouhodobé práci na fotografických sondách v oblasti historie, sociologie, psychologie, kultury, politiky, politického života, ale i života osobního. Výstupem jsou soubory, které mají jak umělecký, tak dokumentární přesah.

Libor Fojtík, Absurdistán

Libor Fojtík, Vzpomínky Felixe Kolmera

Absolvent 2010

Karel Kita vystudoval strojní průmyslovou školu, mezi lety 2014 – 2017 absolvoval bakalářské studium na Ostravské univerzitě v Ostravě, katedru intermédií a následně s vyznamenáním absolvoval mezi lety 2014 – 2017 magisterské studium na Slezské Univerzitě v Opavě, obor tvůrčí fotografie. Karel Kita dlouhodobě pracoval jako fotograf v zahraničí, po návratu do Ostravy pracuje na volné noze. Zabývá se reklamní fotografií a spolupracuje s reklamními agenturami a redakcemi časopisů. Externě vyučuje na Fakultě umění Ostravské univerzity.

Jak jsi tuto školu vnímal?

„Vnímal jsem LKO jako startovní čáru pro získání teoretických znalostí pro další studium. Samostudium mi nestačilo a byl jsem po návratu domů do ČR ztracený a nevěděl, zda jsem dostatečně připraven na vysokou školu uměleckého směru. Bral jsem to, že se v prvním roce porozhlídnu a zjistím, jaké školy jsou pro mne přijatelné programově a finančně. Plán byl projít základy, právě na Lidové konzervatoři v Ostravě.“

Kdo tě učil a jaké jste měli osnovy?

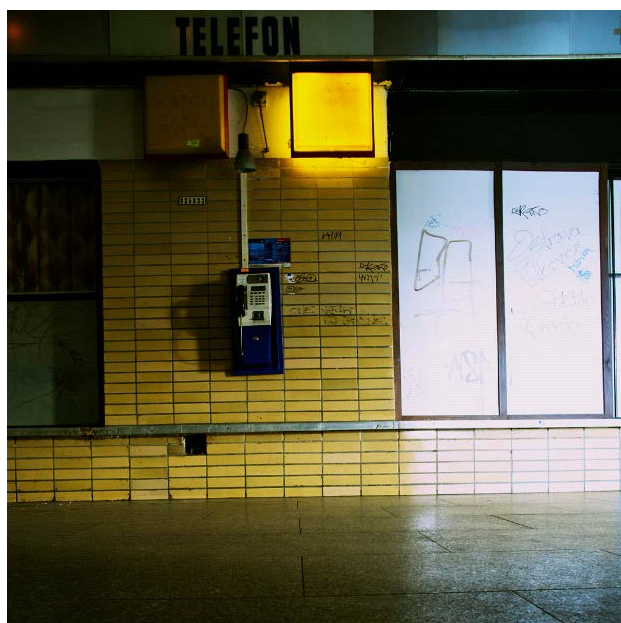
*„Učili mě **Jarek Kocián**, **Jirka Žižka**, v druhém ročníku ještě **Dita Pepe**. Výuka probíhala standardně podle modelu, který Jirka Žižka a Jarek Kocián měli zažitý z ITF. Poměrně velká část času se věnovala kromě přednášek hodnocení snímků, které bylo konstruktivní. Praktické práci ve studiu a v plenéru bylo věnováno několik hodin v roce. Vzhledem k počtu frekventantů kurzu a hodin věnovaných cvičení nebyla účinnost praktických ukázek – snah o workshopy efektivní natolik, než si účastníci a vyučující přáli. Z mého pohledu požadavky studujících byly příliš různorodé, aby mohly být naplněny v kurzech LKO. Stejně se to dělo i v mém případě. Pochopil jsem záhy, že teorii získám jen v minimálním měřítku a ostatní studenti o to spíše nestojí a upřednostňují praktickou stránku fotografie, kterou jsem měl zvládnutou již před nástupem na LKO. Byl jsem v kurzu za nepochopeného exota, který nepotřebuje nic, co škola nabízí.“*

Ovlivnilo tě studium na této škole, tvou tvorbu? A hlavně dalo ti to něco?

„Z popsaného by mohlo vyplývat, že LKO po pár hodinách nechám být. Nevím, zda to je mou nejistotou ve správnosti mého konání v daném čase, pochybností o vlastním talentu, mou snahou o odlišný pohled na věci, snahu jít cestou menších cílů k větším. S jistotou mohu dnes říct, že nebyla chyba absolvovat tento kurz, sice mi nepřinesl menší pochybnosti o sobě samém, ani větší jistotu o znalostech, ale přiblížil mi komunitu kulturního života v Ostravě, partu nadšenců do fotografie, pár fotografů profesionálů. Hosty si bohužel moc nepamatuji, asi tam někdo byl, ale slévá se mi to s bakalářem na OSU. Poznal jsem tam zajímavé lidi s různými i neakademickými pohledy na fotografii. Setrval jsem až do absolutoria, chtěl jsem pro sebe konečně něco dokončit (školu).“

V roce 2010 jsem školu absolvoval. V roce 2011 jsem začal studovat fotografii na Ostravské univerzitě. Lidi, se kterými jsem se na LKO poznal, zůstávají dodnes v okruhu mých přátel. Vídám se s nimi čas od času především na vernisážích, osobních setkáních a při studiu na vysoké škole. Můj život LKO, vyjma vytvořených přátelství, příliš neovlivnila (spíš život před LKO). Mou tvorbu si dovolím říct, že neovlivnila vůbec, mé představy o fotografii byly vždy příliš jiné, než aby byl vliv na mou tvorbu citelný. Ovlivnění přišlo později v bakalářském studiu díky textům zejména **Viléma Flussera**.

Proč jsem studoval LKO? Měl to být předstupeň ke studiu na mnou preferovanou ITF, na kterou jsem se hodlal přihlásit v roce před mým odjezdem do Dubaje. Věděl jsem, že vyučující jsou absolventi ITF, a očekával jsem LKO jako přípravku ITF. Mé představy v některých kritériích naplnily a některé byly celkem naivní.“

Karel Kita, Mrtvý peron

BcA. TOMÁŠ KOLICH

Absolvent 2004

Žije od dětství v Havířově, původně vystudoval Strojní průmyslovou školu v Karviné a marketing a management na vyšší odborné škole v Ostravě.

V současné době projektuje a konzultuje individuální řešení bezbariérových přístupů pro zdravotně postižené. Absolvoval Lidovou konzervatoř v Ostravě, obor výtvarná fotografie (2004) a Institut tvůrčí fotografie na Slezské univerzitě v Opavě (2009). Jeho doménou se stává sociální a subjektivní dokument, nalezená zátiší a panoramatická krajina, vše fotí černobíle a vyvolává klasickými postupy.

Snímky z cyklů Lidé v Havířově a Folvark vystavoval samostatně v Českých Budějovicích, Hodoníně, Ostravě a Třinci.

Tomáš Kolich, Folvark

MgA. JAN LANGER

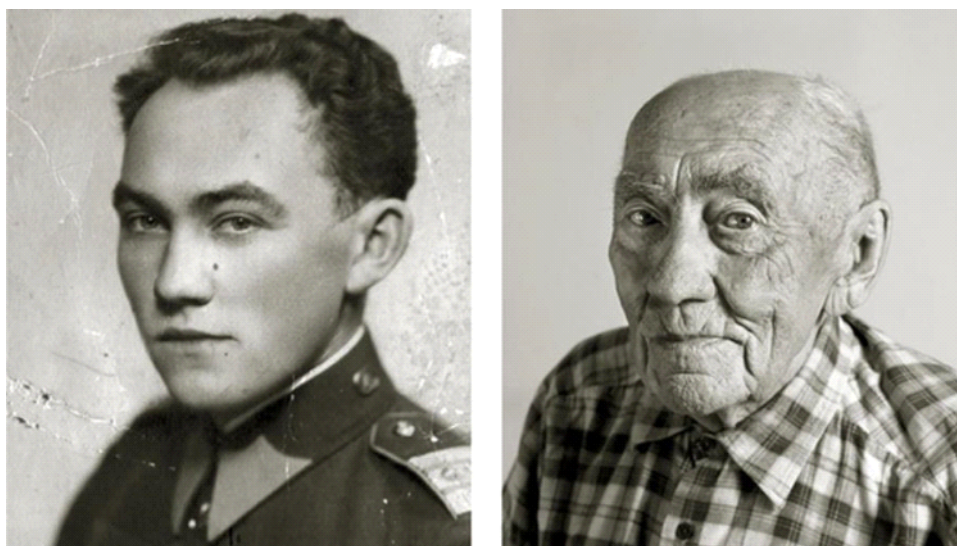
Absolvent 2002

Narodil se v Opavě, po gymnáziu absolvoval Lidovou konzervatoř v Ostravě a v současné době pokračuje jako doktorand na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě. Také vystudoval na Masarykově univerzitě v Brně sociální antropologii, mezinárodní vztahy a španělskou filologii.

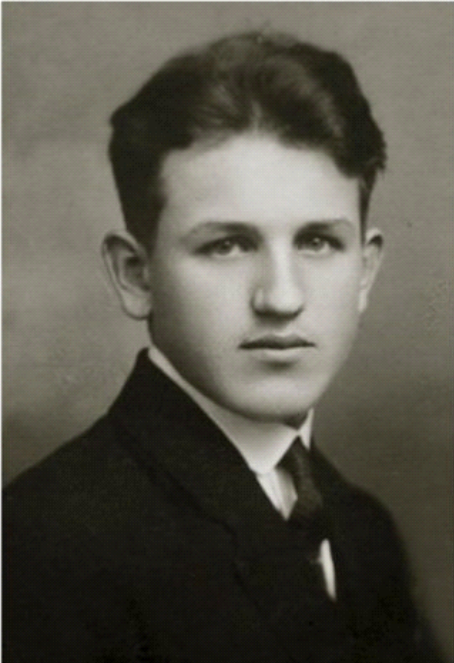
Tíhne k sociálnímu dokumentu, podařilo se mu zúčastnit několika dobrovolnických projektů v zahraničí. Působil v organizaci MYSA ve fotooddělení v Nairobi a po návratu se podílel na prezentaci publikací Člověkem v tísní.

Soubor Století vystavoval ve Vídni, Budapešti, Mnichově, informoval o něm i deník Daily Mail a dostal za něj v roce 2012 Prague Photo Young Award.

V současnosti žije v Praze a pracuje jako fotograf na volné noze v oblasti reportážní, dokumentární a portrétní fotografie.

Jan Langer, cyklus Století

ANDRZEJ JERZY LECH

Absolvent 1986

Polský fotograf, který se narodil ve Vroclavi a už víc než dvacet let žije v USA, konkrétně v Jersey City, stát New Jersey, zde má svou vlastní galerii, studio a temnou komoru. Jinak pracuje v New Yorku v malé galerii, která se nachází v centru uměleckého Manhattanu, ve čtvrti Chelsea. Zde prodává nejen fotografie, ale také grafiku, olejomalby, mapy. Lech zde pracuje už osmým rokem.

Stále je věrný analogovým fotoaparátům, často pracuje na velkých černobílých negativních formátech 4×5 palců, 5×7 palců, 8×10 palců. Také vlastní staré dřevěné panoramatické kamery vyrobené v Rochesteru ze státu New York až 7×17 palců a 12×20 palců, které stále používá (jsou starší víc než sto let). Techniku ovládá, sám si vše vyvolává, kopíruje a dává do rámu.

Velmi rád se věnuje dokumentární fotografii zaměřené na městskou krajinu, ale nejenom na ni. Také fotografuje staré budovy, postindustriální průmyslové budovy, fotografuje minulost, ale dává jí jiný význam. Také rád zobrazuje lidi v podání staré portrétní fotografie a s oblibou se věnuje zátiší.

Jak sám napsal, Lidová konzervatoř v Ostravě byla pro něj velmi důležitá, tam se setkal se svým „průvodcem“ fotografií, **Bořkem Sousedíkem**. Bere ho jako velmi dobrého učitele, od kterého se hodně naučil. Díky této škole si uvědomil, co to je fotografie, jak ji chápat a číst.

Z e-mailové korespondence s Andrzejem Jerzym Lechem ze dne 15. 4. 2018

„Pochopil jsem, že jazyk fotografie je jeho forma. Pochopení kompozice, rovnováhy, struktury černobílého fotografického obrazu. Pochopil jsem, jak důležitý je tento jazyk, jaká je fotografická abeceda, z níž lze vytvářet slova, věty, příběhy. To mě naučil Bořek Sousedík.“

V současné době pracuje na několika fotografických projektech: Travel Journal – America, Travel Journal - Poland a New York Photography Project. Jeho fotografie jsou ve stálých veřejných sbírkách Muzea moderního umění v Lodži, Národním muzeu ve Vratislavi, Malé Galerii ve Varšavě, BWA v Legnici, BWA v Jelenia Gora, Polsko, Icon Pictures v New Yorku a mnoha soukromých sbírkách.

Andrzej Jerzy Lech, Rome, Italy, 1984

Andrzej Jerzy Lech, Jersey City, New Jersey, 1997

Absolvent 2004

Marek Malůšek fotí od dětství, po návratu z vojenské základní služby se jeho zájem o fotografii prohloubil. Doslechl se o výuce na Lidové konzervatoři a její dobré úrovni, souběžně tak se střední školou navštěvoval na Lidové konzervatoři v Ostravě hru na klarinet u profesora Zemana a také teorii hudby. Od roku 2002 je učitelem Základní umělecké školy v Uherském Hradišti, obor Fotografie a nová média a v letech 2005 – 2006 učil na SUPŠ ve stejném městě. V roce 2009 stál u zrodu oboru Užité fotografie a média, na Střední škole uměleckoprůmyslové v Ústí nad Orlicí, kde do roku 2015 zastával pozici granta a vedoucího oboru. V současné době působí jako externí pedagog Institutu tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě. Také působí jako kurátor, spoluorganizuje řadu fotografických výstav a soutěží, fotografické dílny a projekty zaměřené především na práci s mládeží.

Je zakládajícím členem občanského sdružení FotoMosty. Cílem sdružení je usnadnit novým členům realizaci kulturních aktivit a tyto podporovat při jejich dalším rozvoji. Sdružení podporuje veřejně aktivity, díky kterým šíří umění, jak výtvarné, tak fotografické. FotoMosty se snaží propojit různé obory a spolupracovat se sociální a pedagogickou sférou, literárním, divadelním, koncertním, filmovým prostředím. Také je aktivním členem občanského sdružení Memoria, které se snaží zviditelnit věznicí v Uherském Hradišti a dát jí nový význam. Vedle pedagogické práce se věnuje především fotografickému řemeslu, je dlouholetým fotografem Letní filmové školy v Uherském Hradišti a fotografem Slováckého divadla.

Vystudoval Lidovou konzervatoř v Ostravě, obor Výtvarná fotografie; Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě, magisterské studium; dále to byla Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta, Pedagogické studium učitelů uměleckých odborných předmětů v základní umělecké a střední odborné škole; Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě, doktorské studium.

Jaké jste měli na LKO workshopy, přednášky, plenéry?

*„V prvním roce studia jsme 17. května 2002 s **Antonínem Pochylou** absolvovali odpolední workshop přímo v ulicích Ostravy v okolí LKO. Fotili jsme na barevný film volné zadání na téma architektura, městská krajina, lidé, reklama nebo detaily. V další hodině jsme předložili vyvolané fotografie a proběhlo hodnocení výsledků. Ve druhém roce jsme společně s oběma pedagogy realizovali jednodenní workshop v různých industriálních prostorech a místech Ostravy. Z vlastní iniciativy jsme pak také vyrazili s **Fedorem Gabčanem** na víkendový výlet do Vysokých Tater, jehož součástí bylo krom popíjení borovičky s hořcovým kořenem i fotografování v Liptovské Tepličce a návštěva výstavy v Tatranské galerii v Popradu.“*

Můžeš se rozepsat, jak hodně tě ovlivnila LKO?

„Na studium a setkávání na LKO rád vzpomínám. Byť se některá zadání mohla jevit jako příliš striktní, škola utvářela platformu, kde se nad fotografiemi společně diskutovalo. Vzájemně jsme si hodnotili svá práce, promítaly se ukázky fotografií zavedených autorů i významné mezníky z historie média. Škola mě naučila přemýšlet nad fotografií, analyzovat vlastní tvorbu a také hledat své vlastní témata. Na základě absolvování studia Výtvarné fotografie na LKO jsem se také rozhodl hlásit ke studiu na Institut tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.“

Marek Malůšek, Věznice Uherského Hradiště

Marek Malůšek, Tiché město Opava

BcA. DAVID MUŽÍK

Absolvent 2007

V roce 2007 absolvoval Lidovou konzervatoř v Ostravě, díky které se dostal se souborem Hodina mezi psem a vlkem na Institut tvůrčí fotografie, bakalářský titul získal v roce 2013 a v současné době studuje na této škole magisterský program.

Pracuje jako grafický designer, fotograf a fotoeditor na volné noze. Spoluzaložil asociaci YAFA, je autorem vizuálního stylu Young - fresh, tvůrcem a administrátorem serveru Young-fresh. Není to jen databáze zajímavých autorů, ale hlavně komunikační prostředek pro autory i čtenáře, kde se objevují rozhovory, aktuální výstavy v České republice i v zahraničí, teoretické články, informace o grantových výzvách, stipendiích a mnoho další. Asociaci YAFA založili David Mužík a **Roman Dobeš** a kladou si za cíl podporovat talentované studenty vysokých škol ve střední Evropě. Dále je David Mužík spoluzakladatel a člen fotografické Skupiny 28 a člen skupiny Zasunutí, kurátor Light Cube Gallery v Brně. Věnuje se subjektivnímu dokumentu, vystavoval v Novém Jičíně, Písku, Lednici, Brně, Opavě, Praze, Valticích, Liberci, Plzni, Brně, Olomouci, Valašském Meziříčí.

David Mužík, Hodina mezi psem a vlkem

Absolvent 1993

Lidovou konzervatoř v Ostravě Tomáš Pospěch studoval v letech 1991–1993, kdy na ní nastoupil v 17 letech. V té době byl studentem čtvrtého ročníku gymnázia. Přihlásila ho tam tehdejší přítelkyně, protože zjistila, že něco takového existuje, a měli tak šanci se vidět v Ostravě co čtrnáct dní. Záhy se s ním ale rozešla, a tak Tomáš Pospěch u fotky skončil, vlastně začal. Jak sám říkal, byla to od něj velká drzost, protože fotografoval několik měsíců a fotokomoru měl snad čtrnáct dní. Tím jsou nastíněny veškeré okolnosti a je zřejmé, jak tehdejší dobu mohl vnímat. *„Byl jsem mladý, z malého města a natěšený na fotografii. Po Vánocích nás na sobotní přednášky už chodilo jen pět, šest a v předjaří jen dva. Tím druhým byla shodou okolností **Libuše Rudinská**, pozdější absolventka fotografie na FAMU.“*

Pospěch dle vyprávění všechno hltal z knih a jelikož žil na malém městě a neměl se s kým poradit, tak první zkušenosti s vyvoláváním fotek byly takové, že po pěti sekundách už byly černé, takže čas snížil na tři vteřiny a tyto fotky předával Sousedíkovi. Když tyto fotky viděl **Bořek Sousedík**, tak ho tam nechtěl, ale když si spolu začali povídat, tak zjistil, že je asi jediný, který by mu na jeho přednáškách rozuměl ve výkladu. Bořek Sousedík měl hodně náročné přednášky, někdy začal řešit logaritmy a pro Pospěcha to nebyl problém, protože zrovna vyšel z gymnázia. Skripta, která napsal Sousedík, byla hodně složitá, hutná, a protože byl hodně náročný pedagog, dost lidí to odradilo, ale jak vzápětí Pospěch dodává, byl to velmi dobrý pedagog, pro něj vlastně zásadní, protože přišel v roztěkaném věku, kdy se člověk hledá a on dostal to, z čeho vlastně doteď těží. *„Naučil mě spojit teorii s tvorbou, je pro mě spíše životní styl, způsob přemýšlení si o světě, přemýšlení si do hloubky, není to děláni hezkých obrázků. A právě díky Sousedíkovi tomu tak je. To, co mne zasáhlo na začátku, se mi dostalo pod kůži nejvíc. Projít Lidovou konzervatoří bylo, jako byste byli v náboženská sektě, fotografové byli posedlí jedním stylem, uvažováním o fotografii, bylo to takové tajné propojení.“*

Pospěch dále vyprávěl, jak na Lidovou konzervatoř po roce 1989 uklidili okresního tajemníka KSČ, ale jak byl Sousedík prozápadně naladěný a dával to dost najevo a najednou byl takový člověk jeho šéfem, člověk, který byl prototypem toho, co nenáviděl, měl s ním často konflikty a nakonec dal v květnu 1992 výpověď. A studenti ho podpořili a taky odešli. *„Bez Sousedíka to nemělo smysl.“* Ale stále doufali, že se s ředitelem domluví, tak se ale nestalo, a navíc Pospěch má pocit, že Sousedík o to ani nestál. Pospěch se v červnu dostal na ITF, a takže ani pro něj nebylo moc podstatné, aby dále studoval na LKO, navíc začal studovat současně Dějiny a teorii umění v Olomouci. Ale v říjnu ho oslovili studenti z LKO, jestli se nechce vrátit a dostudovat, Tomáš Pospěch s tím souhlasil, nastoupil, všechno dohnal a v roce 1993 absolvoval.

A to byl důvod, proč se Bořek Sousedík veřejně odstříhl od fotografie?

T. P. ...„Důvod, proč odešel, byl širší, hodně lidí mělo hodně idealistické představy, jak se společnost zlepšit po pádu režimu, ale on viděl, že se nelepší, že se vynořuje spousta problémů a komplikací, zanikaly galerie, zanikaly časopisy. Každý byl fotograf, každý podnikal ve fotografii, svět byl zaplavován špatnou fotografií a on v tom byl nesmlouvavě náročný, takže se dostal do střetu s realitou a vyřešil si to takovým odříznutím od světa. I když zanevřel na fotografii, tak nepřestal fotit. Od roku 1995 – 96 začal fotit barevně a ta doba, tvůrčí, se změnila. Barevné fotografie nejsou špatné, je tam něco z té předchozí tvorby, ale už to nemá ty kvality anebo to spíš začalo to dělat více lidí a už to nedosahovalo té výjimečnosti a koncentrovanosti. Není autorem nějak rozsáhlého díla, ale je autorem padesáti skvělých, jasně autorsky čitelných fotografií.“

Tomáš Pospěch je historik umění, nezávislý kurátor, teoretik, kritik v oblasti fotografie, výtvarného umění a dějin architektury, umělec pracující většinou s médiem fotografie, zabýval se happeningy a performacemi, s prvními absolventy magisterského studia na ITF založil skupinu Milan, skupina vznikla na Horní Bečvě. Pravidelně publikuje v časopisech Umění, Prostor Zlín, Listy o fotografii, Fotograf, Imago, Camera Austria, Photonews, Imago, přílohu Salón v Právu, Reflex a donedávna i do časopisu Ateliér, který zanikl²⁰.

Studium:

- 1988 – 1992 Gymnázium, Hranice
- 1991 – 1993 Lidová konzervatoř v Ostravě, obor výtvarná fotografie
- 1992 – 1998 Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě
- 1992 – 1995 Dějiny a teorie umění na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci
- 1995 – 1999 Dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze
- 2008 – 2013 doktorandské studium

Zaměstnání:

- 1997 – 2007 Fakulta multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně
- 1997 – dosud Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě

Fotografická projekty:

- 1994 – 1999 Fotografie – zachycení společnosti a její vývoj v ČR
- 1994 – 1997 Pomezí (z projektu Lidé Hlučínska 90. let XX. stolní)
- 1996 – 2002 Ostrovy – soubor osudů lidí v uzavřeném světě
- 1996 – 2002 Ohraničení – soubor věnovaný rodnému městu, které se architektonicky a nevyhnutelně změnilo
- 2001 – 2005 Look at the Future – fotografie zachycující Pospěchovy reakce a názor na továrnu, která vyrábí televizory v Hranicích na Moravě. Paradox je, že po pár letech továrna zbankrotovala.

²⁰ Žižka, Jiří: *Fotografická tvorba pedagogů ateliéru reklamní fotografie fakulty multimediálních komunikací*

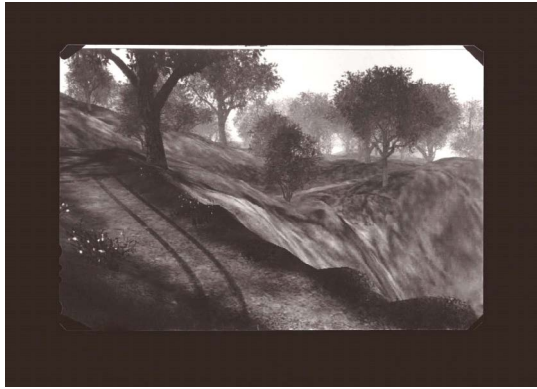
2002 – 2005 Majitelé hradů
2002 – 2004 Krajinky.jpg – krajiny zachycené před monitorem počítače
2004 – 2005, 2009 Hrady a zámky ČR
2004 – 2008 Neděle
2004 – 2008 Bezúčelná procházka
2005 – 2010 Mimo hru
2009 – Urbanity
2009 – 2012 Slušovice. Tady by chtěl žít každý
2010 – 2012 Třetí strana fotografie
2016 – Šumperák

Publikační a kurátorská činnost:

Je autorem více než dvaceti knih, například monografií Vladimíra Birguse, Jindřicha Štreita, o současné slovenské dokumentární fotografii (Slovensko) nebo antologie textů Česká fotografie 1938 – 2000 v recenzích textech, dokumentech (2010), spoluautorem výstav a knih Česká fotografie 80. a 90. let 20. století (Olomouc, 2002), Viktor Kolář (Kant, 2010) nebo Tenkrát na Východě, Češi očima fotografů 1948-1989 (Kant, 2009), podílel se na vytváření hesel do encyklopedie Nová encyklopedie českých výtvarných umělců (Academia, 2006). Připravil retrospektivy Jindřicha Štreita (Slovenská národní galerie, Bratislava 2006, Dům U Kamenného zvonu, GHMP, 2007) nebo Viktora Koláře (Galerie Starmach, Krakov, 2009), kurátorské výstavy Marginální architektura (Umělecké centrum Lodž, Mezinárodní fotografický festival, 2005), Odpojeno/Spojeno (Centre for Central European Architecture, Praha, 2005), I Image (s Lászlom Gergelym, Krzysztofem Czandrowiczem a Lucíí Lendelovou, Dorottya Gallery, Budapešť, 2005), Via Lucis. Fotografie české společnosti (České centrum, Brusel; Dům umění, Bratislava, 2009; Národní muzeum fotografie Jindřichův Hradec, 2010) nebo Nový život/Nový dokument (s Vladimírem Birgusem, Praguebiennale 2009), Tenkrát na Východě (s Vladimírem Birgusem, Dům U Kamenného zvonu, GHMP, Praha 2009), Andreas Feininger: That´s Photography (Dům U Kamenného zvonu, GHMP, Praha 2011), Romantický konstrukt (s Danielou Dostálkovou, Praguebiennale 2011), Fotografie jako fotografie (komunikační prostor Školská 28, Praha 2011) nebo Dagmar Hochová: Akrobat na glóbu života, Leica Gallery Prague, 2011.

Ocenění:

1999 – Czech Press Photo, 2. cena – reportážní soubor
2005 – Frame 005, 2. cena, kategorie: Komunikace
2006 – YPU, finalista evropské ceny
2006 – Sittcomm Award 2006, hlavní cena za projekt Krajinky.jpg

Tomáš Pospěch, Krajinky.jpg

Tomáš Pospěch, Pomezí

Tomáš Pospěch, Bezúčelná procházka

Mgr. LIBUŠE RUDINSKÁ

Absolvent 1993

Libuše Rudinská se narodila v Uherské Hradišti, studovala na gymnáziu v Otrokovicích, protože nebyla přijata na textilní průmyslovku v Brně, obor textilní výtvarnictví. Studium na gymnáziu jí frustrovalo, sice chodili kreslit, ale když objevila kouzlo fotografie, hledala paralelní možnost studia vedle nudného akademického vzdělávání. Lidovou konzervatoř v Ostravě jí doporučil zlínský fotograf **Libor Stavjaník**, který ji absolvoval. **Sousedík** byl pro amatéry, kteří hledali trochu filozofičtější rozměr ve své tvorbě, názorový guru, člověk, který nabízel pohled na hlubší rozměr tvorby, byl to podle Rudinské umělec, který dokázal strhnout.

Na Moravě je dodnes spousta fotografů, kteří ho následují, bohužel ho potkala v době, kdy jeho éra končila a on to poměrně těžce nesl. „*Myslím, že se cítil nedoceněný a zneuznaný. Přesto stihl ovlivnit i mě a dát mi jakýsi přesah, který jsem přirozeně hledala. Podobně zasáhl i jiného mého spolužáka, teoretika a pedagoga na Institutu tvůrčí fotografie **Tomáše Pospěcha**. To, jak na mě zapůsobil, mělo i další dohru, můj starší syn se jmenuje Bořek. Sousedík byl osobnost velmi vzdělaná a s velkým přehledem, vtáhl nás do světa francouzské fotografie, objevil pro mě humanistickou fotografii, dokument **Cartie-Bressona**. Lidová konzervatoř byla pro mne odrazovým můstkem pro studium na FAMU a samozřejmě byla fascinující mým raným mládím plným naděje a krásného očekávání. Radostí ze života, přestože to období Ostrava jaksi přežívala v nějaké letargii z dob bolševika, nedám na ni dopustit a je to město mého srdce. Proto jsem si pak i vybrala lokální fotografy jako mentory na FAMU, byl to **Viktor Kolář** a pak **Jindřich Štreit**, se kterým mě od prvního momentu pojí přátelství, v únoru oslavíme dvacetpět let a při té příležitosti bude mít 20. 2. v kině Metropol v Olomouci premiéru dokument o něm ve 20 hodin.*“

E-mailová korespondence z 11. 12. 2017, 29. 12. 2017, 20. 3. 2018

První rok probíhala výuka v sobotu od rána do odpoledne jednou za čtrnáct dnů. Bořek Sousedík vytvořil vlastní skripta, další rok, kdy to převzali **Kudělka – Holáňová** se výuka přesunula na pátek odpoledne. Holáňová měla svoji koncepci, ale inspirovala se i Sousedíkovými skripty, protože cítila, podle Rudinské, že žáky ovlivnil, respektovala jeho zadání a přirozeně na něho navázala. Byla sama absolventkou FAMU a měla intelektuální přesah. „*Pojilo mě s ní intenzivní a hluboké přátelství, které trvalo až do její smrti v roce 2000.*“

Studium:

1990 – 1993 studium na Lidové Konzervatoři v Ostravě, obor výtvarná fotografie

1993 – 1999 studia na FAMU, obor fotografie

V letech 1999 – 2002 spolupracovala s **Jaromírem Štětinou**, se kterým natočila dokumentární filmy v Keni, Gruzii, Arménii, Ázerbájdžánu a v Afghánistánu. Od r. 2002 se zabývá tvorbou dokumentárních filmů. Na volné noze, externě spolupracuje s Českou televizí.

Je producentkou a zároveň tvůrcem svých dokumentárních filmů.

Filmografie:

2000 Afrika – ztráta imunity

2000 Etiopie – země mé krve

2001 Josephina – Africký příběh

2001 Gruzie v roce jedna

2001 Horší Židé v Ázerbájdžánu

2001 Náhorní Karabach deset let poté

2002 Šestá polní v Afghánistánu

2002 Ženy mého života

2002 Afghánské evangelium

2003 Hranice dospělosti (o kauze Pavla Opočenského)

2004 Jen muž a žena? (O homosexuálních sňatcích v San Franciscu)

2005 Rusko: konečná na východě

2006 – 2007 Dvacet bezesných let (Od děsivého zemětřesení v Arménii uběhla už dvě desetiletí, přesto je stále přítomné v životech lidí. Mnozí dodnes bydlí v provizorních bytech. Nemohou spát, vybavují se jim scény ze 7. 12. 1988, kdy přišli o své rodiny. Někteří obyvatelé města Gjumri (v době zemětřesení se jmenovalo Leninakan) zahánějí vzpomínky alkoholem. Přesto nerezignují a hledají naději.

Přesto nerezignují a hledají naději.

2007 – 2008 Václavák 2008

2007 – 2008 Uloupené mateřství (téma sterilizace romských žen, Rudinská otevírá ve svém snímku citlivé téma sterilizace romských žen, jež byla v Československu praktikována pod různými záminkami od počátku sedmdesátých let a v různých skrytých podobách se s ní setkávají romská sdružení i veřejný ochránce práv dodnes, přestože řada odborníků tvrdí, že k nim v Česku nedocházelo a nedochází.)

2008 Hildegarda z Bingenu

2009 Karmelitky

2009 Buď hodná, nebo mi tě vezmou (Komu připadne dítě po rozvodu? Dokument o rodičích, kterým nevyhovuje dosavadní praxe.)

2009 – 2011 Můj otec George Voskovec (Dokumentární film přibližuje osobní život a uměleckou kariéru Jiřího Voskovce od jeho příchodu do Spojených států v roce 1950 až po jeho úmrtí v roce 1981. Film je vyprávěn z pohledu jeho mladší dcery Gigi, která po letech zjišťuje, kdo byl její otec Jiří-George Voskovec.)

2012 Návraty dokumentaristů – Pavel Opočenský po deseti letech

2012 – 2014 Pavel Wonka (v produkci)

2018 Na tělo, obyčejný svět neobyčejného muže, fotografa Jindřicha Štreita

Libuše Rudinská, Žižkov

Absolvent 1979

Bohužel bližší informace jsem nedohledala, naštěstí jsem byla nasměrována na **Aleše Kuneše**, který se o Marcelu Ryšánkovi rozepsal. Přepis dopisů, e-mailů by ztratily na autenticitě, rozhodla jsem se, že je nechám bez zásadních úprav.

Z e-mailové korespondence s Alešem Kunešem ze dne 11. 4. 2018

„Dobrý večer Renato, já se podobnými věcmi už letitě nezabývám, protože se zaměstnávám hlavně svými zdravotními problémy. Tedy: udělal jsem výjimku, ale opravte si ‚hrupki‘, protože tyhle věci nepíšu a vlastně mě ani moc nezajímají a 70. ani 80. mne neberou, stejně jako 90. a nové milénium. Jak mi napsala nedávno jedna dávná studentka: ‚Proč ste tak negativní?‘ Ale já nejsem ‚negativní‘, jen mě to nebaví a baví mě jiné věci, co zas nebaví nikoho jiného.

TOŽ (jak říkával Tatíček Masaryk) tady máte textik a upravte si ho podle svého, nebo ho vyhodte, ale hlavně Vám přeju, ať Vám diplomka dobře dopadne. Mějte se fajn: Aleš Kuneš.

*Marcela Ryšánka jsem sám pro sebe v jeho volné tvorbě vizuálně objevil někdy na počátku 80. let v časopisu Československá fotografie, kterému se říkalo „Malá“ (čtvrtletně tehdy vycházela ještě „Velká“ Revue fotografie). Pražskou fotografickou scénu jsem dobře znal. Byla relativně úzká a já se vyučil fotografem, absolvoval grafickou školu a začal znovu docházet na „Školičku“ do Biskupského dvora profesora **Jána Šmoka**, co byla vnímána jako „přípravka“ pro studia FAMU, a zároveň plnil programy mimořádného studia této školy. Měl jsem tedy tady dost široký okruh profesních přátel a jejich prostřednictvím věděl, co kdo dělá i jinde v regionech. Scéna na počátku 80. let byla přehledná, nikoliv jako dnes v obrovské globální síti propojené internetem.*

Ryšánkovy subjektivně pojaté deníkové záznamy, ovlivněné jeho vlastní (tehdy celkem komplikovanou osobní situací) nás spíš provokovaly. Byli jsme „profíci“, zajímalo nás širší „sdělení“ v duchu Šmokovy teorie fotografie a Ryšánek do tohoto schématu zapadal na celkem vzdáleném „okraji“.

Měl své „angelma“ obtížně rozlousknutelné, chyběla zřetelná myšlenková „koncepce“. Výběr byl publikovaný v časopisu, který sice (a to je nutné kontroverzní šéfredaktořce Evě Horské připojit k dobru) dával velký prostor mladým autorům a široce zacíleným recenzím výstav, což dnes už prakticky u nás neexistuje, ale tento medailon prostě vybočoval.

Celý ten prazvláštní Ryšánkův svět uzavřený obrazovým opusem sestavený z jednoho hermeticky uzavřeného souboru jednoho pokoje byl z našeho tehdejšího hlediska tak trochu „přes čáru“, protože subjektivní deníková výpověď byla v té době výjimečná, neobjevovala se ani na relativně

svobodných výstavách, natož aby byla českými autory v časopisech publikována. Spíše se ukazovala v Revue fotografie z prací zahraničních tvůrců a to už v 70. letech v době šéfredaktorky **Daniely Mrázkové**.

Pamatuji si, že jsme o tom dost diskutovali, a dospěli k závěru, že tady nám zcela neznámý fotograf mimo okruh našich několika „oficiálních“ škol vlastně předvedl podivuhodný kousek, když právě tuto věc, vymykající se dobovému úzu, dokázal s takovou samozřejmostí a jen tak jakoby nic prosadit a publikovat. A to jsem tehdy vůbec netušil, že jeho maminku, Miluši Ryšánkovou, vlastně už letitě znám. Na počátku 80. let jsme se s Ryšánkem ještě mihli v avantgardní a brzy zakázané scéně paní Šeré ve Výstavní síni Divadla v Nerudovce, kde prošla většina mladé generace 70. a 80. let. Přes fotografii tam tehdy působil jako kurátor **Jiří Škoch**.

V roce 1982 jsem byl s velmi mizerným posudkem vykopnut z jisté redakční práce a skoro rok jsem pak zůstal bez možnosti sehnat jakékoliv zaměstnání v oboru. K tomu jsem pocházel z rodiny, které nebyl žádný režim moc nakloněn. Za tehdejší situace to bylo ovšem koledování si o náramné nepříjemnosti nebo dokonce vězení. V dobách na konci „normalizace“ museli pracovat úplně všichni „práceschopní“ a mít toto oficiální místo v podniku orážítkováno v občanském průkazu.

Právě tehdy mi pomohla matka Marcela Ryšánka, která mizerný pracovní posudek přede mnou prostě roztrhala a sama prosadila mé přijetí do družstva Fotografia Praha, protože se za mne zaručila a „vymyslela“ pro mne novou pracovní pozici. Přijala mne jako „specialistu na barevnou fotografii“ do dobově celkem luxusně vybaveného studia v centru na Jungmannově náměstí.

O jejích synech (tedy ani o Marcelovi) jsme však nikdy nijak nedebatovali. Spíš o starším synovi, který se věnoval psychologii a jmenoval se Víta.

Poprvé jsem se s Marcelem Ryšánkem osobně setkal až o deset let později už v celkem odlišném politickém režimu na počátku 90. let, kdy paní Ryšánková odcházela do důchodu. Jezdil jsem tehdy hodně po Evropě s různými projekty, což mi škola v té divoké době kupodivu tolerovala. Dnes by mne zcela jistě za pár měsíců s podobnou „neukotveností“ vykopli. Jednou jsem se vrátil ze Skandinávie a Marcel Ryšánek byl můj nový „šéf ve zkušebním provozu“. Jenomže jaký to byl šéf? Na počátku 90. let nebylo vůbec jasné, co s touto školou dál. Velký celostátní fotografický moloch, družstvo Fotografia, který jí dříve povinně financoval a nabízel každému po absolvování práci, se rozpadal před očima. Kdokoliv chtěl v jakékoli oblasti podnikat s fotografií, mohl ihned začít bez školy, bez praxe a bez jakýchkoli znalostí, stačila mu jen půjčená investice do vybavení.

Mizely učebny a ateliéry v atraktivních lokalitách, na školu se hrnuly restituční požadavky a prostory se během měsíce měnily na hernu, banku či hotel. Učebny se stěhovaly do teskobaráků kdesi v polích za městem. A do toho staří harcovníci, co se v tomto novém světě moc neorientovali a stále lpěli na svém zaběhnutém koloběhu.

*S **Marcelem Ryšánkem** jsem strávil spoustu času spíš klábosením o fotografii, či postáváním ve vinárně Blatnička, než s jeho vlastním „vedoučováním“ (jak tomu sám říkal). To bylo však jen velmi krátké a celkem formální.*

*Jako člověka bych ho tehdy charakterizoval jako velmi sympatického, kultivovaného, s překvapivým nadhledem a možná až příliš laskavého s originálními názory a schopností vcítit se do aktuální fotografie, co však rozhodně nebyl predestinován na tento rychle se propadající post ve „zlomové“ době. Proto také profackován dobovou administrativou a konflikty se starými pracovníky raději sám rychle zmizel. Bylo to tehdy až příliš nepřehledné a zatímco já mizel v Evropě, on se začal věnovat drobnému podnikání, za které si pak dával jako dárky cesty po světě. Byly to dárky veskrze „fotografické“. Snímky, co tam zaznamenával, byly dobově znovu velmi výrazné a celkem jináčí, než nějaké „arabesky“ z cest mnohých známějších autorů. Pokud si dobře pamatuji, tyto soubory z cest uvedl jen na výstavě v jednom asi už zaniklém klubu na Národní třídě v Praze. Kromě několika Ryšánkových osobních přátel jsme se tam sešli vlastně tehdy snad jen tři lidé z branže: Já, **Josef Moucha** a **Jaroslav Beneš**. Koncem milénia spravoval Marcel Ryšánek s manželkou Kulturní centrum Zahrada na Jižním městě. Nabídl škole zajímavé výstavní prostory a akce měly pro studenty často doslova iniciační význam. Do školy k nám (tehdy již ve Vysočanech) chodil v této době i jeho syn.*

Když Marcel Ryšánek ukončil práci v kulturním centru, věnoval se krátce opět podnikání na Letné, ale projevil také zájem se na „poklidnou“ SOŠ po desetiletí vrátit a oslavili jsme společné padesátiny. Paradoxně jsme si vyměnili role a já mu byl „šéfem“. Nebo spíše „nárazníkem“ před vedením školy, které mu nezapomnělo jeho dávný bleskový ústup. Jenomže to už se měnila svobodná atmosféra škol 90. let a začalo „přituhovat“ v mnohých předpisech, nařízeních, čipováních a zároveň neustále chyběly finance. Přesto se podařilo získat nově zrekonstruované prostory v povodní vytopeném Karlíně a tam (odloučen na odloučeném pracovišti) Marcel Ryšánek získal malé zázemí.

*V době, kdy na škole pedagogicky působil, zde už docházelo k úplné proměně generací. Pracovali zde absolventky ITF SU **Petra Benešová** a **Petra Zůnová**, později budoucí sportovní fotoreportérka **Barbora Reichová** a nakonec mladí absolventi, které jsme si vytipovali během maturitního studia a dále pokračovali na bakalářské pedagogické obory nebo různé vysoké fotografické školy.*

Střídání generací může být na školách někdy problém. Marcel Ryšánek ho zvládal s rozumem, ale jako na každé dnešní škole studenti občas vyhledávali záminky, jak přejít k pedagogovi generačně bližšímu. Pro ambiciózní studenty byl někdy Ryšánkův přístup až příliš laskavý a benevolentní.

Došlo dokonce i k ojedinělým vyhoceným konfliktům (jak už to na školách občas bývá) které se však nakonec obrátily v podivuhodný happyend jak v kultovním americkém filmu „Panu učiteli s láskou“. Marcel Ryšánek na konci své pedagogické činnosti připravil zcela ojedinělou expozici svého kruhu studentů na Malostranském náměstí v Rubínu. Jakoby se sám znovu vrátil obloukem zpět do svého výchozího statusu v Divadle v Nerudovce. Ale tentokrát to byl výsledek práce jeho studentů.

Na vernisáž přišla řada osobností z výtvarného umění, byl to krásný večer s mladými fotografy a lidmi od kumštu. Expozice byla zvláštní i tak trochu dojemná jakýmsi tichým protiproudem, s nímž sám **Marcel Ryšánek** kdysi začínal a nyní stejnou cestu zvolila většina jeho studentek. Pojmenoval bych to „netradiční tradicionalismus“ nebo „neaktuální aktuálnost“, ale dosti hříček se slovy. Já sám krátce po této výstavě hned po prázdninách ze zdravotních důvodů musel na škole svou práci předčasně ukončit.

O tři dny později jsem se dozvěděl, že Marcel Ryšánek náhle a zcela překvapivě zemřel.

Nikdy si na zdraví nestěžoval a nikdy za něj nikdo těch posledních pár let nesuploval.“

Marcel Ryšánek, absolventská práce LKO

BcA. MARTIN SMÉKAL

Absolvent 1979

Narodil se a žije v Ostravě, LKO byla jasná volba, protože možnosti studia fotografie byly za komunismu dost omezené. Škola ho zásadně ovlivnila, protože v té době byly propagovány ideologické fotografie, ale **Sousedík** svým žákům zprostředkoval nevídaný pohled na fotografii a na její interpretaci.

V roce 1999 absolvoval Institut tvůrčí fotografie SLU, fotografii se věnuje pouze ve své volné tvorbě. Jeho fotografie jsou inspirované průmyslovou Ostravou. Zachycuje městské krajiny, zátiší, nalezené místa na periferiích například v souborech Věci a místa, Druhá vrstva, Bezpečné úkryty, Věcnosti.

Martin Smékal, bez názvu

MgA. JACEK ŚWIDERSKI

Absolvent 1993

Magistr umění v oboru fotografie (diplom MZV 2000). Absolvoval Akademii múzických umění v Praze FAMU na katedře fotografie, Lidovou konzervatoř v Ostravě na Fakultě fotografie, získal umělecké stipendium na Middlesex University v Londýně.

Fotograf, kurátor několika desítek individuálních a kolektivních výstav v Polsku i zahraničí, například Měsíc fotografie v Bratislavě, Měsíc fotografie v Krakově, Sdružení polských fotografů v Krakově, Manggha muzeum v Krakově a Muzeum dějin fotografie v Krakově. Od roku 2006 je vedoucím fotografického oddělení v Národním muzeu v Krakově. Působil jako pedagog na Akademii výtvarných umění v Krakově v letech 1999 – 2001.

Podílel se na vytváření a ochraně národních digitálních zdrojů v kulturních a vědeckých institucích včetně „Digitalizace v Národním muzeu v Krakově“.

Jako fotograf se specializuje na inscenovanou fotografii. Realizuje vlastní projekty, ale i vydavatelství a reklamní agentury. Publikuje jak v polských časopisech, tak i zahraničním tisku. Je zakladatelem fotografické agentury FOTOTERMINAL (založená v roce 2003, posláním je propagovat umění fotografie).

Jacek Świdorski, reklamní fotografie

ANTONÍN VÁLEK

Absolvent 1969

Narodil se ve Frýdku-Místku, rodina se ale brzy odstěhovala do Kraslic, kde při osídlování pohraničí dostala zemědělskou půdu. Po dvanácti letech se rodina opět vrací na Ostravsko.

Válek se setkal s fotografií ve dvanácti letech ve školním fotokroužku, kde si vyzkoušel práci s přístrojem Fokaflex a jednoduchými kontaktními kopírovacími rámečky. Od dětství pravidelně sportoval. Věnoval se hlavně cyklistice a běhu na lyžích, což se mu zúročilo, protože na jednom ze závodů vyhrál fotoaparát Flexaret. A díky tomu začal fotografovat kamarády na závodech a samostudiem se postupně sám učil fotografie vyvolávat a zvětšovat.

Přihlásil se do tehdejšího nově vzniklého fotokroužku v Havířově, ale to mu nestačilo, proto se roku 1967 přihlásil ke studiu výtvarné fotografie na Lidové konzervatoři v Ostravě. Podle jeho slov, **Růžička** snad nikdy neučil, ale svou osobností uměl v lidech vyprovokovat skrytý talent a nadšení. Váلكovi přednášel **Ján Šmok, K. O. Hrubý, Hinšt.**

Antonín Válek pracoval nejprve u důlní společnosti, jako elektrikář a svářeč, v roce 1964 se stal zaměstnancem Fotografia Ostrava a o čtyři roky později pracoval jako reprodukční fotograf v Karviné.

V srpnu 1968 v době okupace zachytil Válek tyto události mezi prvními. Ze stejného důvodu se v lednu 1969 vydal do Prahy vyfotografovat pohřeb **Jana Palacha**. Jeden z jeho nejznámějších snímků s názvem Sám proti všem byl několikrát v zahraničí oceněn.

V roce 1974 Antonín Válek zakládá fotoklub SČF Havířov, během dvou let má stovacet členů a Válek je jeho předsedou devatenáct let. Svaz Československých fotografů v Havířově byl největší fotoklub v republice, účastnili se fotosoutěží, zvali různé hosty (i ty, které pozvat nesměli, např. **Viktora Koláře**), „hosty v krabici“, pořádali na konci roku pro rodiny fotobuřty atd.

V roce 1992 byla činnost fotoklubu ukončena, nicméně na konci devadesátých let jeho kamarád, Jaroslav Hrachovec zakládá fotoklub nový, kde už Antonín Válek nepůsobí. Podle jeho slov to bylo dost vyčerpávající a chtěl se více věnovat své tvorbě.

Jeho fotografie jsou zastoupeny v Moravské galerii v Brně, Slezském zemském muzeu Opavě, archivu SČF, ve vlastivědném muzeu Český Těšín i v soukromých sbírkách. V roce 2016 mu byl udělen Mezinárodní federací titul AFIAP, také byl vyhlášen osobností města Havířov 2016. V zahraničí měl sto jedenáct výstav a v tuzemsku jich bylo nespočetně.

Antonín Válek, Sám proti všem

Antonín Válek, bez názvu

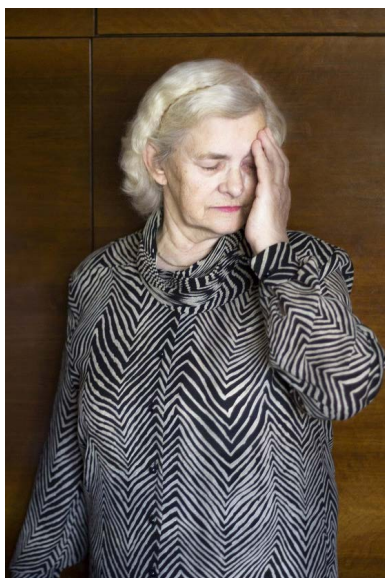
Antonín Válek, bez názvu

BcA. PETRA VLČKOVÁ

Absolvent 2011

Herečka a fotografka na volné noze, vystudovala bakalářské studium na Konzervatoři v Brně, obor hudebně dramatický, na Institutu tvůrčí fotografie Slezské Univerzity v Opavě a v současné době studuje magisterský obor.

Ve své tvorbě se hlavně soustřeďuje na autoportrét a portrét, kombinuje různé postupy, techniky, koláže, hraje si s prostorem a domalovává jej, ale věnuje se také klasické fotografii. Za svůj soubor Babičky – současná móda senierek získala první místo v uznávané soutěži Czech Press Photo, kategorie Umění a zábava.

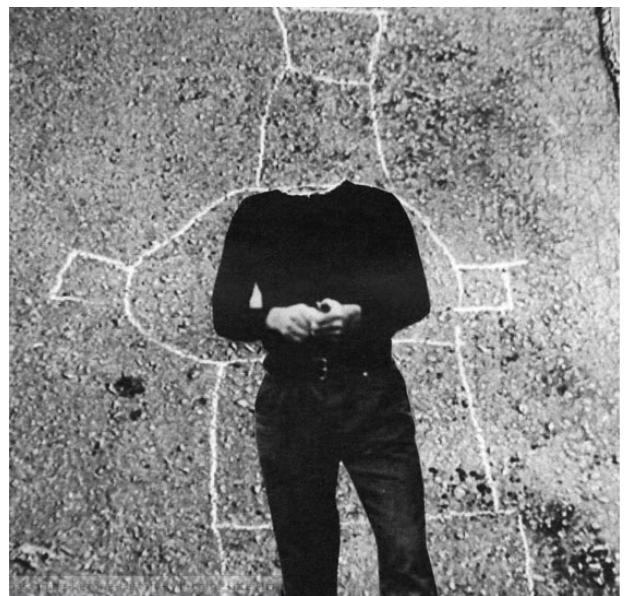
Petra Vlčková, Babičky

TEREZIE FOLDYNOVÁ

Vystudovala fotografii v ateliéru **Michala Kalhouse** na Ostravské univerzitě, své práce publikovala v časopisech Host, Protimlův a Weles. V současné době působí jako učitelka fotografie na střední škole a studuje Teorii a dějiny české literatury na Filozofické fakultě OU.

Velmi specifickým způsobem zpracovává historii, hraje si s různými souvislostmi a dává všemu jiný rozměr.

Fotografické projekty: Melanchra, Hlušiny, MUCK, Po nás přijde historie..., Lajtar, Qua vadis?

Terezie Foldynová, Fundament

Terezie Foldynová, Melanchra

OTAKAR MATUŠEK

O Otakaru Matuškoví vypracovala velmi hezky napsanou bakalářskou práci studentka ITF **Vladimíra Žídková**. Od té doby Ota však udělal další krok, kterým se přiblížil do povědomí fotografické veřejnosti. Tento rok se mu podařilo realizovat výstavu v ateliéru **Josefa Sudka**, výstava se jmenovala Nemožnost vran. Zásahu na tom má **Ivan Pinkava**, který toto Otovi nabídl po zhlédnutí jeho fotek v atriu Galerie Umění v Ostravě.

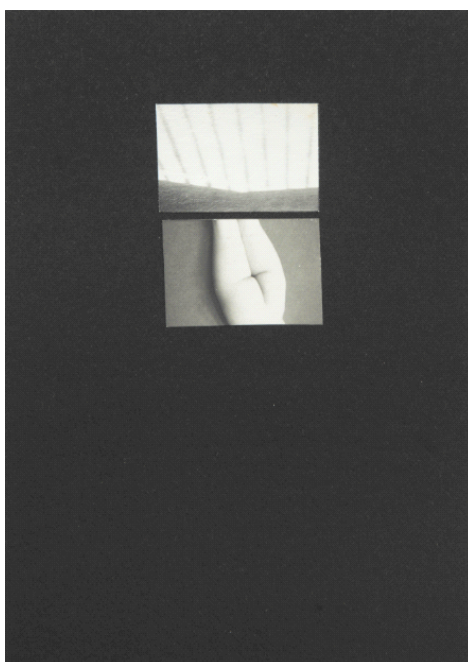
Mottem této výstavy si zvolil aforismus **Franze Kafky**: „*Vrány prohlašují, že jediná vrána by mohla rozbít nebesa. To je nesporné, není to však důkazem proti nebesům, neboť nebesa znamenají právě: nemožnost vran.*“

Otakar Matušek studoval fotografii na Lidové konzervatoři u **Bořka Sousedíka**, který ho, podle jeho slov, vždy podporoval. V tu dobu Otakar nejvíce bojoval se svými démony, ale láska k fotografii byla silnější a sociální fóbie překonával jen díky fotografii a touze se něčemu novému naučit.

Naštěstí jeho nemoc před deseti lety ustoupila.

První jeho autorská výstava proběhla v roce 2005 v galerii Chagall v Ostravě, v roce 2008 byl vybrán na kolektivní výstavu Třetí strana zdi do Moravské galerie v Brně, následovala v roce 2009 výstava ve Fiducii v Ostravě. Díky Otakarovým schopnostem a přátelské povaze se seznámil se spoustou zajímavých osobností.

Otu znám jako muže, který je obklopený taškami plnými fotografií, knih, útržků z časopisů, poznámek, aforismů. Taky mně tak oslovil kdysi dávno v Bohumíně na výstavě posluchačů LKO, vytáhl svá alba z kufříku, obaly na fotografie s kýčovotými obrázky působily nedůvěryhodně, ale obsah přesvědčil.

Otakar Matušek, bez názvu

MICHAELA SPURNÁ

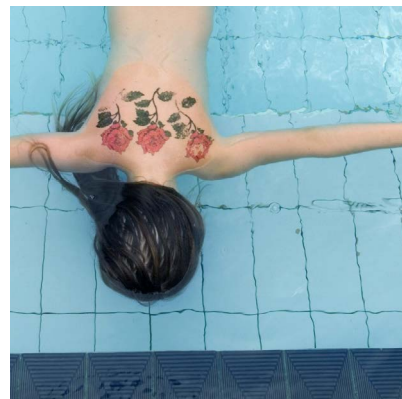
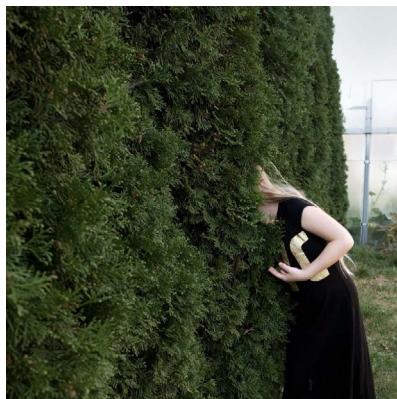
Michaela Spurná se narodila v Olomouci a stále v tomto kraji žije. S fotografií začala díky narození své dcery v roce 2008. Navštěvovala Fotoškolu v Brně pod vedením **Evžena Sobka**, Lidovou konzervatoř v Ostravě, vedenou **Ditou Pepe**, tu však nedokončila. V současné době studuje Institut tvůrčí fotografie na Slezské univerzitě v Opavě.

Začala dokumentovat dění okolo sebe, především vlastní rodinu a dceru Lauru. Dokáže zachytit náhodný okamžik s velmi procítěným pohledem.

„Michaela destiluje z rozličných událostí výjimečná optická dobrodružství. Zároveň lze říci, že svou tvorbou sleduje situace, které nejsou vymyšlené, natož smyšlené, i když bývají ozvláštněné,“ přibližuje **Josef Moucha**.

Byla několikrát oceněna v prestižní soutěži Czech Press Photo, v zahraniční soutěži Young Portfolio Acquisitions v Kiyosato Museum of Photographic Arts v Japonsku nebo v soutěži jednoho z nejprestižnějších fotografických webů LensCulture.

Soubory: Karneval, U nás, Plays, She

Michaela Spurná, soubor Ona

Dobrý den,

studuji Institut tvůrčí fotografie na Slezské univerzitě v Opavě, v současné době jsem ve třetím ročníku a zvolila jsem si jako téma bakalářské práce Lidovou konzervatoř v Ostravě. Našla jsem Vaši adresu v archivu LKO a doufám, že Vám nevadí, že Vám v této věci píši. Chci oslovit pár absolventů této školy s tím, že mne zajímá, jak jste tuto školu vnímal, kdo Vás učil, jakou jste měli výuku (pokud možno více rozebrat), přednášky (jaké osobnosti zvali na přednášky), workshopy, plenéry... taky by mne zajímalo, jak a zda vůbec ovlivnila tato škola Váš život, Vaši tvorbu a zda se fotografii stále věnujete.

Pokud by to bylo možné, svou odpověď mi pošlete do konce února, pokud to bude později, tak opravdu maximální hranice je konec března, abych měla čas všechny informace zpracovat.

Děkuji moc

Renata Běčáková

Tel.: 608 148 548

renata.support@seznam.cz

Hnojník 250

739 53

Dobrý den,

omlouvám se, že se ozývám teprve teď na Váš dotaz ohledně studia na LKO.

Jsem již starobní důchodce, ale přes zimní období provozuji ski servis, takže dříve jsem se k tomu opravdu nedostal.

Od doby studia jsem také změnil adresu bydliště.

LKO jsem navštěvoval v letech 1976 až 78 – ve čtyřech semestrech. V této době hluboké normalizace to byl mimo jiné také únik z běžného komerčního života. Jelikož náš lektor **Ing. Sousedík** nebyl právě nadšenec pro socialistický realismus, částečně se studium vyvíjelo v tomto duchu.

Samozřejmě základem byla technika zpracování jak negativu, tak následně pozitivu (vše černobíle). Většinou jsme fotili na kinofilm, práce se odevzdávaly ve formátu 30×40cm – takže zpracování v počátcích nebylo příliš jednoduché s ohledem na dostupnost techniky. Následovaly základy optiky, skladba obrazu, dějiny fotografie atd. až po samostatnou závěrečnou práci ve formě vázané fotografické publikace.

Výuka byla prováděna formou dálkového studia, bez ateliéru – veškeré fotopráce si prováděl každý sám doma, na konci každého semestru byly poměrně náročné zkoušky a odevzdání semestrálních fotografií.

Jestli si dobře vzpomínám, tak studium nás ukončilo asi třicet procent původních studentů, s tím, že jsme měli kvalifikaci pro profesionální fotografy.

Já jsem se profesionální fotografii nikdy přímo nevěnoval, ale v každém případě mě toto studium ovlivnilo v pohledu na výtvarné umění, tvůrčí a výtvarnou fotografii a asi také ovlivnilo další životní styl. Dost jsem se věnoval horolezectví a cestování, no a při tom focení.

Pokud myslíte, že by pro Vás bylo přínosem osobní setkání, tak se ozvěte – teď už budu mít snad víc času.

S pozdravem „dobré světlo“ Vlastík Karlíček

Tel. 603 279 554, bivak.sport@seznam.cz , www.berkner.cz, Mikulášská 73, 794 01 Krnov

Dobrý den, Renato,

omlouvám se, na Facebook moc nechodím; takže odpověď je asi dost pozdní:

Bylo to ještě za totality, kdy jsem byl čerstvým Ing. konstruktérem ve strojní fabrice a chyběla mi osobní seberealizace, protože do mé profesní práce zasahovaly vlivy technologů, rozhodování tech. náměstka, koncepce výroby firmy.

Fotka (fotil jsem jen 16 let, *1952) mi dávala, a stále dává svobodu. Museli jsme mít své „nádobíčko“: objektivy 35, 135 mm; domácí (provizorní) fotokomoru, a když zadaná úloha nebyla dobrá, museli jsme ji přinést za 14 dní novou plus tu poslední; někdy se to nahrnulo, i proto, že náš vyučující (p. **Bořek Sousedík**) nám dával jen textová zadání úloh, aby nás obrazově neovlivňoval – což, myslím, bylo dobré; až na konci každého (ze 4 semestrů) jsme měli volné klauzury.

Mám stále schované své fotopráce, vč. závěrečné (Město v noci, z něhož mi B. S. vybral asi 2 až 3 fotky na výroční výstavu LK – r. 1985?). Jezdit do LK v Ostravě pro mě bylo dost časově náročné – cestování v noci rychlíkem z Chocně, čekání do začátku (9 h) na nádraží a pak několik hodin zase zpět = 24 h na cestách; až později jsem se dozvěděl, že **prof. Šmok** otevřel podobnou školu v Hradci Králové, ale zůstal jsem v Ostravě.

Začínalo nás cca 80 a skončilo/absolvovalo cca 20, přičemž jednoho kamaráda to stálo rozpad manželství, protože jednou z úloh bylo foto aktů. Při pohledu na doklad o absolutoriu LK v OVA (1982–1985, tj. č. 37/1985; tj. s jednoročním zpožděním, protože jsem si lepidlem Herkules zkazil fotoknihu; lepidlem, které mi na více fotkách závěrečné fotoknihy prorazilo do žluta na bílých plochách...), vidím, že byly během 4 sem. tyto předměty:

1. Základy fotografie (výborný), tj. vč. chemic. procesů, fyziky světla
2. Skladba obrazu (výborný)
3. Snímková technika (dobrý)
4. Dějiny fotografie (velmi dobrý); měli jsme skripta od Bořka Sousedíka
5. Výtvarně-technická praxe (výborný)
6. Absolventská práce (výborný); tj. „prospěl s vyznamenáním“.

Nejvíce mě bavila kompozice a Dějiny foto. Uvažoval jsem i o profesní dráze fotografa, k čemuž by mi asi toto vzdělání dostačovalo, ale ateliérovou fotku jsem dělat nechtěl a na dravého reportéra jsem neměl dost povahu; souvisí to nejen s etikou, ale i se způsobem života, s vybavením – a kdo Vám ho zaplatí... Pak jsem na fotky/-ní zanevřel. Nejen proto, že jsem se začal věnovat duchovním naukám (procházel jsem – coby slabý odvar – životem podobně jako **František Drtikol**, až na to členství v KSČ...) – jóga, makrobiotika, hinduismus, Hare Krišna a poté křesťanství

(po revoluci jsem si – současně se začínající službou faráře v Krkonoších – dodělal teologické vzdělání na Husitské teologické fakultě UK Praha, a od r. 1991 jsem farářem (toho času pracujícím důchodcem) Církve čsl. husitské, tč. ve Žďáru nad Sázavou), ale i proto, že mě ničilo pomyšlení, že spoluničím životní prostředí bromidem stříbrným aj. chemií do kanalizace odtékající při zpracování fotek.

K fotce jsem se prakticky vrátil až s její digitalizací, kdy už obraz vznikal ekologicky a nedrtilo mě pomyšlení spousty chemikálií v kanalizaci při sporadické úrovni mých fotek... stále fotím.

Teď na dobré mobily, např. Nokia 935, Nokia 1020, Sams. Galaxy Note 4, Note8 (mají skvělou světelnost!), tématicky spíš přírodu se snahou o čisté, jednoduché linie malebné Vysočiny (mé milované, a kraje mých předků).

Pokud budete mít cestu na Vysočinu, Renato, rád se s Vámi setkám, a můžeme si (i o fotkách – stále je miluji – a **Bořek Sousedík** mi dost dal – nejvíce jsem si odnesl z jeho tzv. „vizualizace, a ‚rezidua‘ fotografií...) popovídat.

Ještě vzpomínám na dva výroky Bořka Sousedíka:

- Fotografie není věcí faktu, ale vztahu (ke skutečnosti).
- Fotografie není sdělení (vs. **prof. Šmok**, který byl údajně přesvědčen o opaku...)

Díky za Váš zájem. S úctou Milan Vostřel

Dobrý den,

LK v Ostravě jsem studoval ještě se skupinou podobně zaměřených lidí, v období cca 1983 – 84. Nevím, kolikátý ročník jsme byli, ale v té době už škola určitou popularitu měla. Možná to také bylo tím, že v té době mezi zájmovými kroužky a vzděláním nebylo příliš možností.

Sice existovaly střední školy, které měly ve studijním plánu i fotografii, ale vždy jako doprovod k nějaké „smysluplné“ činnosti. Pro obyčejného amatéra snaha mnohdy končila u zájmových kroužků. Jestliže to člověk myslel vážně, a navíc by se i chtěl někde uchytit, byla LKO anebo poté IVF jedinými možnostmi k získání nějakého vysvědčení o „kvalifikaci“. A proč bylo toto do určité míry důležité, byla určitá odtažitost „profiků“ od amatérů. Tehdejší elita nedovolila publikaci fotografií v tom omezeném počtu médií amatérům – zkrátka boj o korýtko.

Nastoupilo nás do ročníku cca 30 a naším přednášejícím lektorem byl **Bořek Sousedík**.

Pamatuji si, že hned, jak jsme se nacpali do malé místnosti posluchárny, řekl:

„Nebojte se, za 2 měsíce, až se ukáže, kdo to myslí vážně, bude prázdná.“

Ročník jsme končili v asi šesti lidech.

Je to už mnoho let, ale pamatuji si, že obsahově jsme hodně probírali kompozici, techniky, historii fotografie a jednotlivé úkoly. Velmi málo jsme někam chodili, nikdo z význačných fotografů za námi nebyl a jediná návštěva byl nový spolužák uprostřed roku, ze kterého se vyklubal příslušník státní bezpečnosti, který touto formou kontroloval nezávadnost přednášek. Jinak „vyučování“ bylo velmi příjemné, přátelské a obsáhlé. Sestávalo se z přednášek 1x nebo 2x za měsíc, vždy v sobotu dopoledne. Přednášky probíraly jak zmíněnou historii, techniky, kompozice a ukázky, ale také hodnocení úkolů, které jsme dostávali na doma. Úroveň by mohla být zřejmá i z toho, že jsme se scházeli z celé republiky. Z Mostu, Prahy, Kladna, Svitav, Zlína, Znojma. Dodnes o sobě víme, i když nás vítr rozvál na všechny strany.

B. Sousedík, byl velmi zaměřený na detail jak ve zpracování, tak i v kompozici snímku. Jeho styl byl velmi podobný stylu Vládi Birguse, se kterým jsem se později seznámil na Institutu výtvarné fotografie, který jsem následně také absolvoval. Jednalo se o okamžiky, které byly založeny na jasné kompozici obrazců a geometrií světla, stínů a struktur se začleněným člověkem. Dodnes se mohu považovat za odchovance tohoto stylu.

Fotografii jsem se věnoval a věnuji stále a stále jako amatér. Po LK a dále i IVF jsem několikrát vystavoval a jednou bez povolení úřadů i v cizině, což mě uvedlo do vyšetřovacího spisu STB.

Stoupající náročnost mého povolání fotografii utlačila na pozici krásného koníčka, ale zase mi umožnila díky cestování pořídít řadu snímků i mimo ČR.

Dnes je fotografie potrefená konzumním způsobem použití. Přispěla k tomu jak digitalizace, tak i dostupnost. Mizí tím jakési řemeslo – vědět, co chci zachytit, protože na to mám omezené prostředky – nyní je to více nahrazeno tisícem snímků, ze kterých něco musí vyjít.

Zajímá mě vždy další osud LK Ostrava. Mohla byste mi něco ze své práce na toto téma poslat, až budete končit? Pouze pro moji potřebu.

Děkuji. A kdybyste měla nějaké otázky, rád Vás podpořím.

Ota Kopačka,
e-mail okopacka@seznam.cz

Ota Kopačka, z cyklu *Městský chodec*

Z korespondence s Jozefem Kirdajem ml. ze dne 21. 1. 2018

Dobrý deň,

práve som dostal Váš list. Je mi ľúto, ale adresát Vášho listu – môj otec – je už 26 rokov po smrti. Dúfam, že s ostatnými absolventami budete mať viac šťastia.

S pozdravom
Jozef Kirdaj ml.
jozefkirdajfotograf.sk

Z korespondence s Ondřejem Galiou ze dne 6. 4. 2018

Krásný den,

můj profesor na škole byl **Fedor Gabčan**. Školu jsem studoval dálkově a to tak, že jsem každý druhý pátek dorazil na konzultace. Na těchto hodinách jsem ukázal profesorovi hotovou práci a společně jsme ji probrali. Do toho ještě probíhala výuka historie a technik. Takto nás jezdilo asi 8 a vždy jsme dostali nějakou práci, téma, které jsme zpracovávali samostatně doma. Jedním z mých spolužáků byl i **PhDr. Petr Pavliňák**, majitel galerie Chagall.

2002 – 2004 jsem studoval Lidovou konzervatoř v Ostravě – obor: Výtvarná fotografie,
2007 – 2010 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – obor: Reklamní fotografie

Škola určitě ovlivnila mou další tvorbu i ve fotografování a hlavně v práci. Bylo to skvělé a ve škole jsem se toho hodně naučil.

S pozdravem BcA. Ondřej Galia

Dobrý den,

studoval jsem po dva roky o sobotách fotografii u pana **Bořka Sousedíka**.

Workshopy, plenéry ani jiní přednášející nebyli – byla to školička jednoho muže, který mne však ovlivnil zcela zásadně, vlastně nasměroval můj život úplně novým směrem. Byl velmi vzdělaný, do fotografie vtažený. Sám v té době aktivním fotografem, prodával občas své práce na ‚Západě‘ a nakupoval za ně monografie světových autorů, u nás v té době nedostupných – jedna monografie měla cenu přibližně jednoho měsíčního platu.

Budete-li chtít vědět víc, pište nebo volejte na 602 330 109.

S pozdravem,

Jindřich Mynařík

nájemný fotograf

<http://mynarik.wordpress.com/>

Jindřich Mynařík, Staronové akty

Ahoj Reni,

omlouvám se za pozdní odpověď, ale doma probíhá rekonstrukce, tak mám počítač občas mimo provoz.

Tak jestli se nepletu, Lidovou konzervatoř jsem absolvoval v letech 1988, 89 a 90. Naším lektorem byl Ing. **Bořek Sousedík**. Výuka byla rozdělena do čtyř semestrů.

První semestr byl zaměřen na chemické složení vývojek, ustalovačů apod. Bylo to pro mne trochu utrpení, protože mě chemie nikdy moc nebavila. Asi jsem nebyl sám, protože když jsme nastoupili, bylo nás asi čtyřicet a postupně se stav začal snižovat.

V této době škol podobného zaměření moc nebylo, studující jezdili do Ostravy i z velké dálky, např. ze Slovenska nebo Českých Budějovic.

Trochu mě na začátku zaskočila probíraná témata, měl jsem jinou představu o tom, co se tady naučím a budu moci využít pro svoji fotografickou praxi. Ale řekl jsem si, že když už jsem se přihlásil a byl vybrán, musím to dokončit.

Součástí výuky byla praktická cvičení. Po každé přednášce jsme dostali za úkol do příští hodiny nafotit a vyhotovit fotografie na zadané téma. Na další hodině jsme práce předkládali a lektor je hodnotil za účasti všech studentů. Každý mohl k předvedené práci zaujmout svoje stanovisko. Tohle bylo pro mne velkým přínosem, mohl jsem porovnat svoji práci s někým jiným. V prvních semestrech nám lektor ukázal fotografie na zadané téma, později jen téma zadal a museli jsme sami vymyslet a vytvořit fotografie. Každý semestr byl zakončen zápočtem, tři fotografie velikosti 30x40 na volné téma a závěrečnou zkouškou.

V další studiu se probírala témata jako stavba obrazu, forma, obsah, kompozice. Závěrečný semestr byl věnován historii fotografie. I když jsem tomu moc nevěřil, bylo to pro mě nejzajímavější téma a moc jsem se na další přednášku těšil. Probírali jsme časy od vzniku fotografie až po dnešní dobu, tedy tehdejší dobu, to je po osmdesátá léta. O digitální fotografii jsme mohli tak akorát snít.

Studium bylo zakončeno závěrečnou zkouškou a vytvořením makety fotoknihy. Byla to poměrně pracná záležitost. Nafotit, vyvolat fotografie a nalepit na kladívkový papír a nakonec nechat v knihařství ořezat a vložit do desek.

Všechno jsem to zvládnul a konzervatoř myslím úspěšně dokončil.

Co mi studium dalo, byla nová koupelna, kterou jsem používal jako temnou komoru, protože tu původní se mi podařilo úspěšně zničit od vývojek a ustalovačů.

Bylo to pro mě dost náročné hlavně na čas. Pracoval jsem na montáži, a když jsem přijel domů, tak se zavřel do koupelny a pracoval na úkolech. Díky pochopení mojí ženy a dětí jsem to zvládnul. I když některá témata mě oslovila více a jiná méně, určitě mi otevřela jiné obzory a v mnoha případech ukázala cestu jak dál.

Co se týká workshopů, žádný se nekonal, návštěva výstav byla záležitostí každého samostatně. Osobně mi dala nejvíce výstava k 150. výročí v Praze.

Nevím, jestli Ti moje povídání pomůže při psaní bakalářské práce, ale přeji hodně úspěchů.

Zdravím, Vraťa Polák

Dobrý den,

rád Vám poskytnu pár informací ze studia na konzervatoři v Ostravě.

V době, když jsem ji absolvoval (za totáče), Studium fotografie bylo pouze v Praze na FAMU, a to pouze denní studium, kde byl o to velký zájem, byl tam velký převis uchazečů. Jedno dálkové studium bylo v Brně (předchůdce IVF – Institutu výtvarné fotografie), paralelně bylo dočasně otevřeno ještě na Lidové konzervatoři v Ostravě.

Vzhledem k velkému množství uchazečů jsem na IVF nebyl přijat, a tak jsem se pokusil o Ostravu. Tam to vyšlo.

Samozřejmě byly tam jakési přijímačky + fotografie. Byl tam odlišný způsob osnov a výsledkem bylo po zdárném absolvování stát se lektorem foto, zasedání v porotách a vést kurzy začátečnicků. Nyní k vlastnímu obsahu: Studium bylo rozděleno do čtyř semestrů, během každého semestru jsme museli odevzdávat práce na dané témata a u každého jeho ukončení klauzury. Při ukončení studia každý musel vytvořit maketu fotoknihy na vlastní téma. Počítalo se i s vlastní vazbou. Celé studium bylo zaměřeno hlavně na teoretickou výuku. Fotografická tvorba byla poněkud upozaděna, ale povinná. Zápočty + známky, vše bylo zaznamenáno v indexu.

Obsah jednotlivých semestrů:

1) Základy fotografie /chemie – veškeré chemické postupy, výroba vlastních vývojek, ustalovačů apod. + fotografická technika – optika, objektivy, uzávěrky, atd. a práce s nimi (možná už nepoužívám správné termíny, je to dávno). Praktická část: kopie, práce foto s neprůhledným materiálem, foto s průhledným mat (sklo), struktury povrchů + makro, tonalita foto pérové a půltónové.

2) Skladba obrazu – upomínková foto, situační portréty, krajina a objekt, aranžované zátiší, nalezené zátiší.

3) Snímková technika + práce se světlem – praktická část: foto s přirozeným sv. a umělým světlem, studie kvalit světla, prostorové studie, studie hloubky pole (ostrosti), časové studie.

4) Dějiny fotografie – praktické cvičení krajina, akt, reportáž. U každého semestru navíc klauzury a na závěr absolventská práce + maketa knihy.

Museli jsme si shánět různou literaturu.

Nejzajímavější byly dějiny, to byly přednášky – seznámení s fenoménem fotografie od vzniku po současnost a rovněž poznat a naučit se světové mistry fotografie a jejich tvorbu, kteří určovali vývoj fotografie od jejího vzniku do dnešní doby.

Hlavní vyučující lektor: **Ing. Bořek Sousedík**.

Vyučovala se pouze teorie v posluchárně, praktická cvičení jsme dělali sami doma individuálně. Hodnocení a ústní zkoušky – samostatné zkoušky po každém semestru. Neměli jsme žádné workshopy, plenéry ani setkání či přednášky s osobnostmi. Náš ročník čítal zhruba 45 posluchačů a absolutorium získalo asi 6 – 7 absolventů. Byli jsme na to upozorněni, že bude velký propad. Malá poznámka: náš lektor byl zastánce tzv. „nerozhodujícího okamžiku“.

Absolvoval jsem v roce 1980. Poznal jsem mnoho zapálených fotografů – kamarádů. Přesto, že jsem se už před tím věnoval fotografii, bylo absolvování tohoto studia v rozšíření obzoru v tomto oboru. Začal jsem publikovat v periodickém tisku a časopisech. Měl jsem i několik výstav.

To mi ovšem nestačilo a přihlásil jsem se do Institutu výtvarné fotografie, k velké nelibosti našeho vyučujícího, když se to dověděl. Byl jsem přijat. Mám nezapomenutelné chvíle prožité v Institutu. Scházeli jsme se na Horní Bečvě vždy na několik dní. Nezapomenutelný **Vláda Birgus, Vojtěchovský, Bílek, Borovička, Malý** a jiní.

Tam se to orientovalo více na praktickou fototvorbu, to mi moc vyhovovalo. Sice hodně práce, velká hoňka, ale o tom už nemusím psát, to víte sama. Založil jsem mimo studium skupinu Fotosession z celé republiky nejlepších z nás i jiných už známých fotografů z Česka a Slovenska a pořádali jsme pravidelné setkání a výstavy. Tenkrát ještě technika nebyla tak daleko jako dnes. Dělal se to všechno ve fotokomoře a černobíle. Na barvu nebylo ani pomyslení, to bylo strašně drahé.

Fotografii se věnuji stále, občas vystavuji.

Vyrůstali jsme v dobách černobíle fotografie, zpracované fotochemickou cestou, žádný digitál. To jsme nevěděli, co to znamená. Omezený přístup ke kvalitním foťákům, zkrátka klasika. Naše vyjadřování bylo dáno dobou, ve které jsme žili. Nicméně byly i u nás výjimky. Zato kvetla silná amatérská činnost individuálně a v klubech. Problémy s vlastní prezentací a vystavováním veřejně. Zkrátka totáč. Měl jsem to štěstí, že jsem mohl pracovně jezdit po celé republice, od Šumavy k Tatrám a poznat mnoho fotografů osobně. To mne vedlo k založení v sedmdesátých a osmdesátých letech klubu, bez omezení hranic. Klub měl název Fotosession. Měli jsme velké množství členů, různě jsme se scházeli. Sjížděli jsme se v různých městech a pořádali hodně společných i individuálních výstav... centrum jsem držel v Praze. Mohl bych popsat města a místa, kde jsme vystavovali, a bylo toho dost. Vydávali jsme i katalogy. Šlo to sice těžce, protože řádila cenzura, co se kde tiskne, a my to dělali načerno. No, dalo by se o tom psát více a obsírněji, ale koho to dnes zajímá?

Jiří Vašků

Z e-mailové korespondence s Františkem Knápkem ze dne 15. 3. 2018

Renátko,

Váš dopis jsem dostal teprve dnes, takže už Vám nedokážu odpovědět do konce února. Naskenoval jsem Vám katalog vydaný k výstavě absolventů LK, která byla v roce 1986.

V jejím úvodu jsou odpovědi na některé Vaše otázky, hlavně na stránkách 5 a 6. Studium bylo dvouleté, se čtyřmi semestry. Konalo se formou přednášek a seminářů. Hosty jsme žádné neměli. Stejně jsme neměli plenéry, ani workshopy. Učil nás **Bořek Sousedík** a přednášky i semináře měl dobře připravené (na úrovni).

Fotografoval jsem už dříve, ale škola mi poskytla více znalostí, dala mi určitý přehled a možnost srovnávání. Fotografuju stále, i když jen pro vlastní potřebu. Podržel jsem si stejná témata: krajinu, hlavně její detaily, portréty. Nejraději fotím vodu, stromy, skály aj. Pořád se stýkám s lidmi stejného zaměření. Z našeho kurzu mě nejvíce zaujaly fotografie **Milady Bělikové**. Především její zátiší připomínající **J. Sudka**. Pokud Vás to bude zajímat, tak Vám můžu poslat několik jejích fotek.

Přeji Vám zdárné dokončení práce a studia.

F. Knápek

Z e-mailové korespondence s Vladimírem Brabencem ze dne 14. 3. 2018

Pěkné překvapení, že ještě někdo sbírá takové věci... takže: jezdil jsem jednou za 14 dnů do Hulváků, učitelem byl **Bořek Sousedík**, první rok jsme brali teorii fotografie, jako zpracování a postproces, druhý rok dějiny fotografie. Lektor měl vše připravené a zpracované a sám vše odpřednášel a ohodnotil.

Na prvním setkání bylo okolo 120 studentů a byl velmi vysoký odpad. Nezapomenutelným úkolem prvních hodin bylo zhotovení vlastní kopie fotky kádinky a jablka. Na každou přednášku navazovalo hodnocení úkolů. Kdo vydržel do druhého ročníku, poznal obrovskou šíři oboru až po současnost.

Ke konci každý zpracoval vlastní práci ve formě knihy dělané ručně formou lepených fotografií na arších včetně vazby. Ta moje tam možná ještě je, pokud se zachoval archiv školy. Zabýval jsem se tehdy zdevastovaným kostelem na Uhřířském vrchu v Bruntále vlivem sovětských vojsk a našich vandalů. Vzhledem k dozívající Husákovské době jsem se bál, že je to příliš odvážné, ale atmosféra školy a osobnost p. Sousedíka mi daly za pravdu a kniha byla nakonec oceněna známkou dvě a absolvoval jsem za dvě, za co jsem dostal papír, že mohu pracovat jako samostatný fotograf. Nakonec nás absolvovalo dvanáct.

O absolutorium jsem se později opřel při žádosti o živnostenský list, ale dlouho jsem to nevydržel. Pracoval jsem jako člen kulturní komise pro fotografii při OKS (okresní kulturní středisko), kde jsem se seznámil i s **J. Štreitem**, který jejím prostřednictvím dělal své aktivity a zároveň nás seznamoval se špičkami kulturního života u nás, tehdy ještě lehce v podzemí.

Během času jsem měl asi 30 výstav nejdále v Prostějově, občas něco napsali novinách, nějaké soutěže a tak. S manželkou děláme besedy o krajinách, které jsme projeli, scházím se s partou starých fotografů, občas dokumentuji akce ve městě. Po LKO jsem jezdil ještě na IFV kde jsem neodevzdal knihu a tudíž nedokončil s papírem. Tehdy se jezdilo na chatu v Horních Karlovicích a učili nejlepší fotografové z Moravy i Čech. To bylo v době vzniku slavné asfaltové role **Jindřicha Štreita** z Jiříkova, jeho nejlepšího období. Tak co? Napište, co jsem měl ještě vzpomenout...

Zdravím, V. Brabenec

Z e-mailové korespondence s Bořivojem Kubalou ze dne 12. 3. 2018

Především Vám musím poděkovat za to, že jste mne vtáhla do přemýšlení nad událostmi před více jak cca 30 lety – je to obtížné, na některé události a lidi si nepamatuji vůbec a mnohé si vybavuji jen s obtížemi. Pomohly mi uložené poznámky ze školy, skripta a výkaz o studiu.

Má snaha je, aby to povídání bylo o škole, ale nevyhnu se tomu, aby to bylo zároveň povídání o mně: o boji s nemocí a hlavně vlivu školy na mé směřování v oblasti fotografie. Fotografování byla moje záliba – rád jsem fotografoval přírodu. Fotky jsem zpracovával v „temné komoře“ – koupelně (žena mi to tolerovala). V té době byly mé fotografické vzory: **Josef Sudek**, **Fedor Gabčan**, **Petr Sikula**.

Sledoval jsem fotografické dění v časopise Československá fotografie, navštěvoval jsem fotografické výstavy a chtěl jsem se ve focení zdokonalit. V r. 1984 jsem se přihlásil na studium fotografie na Lidovou konzervatoř v Ostravě, obor výtvarná fotografie. Škola tehdy sídlila v Mariánských horách, Mařatkova 11.

Tato škola pod vedením **Bořka Sousedíka** měla v té době velké renomé a zájem o studium byl nejen z Čech a Moravy, ale i ze Slovenska a Polska.

Školu jsem zahájil v září 1984:

I. semestr – Základy fotografie – 84/85

Skripta: Bořek Sousedík Základy fotografie

II. semestr – Skladba obrazu – 84/85

III. semestr – Snímková technika – 85/86

IV. semestr – Dějiny fotografie – 85/86

Skripta: Bořek Sousedík Dějiny fotografie

Studium probíhalo vždy v sobotu jednou za 14 dnů. Dostávali jsme zadání na zpracování fotografie na dané téma, které jsme předkládali na dalším setkání, kde proběhlo vyhodnocení a diskuze, co bylo špatně či naopak dobré.

Cením si hlavně toho, že pro studium pan **Sousedík** připravil skripta a doprovodné texty pro daný semestr, kde byly uvedena stěžejní data o dané problematice, vč. doporučené literatury pro samostudium. Přednášky byly panem Sousedíkem vedeny přehledně a fundovaně. Na naše mnohdy všetečné otázky pramenící z naší neznalosti okamžitě reagoval. Často danou problematiku dokumentoval na fotografiích z různých publikací a knih.

Společně jsme měli praktické cvičení v ateliéru a společně jsme navštívili několik fotografických výstav. Fotografování v plenéru jsme neměli. V rámci školy neproběhlo ani setkání s významnými fotografy. Nejvíce si cením přednášek II. semestru: Skladba obrazu, kde nás pan Sousedík uvedl do problematiky filozofického náhledu na fotografii – co to vůbec fotografie je:

- proces vnímání fotografie – percepce a jeho důležitost pro vlastní tvorbu
- ikonocita a autenticita
- estetické vnímání skutečnosti

Naposledy jsem školu navštívil na poslední přednášce 21. 6. 1986.

Pár dnů nato (pátek 2. 7. 1986) mne postihla mozková mrtvička. Bylo to velmi špatné období. Nic jsem si nepamatoval, nepoznával jsem lidi. Po více než půl roce jsem se vrátil do práce, ale to byl ještě větší horor, protože jsem nevěděl, co po mně chtějí, o paměti raději nemluvit.

Do rozumného, téměř normálního života jsem se „vrátil“ po třech letech. V té době jsem navštívil ve škole pana Sousedíka a vysvětlil mu svoji zdravotní situaci – zejména obrovské problémy s pamětí. Pan Sousedík mne nabádal, abych se pokusil dokončit absolventskou práci a školu ukončit, což se mi v říjnu 1989 podařilo a LKO – výtvarnou fotografii jsem dokončil.

Důsledek mrtvičky je ten, že si vůbec nepamatuji své spolužáky, ani jména, ani tváře. Bohužel se mi nepodařilo vzpomenout si ani dnes. A paměť? – Co nemám napsáno na papírku, tak nevím! Škola mi dala hodně. Kupodivu mnohé, co jsem se naučil, dostalo se mi tzv. pod kůži. Často jsem se vracel a studoval jsem si poznámky.

Závěrem je nutné podotknout, že fotografování a následné zpracování fotografie je pro mne obrovský koníček.

Nemám ambice dělat fotografie, které by směřovaly v současných trendech, ale naopak dělat fotografie, které něco řeknou obyčejným lidem.

Díky možnosti zveřejňovat své fotky na kalendářích pro agenturu MAFR ukazují své fotografie, kde jsou zajímavá místa v našem kraji a jakou mají zajímavou atmosféru.

Doufám, že se Vám něco z toho bude hodit, takže můžete svou práci o škole rozšířit i o vliv školy na její absolventy.

Zdraví B. Kubala

Bořivoj Kubala, Krajina a člověk, 1989

Z e-mailové korespondence s Jiřím Kelnarem ze dne 31. 3. 2018
(pan Kelnara jsem kontaktovala na Facebooku, odepsal na e-mail)

Dobrý den, to je zajímavé, kde všude člověk nechává digitální stopu.
V archivu LKO určitě není můj fejbůk. To jste musela tipnout podle jména a roku narození.

No ale k LKO: rok 1980? Asi tak. V té době jsem se hodně zajímal o fotografování z toho důvodu, že bych se tím mohl živit. Za nějaké fotky v novinách jsem dostal dost velký honorář při mém nízkém výdělků laboranta. Ženatý, dvě děti, manželka na mateřské, začal jsem dělat fotky na kšeft. Pro známé, známé těch známých atd.

Rozneslo se, že jsem rychlý a levnější než družstvo FOTOGRAFIA, objednávek jsem měl dost. Svatby, narozeniny, Vánoce, dovolené. Vše černobílé. Po Opavě jsou tisíce mých fotek. Mým velkým vzorem byl **Franta Zvardoň**, podnikový fotograf Ostroje, který v té době vyhrál světovou soutěž s fotografií Zeměkoule jako smetiště. Chtěl jsem tu svoji praxi nějak povýšit a přihlásil jsem se do LKO. Vedl to **Bořek Sousedík**. Dva roky v sobotu jednou za 14 dní přednášky, pak seminární práce. Pan Sousedík mě rychle vyvedl z toho, že něco umím.

Moje fotky „zaváněly troubelatostí“, to byl výrok, kterému se pak v mém okolí všichni smáli, neboť jsem poznatky z přednášek rozšiřoval dál, hlavně v práci, kde na to bylo času fůra. Inu socialismus. Neumím přesně časově zařadit další události, protože to bylo bezčasí, jako nejmladší na oddělení a proto nástěnkář jsem měnil hotové nástěnky, všechno se pravidelně opakovalo celý rok za rokem (Vítězný únor, MDŽ, májové dny, pak sjezdy, Velká říjnová, Vánoce...) a fotografování pokračovalo jen na zakázkách, na uživení to nebylo.

Školu jsem dokončil, závěrečná práce byla fotografická kniha na téma autoveteránů. Byla moc pěkně zpracovaná, ale pro mě bohužel se nezachovala, daroval jsem ji v porevoluční době jednomu dodavateli z Německa, který sbíral autoveterány a taky v nich závodil. Teď mě to mrzí, že se nemohu nijak prezentovat.

Jinak ze školy si moc nepamatuji, spíš takové střípky, které se školou moc nesouvisí, jako špinavý záchod pod střechou, tam umyvadélko jako pro panenky, ponurá budova a hádky nebo diskuze pana Sousedíka s jedním polským studentem, který svoje práce obhajoval dost vehementně.

Jiří Kelnar
Opava

Ahoj Renato,

doufám, že ti nebude vadit, pokud si budeme tykat. Je to už dávno, co jsem navštěvoval LKO, přesně rok 2001 – 2003. Dost věcí si už přesně nepamatuji. Jedno ale určitě vím, že to byla super zkušenost do života. V době kdy jsem navštěvoval LKO nebylo moc možností rozšířit si obzor v oblasti fotografie vedle zaměstnání. Samozřejmě byly různé kurzy, workshopy, které si člověk zaplatil, ale ve skutečnosti se nedozvěděl, na co skutečně má. Jelikož si to člověk platil, učitel/lektor byl méně kritický.

Můj kamarád navštěvoval LKO a velmi mi tuto školu doporučil. Tvrdil, že i když si to člověk platí, je tam obrovské síto a málokdo dokončí první ročník a opravdu to tak bylo. Nepamatuji si přesně čísla, ale do prvního ročníku nastoupilo snad přes 60 lidí. První ročník dokončilo myslím 14 lidí a druhý ročník asi 7 lidí. Nevím, jak je to teď, ale v té době měla LKO velmi dobré renomé. Možná právě toto byla hlavní odlišnost, že školu každý nedokončil.

Mými učiteli byl pan **Pochyla, Kudělka, Gabčan**. V prvním ročníku byl legendární pan Pochyla se svou „kádinkou“. Focení kádinky byla jeho milovaná práce, přes kterou málokdo prošel. Ještě nyní se musím smát, jak všem dokázal odmítat práce. Vždy se něco našlo, za co se dala práce vyhodit. Žádné slitování. Hodně žáků si o sobě myslelo, jak jsou dobří, jenže když jim někdo odmítne 10x nějakou práci, tak to ohrozí i to nejtvrďší ego. Případně hodně lidí nedokončilo ročník právě pro své ego, kdy si nepřipustili, že problém je v úrovni jejich prací.

První ročník se soustředil na co nejlépe dosažení technického provedení ČB fotografie. Fotilo se sklo, porcelán, struktura, pohyb, krajina... druhý ročník byl jiný. Šlo hlavně o „nastartování“ kreativnějšími vnímání světa kolem nás. Byl to poměrně velký rozdíl. V prvním ročníku bylo všechno striktně zadané. Ve druhém, žádné omezení, žádné hranice. Stále jsme řešili, jak má výsledné zadání vypadat, a neuměli jsme se na věci dívat z nadhledu. Pustit uzdu své tvořivosti.

Já jsem si to velmi užíval, neboť čím jsem předával větší „úlet“, tím se to Kudělkovi více líbilo. A o to šlo. Zkoušet nové věci. Samozřejmě dělali jsme chyby, ale důležité bylo donést něco jiného. Pan Gabčan byl „stará škola“ a bazíroval na takové klasice. I to bylo velmi pozitivní, protože člověk musel u něj předávat práci i dobře technicky zpracovanou. Pan Kudělka i Gabčan se velmi dobře doplňovali – byli každý úplně jiný.

Výuky byla spíše o rozebírání a hodnocení studentských prací. Samozřejmě diskutovalo se i o různých fotografických směrech, historii fotografie atd. Nebylo ale moc času na nějaké obsáhlé vysvětlování. Scházeli jsme se každý druhý pátek v měsíci, v čas tuším od 16 – 20hod.

Vždy jsme dostali nové zadání a měli jsme dva týdny na zpracování. Pokud práce nebyla přijata, člověk ji musel znovu přefotit. Na začátku jsem očekával od školy trochu větší vysvětlení různých žánrů, případně vysvětlení, jak fotit krajinu, portrét, zátiší... to mi sice chybělo, ale atmosféra mezi spolužáky byla výborná, a tak jsme sdíleli mezi sebou různé informace z fotografické oblasti.

Taktéž workshopů, výstav bylo málo. Je to ale také pochopitelně, protože všichni jsme školu dělali vedle zaměstnání a za ta dvě setkání za měsíc se toho nedalo moc stihnout.

Měli jsme ale i workshop, šli jsme i na výstavu a samozřejmě jsme navštívili v Ostravě i Stodolní ulici.

Škola rozhodně pozitivním směrem ovlivnila můj život a velmi rád na to období vzpomínám.

Po skončení studia jsem změnil sice několikrát zaměstnání, ale vždy bylo spojené s fotografií.

V současnosti pracuji jako produktový fotograf. Škola mi dala velmi dobrý základ.

Je to paradox, ale LKO mě možná nenaučila ani tak super fotit, jako být neúnavný a jít si za svým cílem. To věčné odmítání prací má i pozitivní stránky. Člověk se musí obrnit a jít si za svým cílem.

Takto je to i v životě, pokud chce být člověk dobrý ve svém oboru, nesmí se nechat odradit prvními neúspěchy. Jednou se ptali geniálního fotografa pana **Saudka**, že co je nejdůležitější na fotografování. Jeho odpověď byla „vydržet!“. Úplně s ním souhlasím.

Pokud by tě ještě něco zajímalo, tak mi dej vědět.

Doufám, že si užíváš studium fotografie a máte na škole minimálně takovou dobrou atmosféru, jako jsme měli my. Bylo to skutečně super období mého života.

Když dopíšeš svou bakalářskou práci, rád bych si ji přečetl.

Přeji pěkný den a ať se ti daří.

Marian

Marián Svítek

fotograf

fotograf@mariansvitek.com

www.mariansvitek.com

Marián Svítek, produktová fotografie

Dobry večer, konečně mám trochu času napsat pár řádek, resp. ležím s chřipkou. Je to už asi 13 let, co jsem na škole studoval. Musím hodně zavzpomínat... Budu asi trochu přeskakovat, jak mi to bude chodit...

Jsem z Rožnova pod Radhoštěm a jako kluci jsme natáčeli videa s bojovou tematikou (cvičili jsme bojové sporty), kde jsme hráli a sami si to i natáčeli, tehdy ještě na kameru z půjčovny na klasické VHS video kazety, to nám bylo 16 – 17 let. Milovali jsme film a hlavně obraz a všechny jeho složky – kompozice, světlo, barvy, příběh. Takže mě zcela jistě na začátku ovlivnil film, myslím, že někdy ve 12 letech. Kdy mi strýc pustil Lesního ducha 2.

Nicméně bylo náročné sehnat na naše bojové filmy stejně nadšené lidi, kteří s námi bez nároku na honorář budou sdílet naši vášeň. A bez nich (dalších herců) to nešlo. Byl jsem z toho zklamáný, chtěl jsem tvořit. Někdy v tom období se mi dostal do ruky první digitální kompaktní Kodak, a tak jsem svůj vztah k obrazu mohl realizovat aspoň tímto způsobem, bral jsem to však spíše jako náhražku za filmování, ale postupně jsem tomu propadnul. V té době nebyly žádné tutoriály na Youtube, takže jsem nakoupil nějaké knihy a časopisy a studoval. Později jsem narazil na úžasný, srozumitelný web fotoroman.cz, který, koukám, funguje i dnes. Tam jsem získal mnoho užitečných informací. Mezi tím jsem chodil ven fotit, ale nestálo to za nic. Po vyčerpání všech dostupných informací z internetu a časopisů jsem přemýšlel, co dál. Jeden můj kamarád vlastnil v Rožnově hotel, kde měl ateliér místní fotograf. Domluvil mi s ním schůzku a s údivem jsem vstoupil na jeho posvátné místo, do fotografického ateliéru. Byl jsem okouzlen, atmosférou, rekvizitami, fotkami, které mu tam všude visely, a jeho osobností. Uvařil mi čaj, dlouho jsme si povídali a stali se z nás přátelé. To byl a stále je umělec **František Haman**.

No a ten mi doporučil školu, kde sám studoval. Byla to LKO Ostrava, obor Výtvarná fotografie. Dnes tam mám mimochodem atelier já.

Tehdy už jsem měl první cenově dostupnou digitální zrcadlovku Canon EOS 300D. Nadšený jsem jel do Ostravy na první den otevřených dveří, kde probíhal zápis a informace, jak funguje výuka.

Třída byla úplně plná dychtivých studentů. Pan profesor **Pochyla** byl celkem bručoun a mluvil jen o klasické fotografii. Zjistil jsem, že s digitálním foťákem nás tam bylo nejvýš 5. Chtěl jsem se přidat do debaty a přihlásil se s tím, že fotím na digitál, ale dostal jsem celkem sprchu, že digitál nestojí za nic a dál zase mluvil o klasice. Druhý pokus o dotaz a zase špatně. Bylo mi dáno jasně najevo, že s digitálem na té škole nemám šanci. Nechápal jsem to.

Dokonce jsem navštívil vyšší ročník a ptal se studentů, jak rychle se naučím v temné komoře

vyvolávat fotky, abych mohl školu bez problémů absolvovat. Škola už totiž počítala s tím, že v černé komoře studenti umí, to nebylo předmětem výuky. Nicméně bylo mi řečeno, že tak půl roku práce v černé komoře, abych pak stíhal tempo výuky. Byl jsem zdrcený, ale i tak jsem se přihlásil, že to zkusím.

Výuka byla jednou za 14 dní vždy v pátek. Byli jsme rozděleni do dvou skupin – ostravští čtvrtky, mimoostravští pátky. Pracoval jsem v té době jako obchodní zástupce s náhradními díly na auta a měl na starosti Ostravu. Takže jsem tam vždy zůstal po práci.

Začátky byly fakt krušné a já pochopil ten rozdíl mezi klasickou a digitální fotkou.

Pochopil jsem, co měl Pochyla na mysli. Nutno podotknout, že škola byla ze 70 % zaměřena na ČB fotografii, což bylo pro digitál ještě horší. Další rébus byly výstupy z digitálu. V té době neexistoval jediný LAB nebo tiskárna, která by dokázala vytisknout opravdu neutrální ČB fotku.

Vždy tam byl nějaký barevný nádech a Pochyla mi všechno vyhazoval. Bylo to způsobeno tím, že minilaby osvicovaly papíry pro barevnou fotku a tiskárna to zase míchala z barevných inkoustů.

Takže jsem laboroval, jak jsem mohl, a stále bez slušného výsledku. No a v té době Canon vyrobil tiskárnu jako svoji vlajkovou loď, která sice měla opět jen barevné inkousty, ale na jejich matný papír dokázala nanést neutrální barvy... I sám Pochyla čuměl, jak se ta technika rychle vyvíjí.

Fakt to bylo náročné, byl přísný. Já jsem obdivoval ostatní studenty, co fotili klasicky, že to dávali. No dávali, moc nás to nedokončilo. Skloubit to s prací, někdo s rodinou, bylo fakt náročné...

Taky jsem to chtěl několikrát vzdát.

První rok byl hlavně o technice na jasně dané témata, prostě aby byla fotka ostrá, tonálně vyvážená, kompozice atd. Bavilo mě, že témata byla pestrá, od focení krajiny, struktury, portrétu, zátiší, pohybu, skla, porcelánu, aktu, až po reportáže a noční fotky. Jak v exteriéru, tak v ateliéru. Učili jsme se vnímat uměle i přirozené světlo.

Dostali jsme fotku jako předlohu, například skleničky, a sami jsme museli přijít na to, jak to nasvítit, aby to vypadalo stejně. U skleniček jsem to vzdával několikrát a fotil to cca 14 dní denně.

Ateliér jsem měl provizorní doma v obýváku, nemohl jsem jezdit každý den ještě fotit do školního ateliéru, takže světla z Baumaxu, pauzáky a jedem. Na každých 14 dní jsme dostali úkol, který nám na další výuce přijal nebo vyhodil a museli jsme zkoušet znova plus další úkol... prostě záhul.

Do toho nutná teorie a každý semestr zkoušky. To mě fakt nebavilo, skripta byla psána zbytečně složitě a musel jsem to číst několikrát, než jsem pobral i jednoduché info.

Naštěstí toho nebylo tolik. V druhém ročníku nastoupil Mgr. **Fedor Gabčan**.

Sloučili nás i s Ostravskými do jedné třídy, takže jsem poznal další spolužáky.

Druhák byl už více kreativní. Dané téma a vyfotit to po svém. Párkrát jsme byli všichni ve školním

ateliéru, debatovali a studovali staré mistry, vystavovali fotky v rámci školy a chystali diplomku. Já ji dělal na téma bojových sportů. Byla to zábava a jak se blížil konec školy, cítil jsem, že mi to bude chybět. Nezameškal jsem snad jedinou hodinu. Po škole jsem se občas potkal asi se dvěma studenty a myslím, že nikdo z nich se jako fotograf neživí.

Já si trochu vybavil ateliér v obýváku a občas chodili známí vyfotit svoje děti. Jak jich přibývalo a začínalo to být doma nepohodlné, tak jsem se domluvil s tím kamarádem, co má hotel, a pronajal jsem si místnost ve sklepě, vedle **Franty Hamana**.

V roce 2010 jsem opustil práci obchodního zástupce a začal se naplno živit fotkou. Fotil jsem hlavně rodinky a svatby... dnes už jsou to 3 roky, co se věnuju hlavně reklamní fotce a taky jsem se vrátil ke svému milovanému filmu. Natáčíme krátkometrážní filmy, klipy a reklamní spoty. Se stejným kamarádem z dětství. A oba nás to slušně živí.

Nemůžu úplně říct, že postupy, které jsem se ve škole naučil, využívám dodnes. Dnes se svítí už jinak, hlavně v reklamě i portréty se svítí jinak. Nebo to tak aspoň vnímám. Nějaký základ mi škola určitě dala, objevil jsem témata třeba jako zátiší, které mají své kouzlo. A mám hezké vzpomínky. A nejspíš nebýt školy, asi bych se nikdy neživil fotkou.

Školou jsem byl tak nadšený, že jsem ji doporučoval několika známým, jenže Pochyla i Gabčan odešli, nastoupili mladší lektoři a všichni mi známí tam nevydrželi déle, jak půl roku, nedostali to, o čem jsem jim vyprávěl.

Na volnou tvorbu mi moc času nezbývá, ale komerce, co fotím, mě hodně baví. Největší klienti jsou pro mě BMW, Rolls Royce, Robe Lighting...

Na propagaci a marketing jsem nikdy nebyl, neumím se někde nabízet. Web mám zastaralý a poslední fotku jsem tam dal tak před dvěma lety. Ani na FB stránce moc aktivní nejsem. Přesto to nějak funguje...

Víc mě nenapadá a myslím, že to i stačí.
Kdyby Vás ještě něco zajímalo, tak napište.

Mějte se a ať se Vám na škole daří.

Richard

Přeji hezký den,

odpovídám na Váš dopis, ve kterém se tážete, jak fungovala Lidová konzervatoř v Ostravě. Školu vedl a nás školil Ing. **Bořek Sousedík**. Vynikající fotograf a úžasný znalec dějin a teorie fotografie. Opravdovým znalcem jeho děl je kurátor domu umění v Brně **Antonín Dufek**. Studium se skládalo ze tří semestrů. Každý semestr měl pět předmětů a závěrem byly klauzury.

I. Stylizační kopie, fotografie neprůhledných lesklých předmětů, fotografie lesklých průhledných předmětů, povrch struktur, reprodukce pérové a pultónové předlohy.

II. Situační portrét, krajina a objekt, upomínková fotografie, aranžované zátiší. Skladba obrazu.

III. Osvětlování umělým světlem, studie kvality světla, prostorové studie, perspektiva.

Prostorové studie, hloubka pole. Časová studie. Snímková technika.

Zkouška dějiny fotografie.

IV. Krajina. Zátiší. Akt. Reportáž.

Absolventská práce byla volná – Znojmo historické v celcích a detailech.

Školu jsem vnímal jako každou jinou. Ani jsem nepocítoval, že by chyběli nějaké fotografické celebrity při výuce. Já sám jsem byl osobně v kontaktu s fotografy, kteří byli mými životními lektory: pan **K. O. Hrubý**. Úžasný fotograf a teoretik na zátiší pan **Antonín Hinšt**.

Pro mě nezapomenutelný **Jan Beran**. Slovenský pan **Noel** a **Ján Šmok**.

U Jána Šmoka jsem strávil chvíli na „lidušce“ v Praze.

Jinak jsme se jako konzervatoristi sjížděli ve Znojmě před odevzdáváním klauzur.

Tak vznikla tradiční výstava „Pod širým nebem“. Letos již po osmadvacáté.

Akce jsou k vidění na stránce FOTO-GALERIE TAURUS.

Jindřich Kurdiovský

Dobrý den, slečno Renato!

Zdravím vás a pokusím se povzpomínat. Je to už přeci nějaký rok. Proč jsem se dal na školu, to bylo s odstupem let, neboť jsem se v letech 1983 ocitl na invalidním důchodě. Přemýšlel jsem, jak si udržet hlavu v pořádku, děti byly malé a bylo to na psychiku z nemoci dost těžké. A vzpomněl jsem si, coby malý kluk že jsem koketoval s fotoaparátem (ALTISA BOX). A to mne jaksi dalo podnět k činnosti v důchodu. Navíc jsem byl ve Svazu invalidů a tam se konaly různé akce a došlo k rozhodnutí zkusit štěstí ještě si něco dokázat. A tak jsem se rozhodl napsat na školu, co a jak. Vyšli mně vstříc s placením měsíčně školné, a tak jsem započal.

Prvotní zkouška byla pověstná „KÁDINKA“, působení světla a stanovení expozice tak, abychom se přiblížili vzorku fota s kádinkou. Několikrát přefocoval a nábádal, že jsem se na to dal, ale nechtěl jsem se vzdávat. Hodně tento úkol způsobil síto a nakonec nás zbylo asi 12 lidí.

Učitelé, co si vzpomínám, byli p. **Pochyla**, p. **Kudělka**, p. **Holáňová**.

Zúčastňovali jsme se Burzy Foto a setkání s **Miloslavem Stiborem** z Olomouce a jiné výstavy. Nu a mezitím jsem počal pomáhat kolegovi v ateliéru a přihlášení se do Fotoklubu v PLZNI (Fotoinva klub), který sdružoval nás postižené všemi vadami. Při službách u kolegy mne zastihla éra nástupu digitálů. A to byla další výzva, neboť jsem se musel naučit obsluhovat PC. Tak další zaškolení. Ale stát připravil pro soukromníky překvapení, že převedli foto na pas a občanky na obce. Tím je připravil o částečnou činnost. Tím pádem jsem skončil taky.

Školu jsem zdárně ukončil, což mně pomohlo se srovnat s psychikou. Nyní bohužel jsem činnosti zanechal, více méně problémy zdravotní mě omezují v chůzi (diabet). A tak se snažím navštěvovat výstavy a známé, co mají fotoateliér. Posílám Vám sken „žakovské knížky“. Pokusím se vám poslat info o akci u nás ve Valmezu. Bude to trvat 3 dny. Je to na Facebooku. Odkaz Fotostudio91 a tam se dozvíte bližší podrobnosti. Je to ValMez Open FOTO festival 2018.

To je tak asi vše, na co jsem si vzpomněl. Přeji Vám, ať úspěšně ukončíte školu, ba dostanete jedničku. Budu Vám držet palce a přeji DOBRÉ SVĚTLO.

Dejte vědět, zda vám to nějak pomohlo, prosím.

S úctou

Petr Drábek
Sokolská 1091
Valašské Meziříčí 757 01
GSM:+420724925147
email:kubrt.III@seznam.cz

Dobrý den, Renáto,

nenášel jsem čas, abych zjistil, kde skončily návštěvní knihy foto sessionů.
Proto jenom stručně k tématu.

Klimkovice se staly střediskem jazzu v létech 1965 až 1973. V této době jsme pořádali pravidelně 2x v roce hudební setkání Klimkovické Jam session. Hráli zde tehdejší špičky jazzové scény z Prahy, Ostravy a okolí. V roce 1973 se konal poslední 9. ročník. Pak byla akce zakázána komunistickou pobočkou ve městě.

Pak jsem se více věnoval fotografii. V roce 1974 – 1976 jsem absolvoval na LK v Ostravě studium výtvarné fotografie u **Bořka Sousedíka**. Ten přinášel naprosto jiný pohled na princip výtvarné fotografie. Později jsme vytvořili skupinu fotografů a pořádali jsme výstavy s názvem Uspořádané okamžiky. A opět jsme narazili na odpor oficiálních míst.

Výstava v Praze v galerii ve Smečkách vydržela slavnostní zahájení a další den ji orgán KSČ strhnul s tím, že to není srozumitelné pro veřejnost.

Ještě několikrát jsme zaslali fotky do celostátních soutěží a většinou úspěšně.
V té době jsem byl členem Fotoskupiny Klimkovice u fotokroužku a později jeho vedoucí.
Těž jsem zasedal v porotách okresních soutěží fotografie v Novém Jičíně. Když to nevyšlo s jazzem, začali jsme organizovat výstavy fotek autorů z celé republiky pod názvem Klimkovické Foto session. Velice vstřícné bylo tehdejší vedení Jednotného kulturního střediska ve městě.
To nás vzalo pod svá křídla a akce se dařilo celkem bez problémů organizovat.

Před každou vernisáží přišla komise zjistit, zda není vystavená nějaká závadná fotka.
Například fotka náměstí, kde byl v dálce vidět kříž, ta musela pryč a autor ji nahradil novou.
Celá činnost skončila rozpadem fotokroužku a ztrátou dobrovolníků asi v roce 1986.

Po převratu jsme většinou cestovali a na nějaké návraty nebyla atmosféra.
Změna nastala s opětovým setkáním s kamarádem z vojny Honzou Sedláčkem.
Zakoupili jsme kamery a začali natáčet reportáže a koncerty v sanatoriích Klimkovice i jinde.
V roce 2018 jsme modernizovali techniku a nabídli jsme služby školám a divadlům.

Celou činnost se podařilo rozvinout a dnes jsme uznávanou skupinou v oboru natáčení divadel a hudebních produkcí. Základy kompozice, rytmů, zkratk, které jsem získal kdysi dávno u Sousedíka, se určitě objevují v mé práci kameramana, střihače a režiséra videozáznamů.

Pokračování má i naše činnost na poli propagace jazzu. Zrovna včera se konalo další setkání příznivců jazzu v Klimkovicích. V restauraci Klenba v zámku se pořádá 1× až 2× ročně jam session, který organizuje **Vratislav Placheta**, nyní bubeník divadla Semafor a rodák z Klimkovic.

Přiláká na svou osobnost muzikanty a bez zákazu komise se hraje celý večer jazz. Včerejším lákadlem byla vynikající kapela pianisty **Vlastíka Šmídy** z Janáčkovy konzervatoře Ostrava viz příloha.

Vše se trošku vrátilo a v dobré se obrátilo. Pouze mládí je nenávratně pryč.

Víc už nedám. Zdravím.

Jiří Neuwirth

„Zdá se, že existuje něco mimo nás a naše limity chápání. Síla, která se vynoří ve chvíli, kdy si tolik přejeme porozumět lidskému údělu. Ale souběžně se vynoří skryté hlasy, našeptávající cosi o marnosti našeho konání. Pokud odoláme a překonáme onu šumovou bariéru, odstavují se okamžiky milosti a hlubšího porozumění.“

Viktor Kolář

Snažila jsem se v této bakalářské práci posbírat nejenom životopisy lidí, ale i jejich vzpomínky, recyklovat je. Nepsat o lidech jen staticky, ale udělat je lidskými, pokusit se je zhmotnit. Ukázat, jaký přesah studium na LKO pro mnohé mělo, jak hodně jim to ovlivnilo život a některým i život jejich rodin.

Většina z nich, které jsem oslovila, berou fotografii jako dar a možnost setkat se s ní jako poctu. A forma, jakou je jim podávána, hraje zásadní roli. Na LKO učilo dost pedagogů, kteří byli nebo jsou v oboru vyhlášení, a kteří se snaží svým žákům svoje znalosti a dovednosti předat, jak nejlépe umí, někteří to pojali přísnější formou, jiní byli více benevolentní. Nejdůležitější jsou ovšem výsledky, v tomto případě absolventi.

Určitě díky tvorbě vznikají zajímavé diskuze, přátelství, nikdy nekončící vnitřní souboje, kritiky, které nás nakopnou, nebo naopak nás dostanou a my přestaneme tvořit, určitě i zde se projevují rozdíly v psychickém ustrojení každého z nás a buď se některými věcmi smíříme a zapracujeme na sobě, nebo to odsoudíme.

A určitě také hraje velkou roli očekávání, ta máme v životě různá a bohužel, jak to bývá, tak i ta jsou někdy nesplnitelná. Role pedagoga je v tomto ohledu těžká, někdy až nevděčná, a nelze splnit očekávání všech. Navíc se většina z nich pohybuje mezi rolí fotograf vs. pedagog. Najít mezi tím harmonii je těžké a může se stát, že jedné z nich se méně věnuje, ale pak jsou tu pedagogové, kteří v tom mají jasno a umí si vytyčit svoje soukromé hranice nebo pro to jednoduše mají přirozený talent.

Během této práce jsem narazila na zajímavé osobnosti, kteří se pohybují ve svém mikrosvětě a které bych nikdy vlastně nepoznala nebýt této bakalářské práce, o to víc si vážím, že mne do nich pustili. Dokonce jsem se s pár absolventy domluvila na setkání, i když jsme se dřív neviděli.

Bakalářská práce přehledně zachycuje jak pedagogy, tak i absolventy, kteří se dál věnují naplno fotografii v různých sférách. V neposlední řadě, jsem se snažila dohledat historii školy, která má na Ostravsku určitě velkou zásluhu na vzdělávání uchazečů.

Snad a jediné, na co bych upozornila, je stav archivu na LKO. Absolventské práce si mohou žáci od jistého roku rozebrat zpět domů a následkem toho je archiv s minimálním počtem aktuálních

prací. Samozřejmě důvodů je více, také rekonstrukce školy podle svědků k tomuto stavu „dopomohla“. Určitě bych navrhovala pokračovat dál v odevzdávání typizovaných absolventských prací (stejný formát, počet fotek), jak tomu bylo u pana Sousedíka a následně u dalších učitelů. A rozhodně věnovat energii digitálnímu archivu.

Zenový mistr Džošu řekl:

„Když upřímný člověk vykládá pochybné učení,
učení se stane pravou naukou.

Když neupřímný člověk vykládá pravé učení,
učení se stane falešnou doktrínou.“

LIDOVÁ KONZERVATOŘ V OSTRAVĚ

Číslo: 58/69.

ABSOLUTORIUM

LIDOVÉ KONZERVATOŘE V OSTRAVĚ

..... Antonín VÁLEK

narozen dne 11. ledna 1942 ve Frýdku

státní příslušnost: ... československá

navštěvoval výtvarný obor - třídu fotografie Lidové konzervatoře v Ostravě

od 1. září 1967

do 30. června 1969

a zúčastnil se předepsaného úplného vyučování.

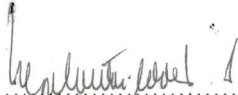
Podle závěrečných povinných zkoušek a podle prospěchu za dvou .. letou studijní dobu
vydává se A. Valkovi toto vysvědčení:

Celkový posudek:

.....prospěl.....

V Ostravě .. 30. června 1969.

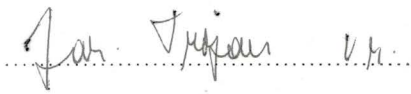
Zkušební komise:

Vedoucí Lidové konzervatoře

Třídní profesor

Členové:

.....

.....

.....

.....

Toto absolutorium platí jako:

1. Kvalifikace pro vedoucí souborů Lidové umělecké tvořivosti.
2. Kvalifikace pro vedoucí poloprofesionálních hudebních souborů hrajících k tanci (100 %).
3. Kvalifikace pro vedoucí profesionálních hudebních souborů hrajících k tanci (100 %).
4. Kvalifikace pro profesionální hudebníky hrající k tanci.
5. Kvalifikace pro učitele kursů osvětových besed a závodních klubů.
6. Kvalifikace pro učitele společenského tance.

Stupnice známek

Stupeň	1	2	3	4	5
Prospěch :	Výborný	Chvalitebný	Dobrý	Dostatečný	Nedostatečný
Celkový prospěch :	Prospěl s vyznamen.	Prospěl	Neprospěl	—	—

Antoním Válek (vlevo)

Bohuslav Růžička (muž s deskami)

35/93

Libuše R U D I N S K Á

13. 9. 1974 Uherském Hradišti

ČR

výtvarnou fotografii

1. 9. 1991

5.11. 1993

2

L. Rudinské

PROTOKOL O ABSOLVOVÁNÍ HLAVNÍHO PŘEDMĚTU
HUDEBNÍHO OBORU FOTO

Jméno posluchače: *Libuše Rudinská* ročník: *II.*

Jméno lektora h.p.: *ing. Jiří Kuděleka* předmět: *absolventská práce*

Program: *zk Základy fotografie - velmi dobře*

zk Světelná technika - velmi dobře

zk Skladba fotogr. obrazu - velmi dobře

zk Historie fotografie - výborný

Doporučujeme k práci samostatného fotografa.

Zkušební komise:

Anna Holínová

Jiří Kuděleka

Bohumír Čubík

.....

.....

Klasifikace: *velmi dobře*

v Ostravě 5. listopadu 1993

TŘÍDNÍ KNIHA

Předmět: _____

Obor: _____

Ročník: _____

pro skupinové vyučování
ve školním roce 1901/2002

Den a hodina: _____

ředitel(ka) _____

učitel(ka)

A. Pochyly

Měsíc	Den	Značka předmětu	Učební látka	Poznámky Záznamy o hospitacích
ZÁŘÍ				
ŘÍJEN	1.10	F1	UVODNÍ PŘEDNÁŠKA	Pochyly
	18.10	F1 A	Společná CD malba	
	19.10	F1 B	—	
LISTOPAD	1.11	F1 A	1. přednáška	Pochyly
	2.11	F1 B	—	
	15.11	F1 A	2. přednáška	
	16.11	F1 B	2. přednáška	
	20.11	F1 A	3. přednáška	
	30.11	F1 B	3. přednáška	
PROSINEC	13.12	F1 A	4. přednáška	Pochyly
	14.12	F1 B	4. přednáška	

Měsíc	Den	Značka předmětu	Učební látka	Poznámky Záznamy o hospitacích
LEDEN	10.1	F1A	1. přednáška	Pochyly Pochyly Pochyly
	11.1	F1B	1. přednáška	
	14.1	F1A	6. přednáška	
	15.1	F1B	7. přednáška	
ÚNOR	7.2	F1A	8. přednáška	Pochyly Pochyly Pochyly
	8.2	F1B	8. přednáška	
	11.2	F1A	9. přednáška	
	18.2	F1B	9. přednáška	
BŘEZEN	11.3	F1A	Konference	Pochyly Pochyly Pochyly
	14.3	F1A	10. přednáška	
	15.3	F1B	10. přednáška	
	21.3	F1A	11. přednáška	
	22.3			
DUBEN	1.4	F1B	12. přednáška	Pochyly Pochyly Pochyly
	1.4	F1A	12. přednáška	
	8.4	F1B	13. přednáška	
	10.4	F1A	13. přednáška	
KVĚTEN	2.5	F1B	14. přednáška	Pochyly Pochyly Pochyly Pochyly Pochyly
	3.5	F1A	14. přednáška	
	16.5	F1B	15. přednáška	
	14.5	F1A	15. přednáška	
	20.5	F1B	15. přednáška	
ČERVEN	13.6	F1A	16. přednáška	Pochyly
	14.6	F1A	16. přednáška	

v Hranicích,
dne 28.8.1991

Mám zájem o studium fotografie na Lidové konzervatoři.
Chtěl bych se proto přihlásit a zasílám Vám ukázkou svých
fotografií.
V případě, že bych nebyl přijat nebo studium v tomto roce ~~x~~
neprobíhalo, prosím o navrácení těchto fotografií.

Děkuji

Tomáš Pospěch
Sklený kopec 1711
Hranice
753 01

Tomáš Pospěch

Průvodní dopis Tomáše Pospěcha

38/93

Tomáš P O S P Ě C H

31. 7. 1974

Hranicích

ČR

výtvarnou fotografii

1. 9. 1991

5.11. 1993

2

T.Pospěchovi

PROTOKOL O ABSOLVOVÁNÍ HLAVNÍHO PŘEDMĚTU
HUDEBNÍHO OBORU FOTO

Jméno posluchače: *Tomáš Pospěch* ročník: *II.*

Jméno lektora h.p.: *ing. Jiří Kudělka* předmět: *absolutně skvělý práce*

Program: *zk Základy fotografie - velmi dobře*
.....
zk Světlková technika - velmi dobře
.....
zk skladba fotogr. obrazu - výborný
.....
zk - Historie fotografie - výborný
.....
Musí působit jako lektor ve fotoklubu.

Zkušební komise:

..... *Jana Peláňová*

..... *Jiří Fadruska*

..... *Monika Čuháří*

.....

Klasifikace: *dobrý*

V Ostravě 5. listopadu 1993

**LIDOVÁ KONZERVATOŘ
Ostrava**

Fotografický workshop

STRÁŽNICE 2004

14. – 16. května 2004

Program Fotografického workshopu probíhajícího
14. – 16. května 2004 ve Strážnici

Program

- Pátek 14. 5. :**
- 8.00 hod. – Odjezd od Lidové konzervatoře
 - 11.00 hod. - Příjezd do Strážnice, ubytování
 - 12.00 hod. - Oběd
 - 13.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
 - 18.00 hod. - Večeře
 - 19.00 hod. - Vinný sklípek – výuka a konzultace podle původního učebního plánu LK na 14. 5. 2004
- Sobota 15. 5.:**
- 7.00 hod. - Snídaně
 - 8.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
 - 13.00 hod. - Oběd
 - 14.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
 - 18.00 hod. - Večeře
 - 19.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
- Neděle 16. 5.:**
- 7.00 hod. - Snídaně
 - 8.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
 - 13.00 hod. - Oběd
 - 14.00 hod. - Odjezd do plenéru – fotografování
 - 16.00 hod. - Návrat do Ostravy
(předpokládaný příjezd v 19.00 hod.)

Organizační poznámky: Snídaně si zajišťuje každý účastník plenéru sám. Doporučuje se vzít si s sebou rychlovarnou konvici. Obědy a večeře se budou podávat v místě fotografování podle dohody účastníků. Ubytování je zajištěno ve dvoulůžkových pokojích v kempu ve Strážnici. Cena za osobu a lůžko činí 165,- Kč na den.

FOTOGRAFICKÉ MOŽNOSTI WORKSHOPU

Fotografický Workshop 2004

KRAJINA

a) *Borovicový les někdejší písečné pouště – zajímavé náměty lesní scenérie*

b) *Slepé rameno řeky Moravy zvané „Věšky“ s hustou vegetací lužních lesů.*

c) *Řeka Morava – neregulovaný úsek řeky s meandry, klidným tokem vody a divokou pobřežní vegetací.*

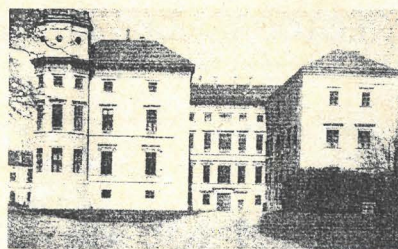

d) *Bílé Karpaty (5 km od Strážnice) se zvlněnou krajinou a vinohrady na svazích hor.*

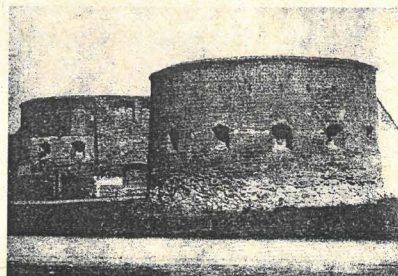
Program Fotografického workshopu probíhajícího
14. – 16. května 2004 ve Strážnici

e) Strážnický zámek a zámecký park (camping se nachází přímo v areálu zámku) s rybníkem, platánovou alejí a zajímavou vegetací.

ARCHITEKTURA

a) Strážnický zámek – původní gotický vodní hrad, renesančně přebudovaný do současné klasicistní podoby. Strážnické brány (Veselská a Skalická), pozůstatky středověkého opevnění.

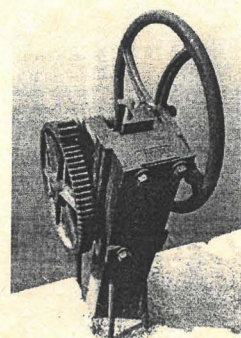

b) Skanzen - „Muzeum lidové architektury jihovýchodní Moravy“ - rozsáhlý komplex lidové architektury.

TECHNICKÉ PAMÁTKY

a) Bařův plavební kanál s technickými památkami plavebních komor, zdymadel a splavu.

Antoš Svatopluk	55
Babrajová Šárka	17
Balco Andej	63
Baronová Barbora	58, 60
Bártl Lukáš	60
Běčáková Renata	13
Bělíková Milada	64, 65, 115
Beneš Jaroslav	91
Benešová Petra	91
Beran Jan	126
Birgus Vladimír	60, 84, 114
Bláha Ondřej	55
Bobková Michaela	13, 42, 66, 68, 69
Bočková Alexandra	55
Borovička Milan	24, 114
Brabenec Vladimír	115, 116
Bureš Milan	70
Calábková Jarka	17
Cartie-Bresson Henri	86
Cienca Otta	42
Čakrt Jan	22
Daniel Josef	17
Danielová Vlasta	17
Dobeš Roman	81
Dobry Jiří	13
Dostálková Daniela	84
Drábek Petr	127
Drobková Drahomíra	17
Drozd Stanislav	35
Drtikol František	105
Dufek Antonín	126
Durczak Ondřej	13
Dvorský Jaroslav	17
Etzler Miroslav	17
Flusser Vilém	73
Fojtík Libor	47, 70, 71
Foldynová Terezie	12, 13, 55, 99
Funke Jaromír	48
Gabčan Fedor	18, 36, 42, 44, 66, 67, 79, 109, 116, 120, 124
Gabčan Martin	42

Galia Ondřej	109
Gutová Anna	70
Haman František	123, 125
Hanzlíček Jaroslav	18, 45, 46
Herold Jiří	17
Hinšt Antonín	24, 95, 126
Hochová Dagmar	48, 84
Holaňová Hana	18, 35, 86, 127
Holub Mioslav	17
Hradil Josef	27
Hrubeš Petr	58
Hrubý Karel Otta	95, 126
Jaroš Milan	70
Jung Carl Gustav	64
Kafka Franz	100
Kalhous Michal	99
Kapec Jaroslav	42
Karlíček Vlastimil	104
Kašperová Michaela	13
Kelner Jiří	119
Kirdaj Jozef	109
Kita Karel	12, 13, 72, 73
Klusák Vít	13
Knápek František	115
Kocián Jaroslav	12, 18, 51, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 72
Kolář Viktor	24, 84, 86, 95
Kolich Tomáš	47, 74
Kopačka Ota	107, 108
Kožial Jakub	27
Kratochvílová Anna	17
Kubala Bořivoj	116, 118
Kubeň Petr	13
Kudělka Jiří	18, 35, 36, 37, 41, 47, 86, 120, 127
Kuneš Aleš	89
Kurdiovský Jindřich	126
Kyselá Zdena	17
Lang Ignác	21
Langer Jan	70, 75
Langová Sofie	22
Lech Andrzej	77, 78

Leibowitz Annie	58
Lidová konzervatoř Ostrava	12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 24, 27, 28, 31, 35, 36, 42, 43, 45, 47, 48, 51, 54, 55, 58, 59, 63, 64, 66, 67, 70, 72, 73, 74, 75, 77, 79, 80, 81, 82, 83, 86, 92, 93, 94, 95, 100, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 111, 113, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 123, 128, 131
Malůšek Marek	36, 47, 48, 79, 80
Maršálková Jana	13
Matušek Otakar	12, 13
Milata Vladimír	13
Minář Marek	13, 55
Minařík Jindřich	110
Motyčka Jan	55, 59
Moucha Josef	91, 101
Mrázková Daniela	90
Mužík David	81
Nahodilová Šárka	13
Nenutil Marek	13
Neumann František	22
Neuwirt Jiří	128, 129
Obrovský Jakub	49
Ovčáček Eduard	17
Palach Jan	95
Pavliňák Petr	109
Pepe Dita	12, 18, 55, 56, 58, 60, 61, 72, 101
Perzynski Ryszard	123, 125
Peter David	13
Petrůjová Lucia	55
Pinkava Ivan	100
Placheta Vratislav	129
Pochyla Antonín	18, 47, 48, 49, 50, 55, 79, 120, 123, 124, 127, 140, 141
Polák Vratislav	111, 112
Pospěch Tomáš	26, 27, 70, 82, 83, 85, 86, 142, 143, 144
Princ Pavlína	13
Procházka Lubomír	17
Prokeš Pavel	47
Rejchová Barbora	91
Rudinská Libuše	82, 86, 88, 138, 139
Rufferová Jitka	13
Růžička Bohuslav	18, 24, 25, 95, 137

Ryšánek Marcel	27, 89, 90, 91, 92
Řezníček Jan	17
Saudek Jan	58, 121
Shäfr Ladislav	36
Schreiber Josef	17
Síkora Petr	13
Síkula Petr	116
Sitte Camilla	21
Skopec Rudolf	24
Smékal Martin	27, 93
Sobek Evžen	101
Soukupová Miloslava	19
Sousedik Bořek	18, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 34, 35, 47, 48, 64, 70, 77, 82, 83, 86, 93, 100, 104, 105, 106, 107, 110, 111, 114, 115, 116, 117, 119, 126, 128, 132
Spurná Michaela	55, 59, 101
Stavjaník Libor	86
Stibor Miloslav	127
Strumínský Michal	13
Sudek Josef	100, 115, 116
Supa Martin	55, 59
Svatoš Vladimír	17
Svítek Marián	47, 120, 121, 122
Świdorski Jacek	94
Škoch Jiří	27, 90
Šmíd Vlastimil	129
Šmok Ján	24, 27, 89, 95, 105, 106, 126
Štětina Jaromír	86
Štreit Jindřich	84, 86, 87, 116
Švarc Robert	13
Trojan Jaroslav	24
Tučapský Antonín	17
Valášek Pavel	13
Válek Antonín	47, 95, 96, 134, 135, 136, 13
Varmuža Vratislav	42
Vašků Jiří	113
Vávra Jaroslav	24
Vavříková Marlen	17, 18
Vlčková Petra	12, 13, 55, 59, 97
Vojtěchovský	114

Vostřel Milan	105
Vrtal Ladislav	17
Waldhans Jiří	17
Zajíc Pavel	13
Zemanová Helena	17
Zimová Markéta	13
Zůnová Petra	91
Zvardoň František	119
Ženíšek František	21
Žídková Vladimíra	13, 100
Žižka Jiří	12, 18, 51, 52, 55, 56, 59, 72
Žurovcová Jiřina	17

Barbaro, Daniel: DELLA PERSPETTIVA, Venezia, MDLXVIII, Cap. V. (ultima)

Chytilová, K.: Antonín Válek, Teoretická bakalářská práce, Institut tvůrčí fotografie, Opava 2009

Kožíál, Jakub: Božek Sousedík, teoretik, pedagog, fotograf, Teoretická bakalářská práce ITF FPF SLU, Opava, 2010

Palkovičová, Eva: Fedor Gabčan, Magisterská teoretická práce, 2008SROVNALÍK, František: Přívoz, kulturně historická črta, Cyrillo-metodějská knihtiskárna

Popieluch, M.: Dokumentární fotografie ostravských autorů po roce 1989 do současnosti

Vavřík Ladislav: Fotograf Bohuslav Růžička, Teoretická diplomová práce, Opava, 2000

Válek, A. ml.: Fotografická skupina H70, bakalářská práce, Slezská univerzita v Opavě, 2004

Válek A. ml.: Amatérská fotografie na Karvinsku v letech 1967 – 1989, magisterská diplomová práce, Slezská univerzita v Opavě, 2008

VANĚK, Petr a HAVRLANT, Miroslav: Malý průvodce stavebními památkami v Ostravě, Město Ostrava, Ostrava, 2000, Sign.: 908.437

Sborník k 40. výročí LKO

Sousedík, Božek: Úvod do studia dějin fotografie, Fenomenologie optického obrazu, Ostrava, 2017

SOUSEDÍK, B.: katalog Kolegium vydaný v roce 1980

SOUSEDÍK, B.: Uspořádané okamžiky 1986, katalog výstavy

Sousedík, B.: Chvilky rovnováhy, Reálný obraz a jeho virtuální projekce fotografií, Virtualita vs. Realita, opsognomie, 2017

Žižka, Jiří: Fotografická tvorba pedagogů ateliéru reklamní fotografie fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Institut tvůrčí fotografie, Opava, 2009

• Internetové zdroje

<https://www.andrejbalco.com/>

<http://bosnews.000webhostapp.com/>

<http://cargocollective.com/tereziefoldynova>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/2405530-u-nas-neni-idealni-fotografka-michaela-spurna-si-ale-preje-aby-bylo>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Tom%C3%A1%C5%A1_Posp%C4%Bch

<https://www.csfd.cz/film/251796-uloupene-materstvi/prehled/>

<https://www.csfd.cz/film/270373-dvacet-bezesnych-let/prehled/>

<https://www.csfd.cz/film/302132-muj-otec-george-voskovec/prehled/>

<https://www.csfd.cz/film/306258-bud-hodna-nebo-mi-te-vezmou/komentare/>

<https://culture.pl/en/event/photography-exhibition-by-andrzej-jerzy-lech>

<http://www.ditapepe.cz/>

<http://www.fototerminal.com/artysci.html>

<http://www.chagall.cz/>

http://www.itf.cz/index.php?clanek=21&dir=images_studentske_prace/

<http://www.itf.cz/index.php?text=885-michaela-spurna-u-nas>

http://itf.fpf.slu.cz/studenti_jaroslav_kocian.php
<http://www.janlanger.net/cz/biography>
<http://www.jaroslavkocian.com/>
<https://www.lensculture.com/dita-pepe>
<http://www.liborfojtik.com/>
<http://www.lko.cz/>
<http://www.marekmalusek.cz/>
<http://www.marlenavavrikova.com/>
<http://michaelabobkova.wixsite.com/bobkova>
<http://www.michaelaspurna.com/>
<http://mnk.pl/>
<http://www.pospech.com/>
<http://www.rudinska.cz/>
<http://www.young-photographers.eu/itf-opava/62-muzik-david>
<https://vimeo.com/33652309?ref=em-share>
<https://web.archive.org/web/20040623205408/http://www.andrzejlech.com:80/default2.asp>

